

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan (v tujini), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Slovenci ob rojstnem dnevu kralja

Slovenski narod praznuje današnji dan, ko naš mladi kralj Peter II. prestopa prag med trinajstim in štirinajstim letom svojega življenja, s prav posebnimi čustvi odkritosrčne radosti, vdanosti in ljubezni. Stoletja trpljenja, ponižanja in vedno iznova prevaranih upov v pravičnost, ki je naš narod po krivdi mednarodne diplomatske igre še danes ni postal v polni meri deležen, so v duši našega ljudstva le še poglobila vero v dan, ko bodo skupaj z bratskim srbskim in hrvatskim narodom združeni pod krovom Jugoslavije vsi naši sinovi. V tem vztrajnem stremljenju, da bi se po prizadevanju vseh naših moralnih in kulturnih sil in z vzajemno pomočjo srbskega in hrvatskega naroda tudi mi uveljavili v zgodovini kot narod, ki ne more in noče pogrešati nobenega svojega člana, ter tako našo Jugoslavijo kot Slovenci v polnem pomenu besede okrepili do viška moči, ki jo mora in mora doseči, nismo nikoli odnehali niti v trenutkih, ko smo bili po človeški slepoti najhujše razočarani, ker je slovensko ljudstvo našo skupno državo vedno postavljalo nad vse težave, brige in neizgovorne, ki jih politični vrveži stavljajo kot ovire na pot vsakemu velikemu in visokemu cilju. Trdno smo prepričani, da je ravno našemu mlademu kralju, ko bo po petih letih sam prijel za krmilo Jugoslavije, namenjeno, da otvori novo dobo državnega življenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so v dobi srečnega regentstva kneza namestnika prebrodili najhujše vrtince in dožorevajo za resnično demokratično vladavino, v kateri bomo drug drugemu enakovredni in polnopravni in živeli v soglasju ne po sili, ampak po svobodnem spoznanju in srčnem hotenju ter odločni volji, ki odlikuje vsako državno ljudsko celoto.

To je najgloblji vzrok naše radosti, ki ob tako svečanem dnevu, kakor je današnji, prihaja v prav vidni obliki do izraza, da bo našemu ljubljensmu kralju Petru II. usojeno kronati delo njegovih slavnih prednikov, kar nam vsak dan potrjuje z novimi znamenji. Obnovljeno življenje, ki ga je priklicala iz naše ljudske duše modrost namestništva, ki je našlo pravo smer v sodobnem vrtincu najhujše politične krize, moralnega prevrednotevanja in socialnega preobrata sveta, klije na vseh področjih našega javnega življenja, in zaupanje v moč države, ki je niso mogli omajati nobeni notranji spori in zunanji nasprotni vplivi, tako da je danes silnejša nego kdajkoli, nas varuje pred vsakim pesimizmom; če je kralj z ljudstvom in ljudstvo z njim, se nima država bati niti najhujšega pretresa. Pogoji za to trdno vez med vladarjem in ljudsko dušo so dani že v tradiciji naše vladarske hiše, še bolj se je poglobila v dobi svobodoljubnega, demokratičnega in po najvišjih kulturnih vidikih usmerjenega regentstva kneza Pavla in se izraža v vzorni vzgoji našega mladega kralja, ki jo vodi nežna ljubezen in modra skrb vzormatere kraljice Marije.

Tako smemo mirno pričakovati česar koli, kar se bo rodilo v sodobnem vrvežu sveta, v trdnem prepričanju, da bo Jugoslavija vse prestala, oprta na neporušljivo zvestobo, brezpogojni patriotizem in neomajno slogo srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda, in da bo, če Bog da, lahko v miru z vsemi svojimi sosedi, še bolj utrdila svojo moč, svoj ugled in sebe vredni položaj v svetu, ki je predpogoj za uresničenje davnega ideala vsega jugoslovanstva.

S temi mislimi in čustvi obhaja današnji rojstni dan našega ljubljenskega mladega kralja slovenski narod in vsa država!

Usoden pomen padca Iruna

Anglija zelo vznemirjena - Kralj Edvard se takoj vrne v domovino

Hitler pozval k sebi vojnega ministra in generalissimusa nemške armade

London, 5. septembra, b. V tukajšnjih političnih krogih smatrajo novo špansko vladno kot naravno posledico težkega poraza, ki so ga doživeli vladne čete s padcem Iruna. Z druge strani pa pomeni vlada Larga Caballera, da so v Španiji prevzeli oblast v svoje roke skrajni ekstremisti, ker se najvažnejši portfelji nahajajo v rokah izrazitih komunistov. Largo Caballero sicer pravi, da je socialist, toda naziva »španski Ljenu« ni dobil zaman, saj vedno zastopa najbolj ekstremno smer in se pri vsaki priliki zavzema za sodelovanje s komunisti.

Angleški tisk komentira novo špansko vladno vseskozi neugodno. Skrajni levicari so prevzeli nase vso odgovornost. »Times« ugotavlja, da sta na obeh najvažnejših resorih, to je v predsedstvu in zunanjem ministru, komunisti. »Morning Post« pa objavlja poročilo svojega dopisnika iz Madrida, da pomeni sedanja španska vlada podaljšanje brezobzirne borbe do iztrebitve. Celo »News Chronicle«, ki je bila dosedaj navdušena za špansko vladno, je presenečena zaradi razvoja dogodkov v Španiji. List se izgovarja, češ, da so nacionalisti krivi, da so v Španiji prišli na oblast skrajni elementi. Angleško javno mnenje sploh ni več tako ravno dušno glede madridskih dogodkov, kakor je bilo dozdaj, kajti vsi trezno misleči politiki ne vidijo v novi španski vladi samo poostritve državljanske vojne v Španiji, ampak tudi nevarno poostritve mednarodnega položaja. Pričuje, da je imenovanje nove španske vlade ne bo ostalo brez vpliva na daljnjo stališče Portugalske, Nemčije in Italije, vplivalo pa bo tudi na notranje razmere v Franciji.

Angleški vojaški strokovnjaki napovedujejo, da bo trajala meščanska vojna v Španiji še celo leto, toda ne sme se pozabiti, da so isti strokovnjaki svoječasno prerokovali, da bo italijansko-obsesinska vojna trajala najmanj štiri leta in so se tedaj temeljito zmotili!

Bržkone se bo angleška vlada v najkrajšem roku sestala k izredni seji ter bo zaradi tega tudi ministrski predsednik Baldwin prekinil svoj dopust. Govori se, da se bo tudi angleški kralj vrnil nazaj v domovino in da bo opustil svoje nameravane nadaljnje potovanje.

Francoska vlada se bo sestala še nocoj ter bo razširila dnevni red za svojo redno sejo, ki bo v ponedeljek pod predsedstvom predsednika republike Lebruna.

Danes se v londonskih političnih krogih govori, da je bil v Berchtesgaden pozvan nemški zunanji minister von Neurath, enako pa sta bila tudi poklicana minister za vojsko maršal Blomberg in minister za propagando dr. Goebbels. Tja pa bo prišel tudi vrhovni poveljnik nemške armade general Fritsch, ki je ravno včeraj odpotoval na inspekcijsko potovanje v Vzhodno Prusijo in v Königsberg.

Italija, Nemčija in Portugal delajo težave

Rim, 5. septembra, b. Padec Iruna smatra italijanski tisk kot odločilen dogodek v španski meščanski vojni. Španski dopisniki italijanskih listov sporočajo iz Seville, Tetuana in Ceute, enako pa tudi oni s špansko-francoske meje, da bodo uporniki že prihodnje dni pričeli odločno ofenzivo proti španski prestolnici. Italijanski listi obtožujejo v zvezi s padcem Iruna Francijo radi tega, ker ni pazila na člane španske vladne milice, ki so prišli na njeno področje ter nato oboroženi zopet odšli nazaj v Španijo, nekateri pa so bili poslani na lastno željo v Katalonijo.

Beli korakajo na San Sebastian

Rdeči ga bodo branili do zadnjega

Henday, 5. septembra c. Zadnji ostanki rdečih oddelkov so pribežali čez most v Henday nekoliko pred 12. uro. Ob 12.15 so na mednarodni most prikorakali oddelki generala Molle in na most zasadi špansko nacionalistično zastavo v rdeče-zlati barvi. Na most so takoj prišli francoski časniki in kinooperaterji, ki so tudi takoj dobili dovoljenje, da so si šli ogledat razdejanje v Irunu.

Obenem se je predstavil francoskim oblastem nacionalistični polkovnik ter sporočil poveljstvu francoskih obmejnih straž, da bodo nacionalisti gojili prijateljske zveze s Francijo. Na željo španskih upornikov je bil promet med Francijo in Španijo takoj ustavljen.

Davi se je pričela bitka okrog San Sebastiana in je vsa akcija upornikov naperjena proti trdnjavi Fontarabie in Guadalupe. Vsi znaki pa kažejo, da bodo nacionalne čete zavzele tudi San Sebastian samo tedaj, če bo nastalo iz mesta kup razvalin, ker njegovi branitelji že sedaj grozijo, da bodo v slučaju predora vrgli mesto z dinamitom v zrak ter zažgali vse ostale hiše.

London, 5. sept. b. Okrog polnoči je sansebastianska radio-postaja pozvala vse člane strokovnih organizacij, da pridejo davi ob 7 na postajo v San Sebastian. Kdor se ne bi pozivu odzval, ga bodo rdeči smatrali za fašista in bodo proti njemu tudi takoj postopali. Misli se, da pripravljajo levicarij v San Sebastianu protinapad. Nacionalisti se že pomikajo proti San Sebastianu.

Beli pred Madridom

Rabat, 5. septembra, AA. Havas: Radio v Seville poroča: Kolona polkovnika Yague, ki prodira proti Madridu v pokrajini Toledo, je zasedla Talavero della Reina, kjer je razbila vladne čete in samo en del miličnikov se je lahko rešil. Vojni plen je bil velik. To dokazuje, da vlada v Madridu nima več mnogo sredstev, da bi lahko pre-

ga, ker ni pazila na člane španske vladne milice, ki so prišli na njeno področje ter nato oboroženi zopet odšli nazaj v Španijo, nekateri pa so bili poslani na lastno željo v Katalonijo.

London, 5. septembra, b. Kljub neugodnemu odgovoru nemške vlade pričakujejo tukajšnji diplomatski krogi, da se bo odbor za nevtralnost v španski meščanski vojni sestal v Londonu že prihodnji teden in da bosta tako Nemčija kakor Portugalska poslali tja svojega diplomatskega predstavnika.

prečila napredovanje nacionalistov. Talavere delila Reina je le še 30 km oddaljena od Madrida.

V Madridu se nadaljujejo atentati. Slavni kirurg Ula je bil ustreljen, ker je zdravil nacional-

ističnega majorja Lopeja Oceja. Preden so ga ustrelili, so mu ubijalci odsekali obe roki.

V zasedenih krajih nacionalisti zamenjujejo župane in postavljajo nove. V Seville so bila spremenjena imena ulic, ki nosijo tuja imena. Tujja podjela smenjo nositi samo španska imena. Čete generala Molleja so zavzele več postojank, ki dominirajo nad Madridom.

Slavni Alcazar gori

Toledo, 5. sept. b. Velika toledska trdnjava Alcazar je v plamenih. Trdnjavo že šest tednov brani 1200 kadetov, ki so ostali zvesti generalu Francu. Prvi naskok vladnih miličnikov so kadeti odbili.

Grozodejstva rdečih

London, 5. sept. AA. Po Reuterjevi vesti iz Gibraltarja so komunisti v Almeriji ustrelili tamšnjega škofa, ki je bil 72 let star.

Pariz, 5. sept. AA. DNB. »Jours« poroča iz Burgosa, da so komunisti v Escorialu pobili 114 redovnikov avguštincev. List pravi, da je bil pokol izvršen, davi jim je bil predsednik republike Azana (ki je bil gojenec avguštincev) objubil, da se jim ne bo nič zgodilo.

Pariz, 5. sept. AA. DNB. Po vestih iz Barcelone je bila izdana uredba, da naj prebivalstvo odda državni blagajni vse zlato.

Dunajska vremenska napoved: Z zapada nov val elabega vremena, čez dan mnogo neviht, temperatura bo padla za 6 stopinj, viharno, izleti v planine nevarni.

Kaj se godi v sovjetskem raju

Stalin preganja tudi sovjetske pisatelje

Tudi v krogu kulturnih delavcev je GPU zasledila trockistično strujo. Med pisatelji, med katerimi je Stalin najmanj priljubljen, vlada zaradi tega prava panika. Razna časnikarska in pisateljska združenja hitijo izpričevati z izjavami in pismi svojo »neomajno« zvestobo do diktatorja. Toda GPU se ne da prevariti in je aretirala že celo šumo literatov. Med drugimi so aretirani vsi direktorji in redaktorji »Literarne Gazete«, glavnega glasila združenja sovjetskih pisateljev. Vsi bodo prišli pred najvišji sodni dvor.

Ljeningova vdova se je vdala

Ljeningova vdova Krupska, ki je doslej diktatorju kljubovala, se je naposled vdala, Stalin jo je dal namreč aretirati v njenem domu, pred katerega je postavil dva rdečearmejska kot stražo. V stanovanje samo pa se je naselil uradnik GPU. Govorili so, da jo bodo postavili pred sodišče, da pa je ne bodo sodili, ampak »samo« izgnali v srednjo Azijo. Vse te znane metode GPU, ki je mojstrsko izurjena tako v telesnih kakor v moralnih mukah, so naposled zlomile Krupsko, da je 4. t. m. v »Pravdi« objavila članek, v katerem brezpogojno odobrava Stalinovo politiko in postopanje!...

Zarotniške celice po vseh železnih

»Politikens«, ki izhaja v Kopenhagenu, poroča, da niso odkrili nove zarote samo v Leningradu, ampak tudi v Moskvi. Tu so zaprli vodjo moskovskega železniškega ravnanstva proge Moskva—Ural, Sejlova. Preiskava je baje dognala, da so trockisti krivi zadnjih železniških katastrof v sovjetski Uniji. Tudi nekateri vojaški vlaki so se iztirili. V Moskvi so tudi odvzeli strankarske izkaznice in legitimacije 600 funkcionarjem komunistične stranke, ker jih sumijo, da so člani trockistične organizacije. Širi se tudi slišaj, da so zaradi trockizma aretirali vrhovnega poveljnika rdeče vojske mornarice Viktorova.

Podobno trockistično gnezdo so zasledili tudi v železniških delavnicah v Stalingradu (Caricin). Sel je bil znani inženir Vlasov, ravnatelj železniških delavnic volžkega rajona. Policija je zaprla 250 železničarjev, ne samo v Stalingradu, ampak tudi v Gorkem (Nižji Novgorod), Saratovu, Kazanu in Astrahanu. Dolžijo jih, da so vršili teroristične in sabotažne akte na vseh volžkih progah.

Jako razburljiv dogodek se je pripetil na železniški postaji Kujbiševo. Kmetje, nahujskani od trockistov, kakor trdi GPU, so napadli več vlakov drugega za drugim, ki so vozili žito četam na Daljnem vzhodu.

Španska državljanska vojna

Pregled zadnjega tedna

V preteklem tednu morejo biti na španskem bojišču zaznamovani veliki uspehi. Po več kot 14-dnevnih zelo krvavih bojih se je četam generala Mole posrečilo, da so osvojile špansko trdnjavo Irun tik ob francoski meji, ki so jo komunisti zelo trdovratno branili. Videlo se je, da se obe vojski zavedata, kolikoga vojaškega pomena je ta važen dostop do morja. Za komuniste je posest Iruna pomenjala nekontrolirano zvezo s prijatelji — Francijo, od koder so dobivali neprestano orožje in pomožne čete in to naravnost do morja. Belih čet, ki operirajo pred Madridom. Dokler so rdeči držali Irun, je bilo mogoče vzdržati nekaj sto kilometrov, čeprav ozko fronto ob obali, in sicer od mesta Gijon skoz ob Biskajskem zalivu ob do francoske meje. — Beli so z zavzetjem Iruna dobili tedaj ključ do severne fronte ob morju. Brez zveze s Francijo bo rdečim najbrže na tem bojišču kmalu zmanjkalo orožja in streliva. Če pa se belim posreči likvidirati severno bojišče, potem bodo mogli vse svoje sile združiti proti Madridu.

Irun se je tako dolgo mogel držati, ker je že po naravi zelo težko dostopen s kopne strani. Ozemlje je zelo gorato in povrhu še izredno dobro utrjeno. Irun je branila rdeča milica, polovico pa je bilo komunistov iz tujih držav, zlasti iz Rusije, Belgije in Francije. Z orožjem in strelivom so bili izredno dobro založeni. Žene in otroci so bili že prej odstranjeni iz mesta čez bližnjo francosko mejo. Legionarjem tujske legije, Maročanom in karlistom je v petek zjutraj uspelo, da so po silovitem boju vdrl v višin v mesto, ki pa je le še kup razvalin.

Drug pomemben uspeh belih je sunek polkovnika Jagueja po dolini reke Tajó proti mestu Toledu. Zavezal je po hudih bojih mesto Talanera ob Tajó, odkoder ima le še 50 km do Toleda. Z njegovim prodiranjem je Madrid ogrožen tudi z zapada in juga. Bele čete bi na vsak način rade osvobodile kadete, ki so se uprli rdečim v Toledu in se zapirli v star srednjeveški grad Alcazar nad mestom, kjer jih oblegajo rdeči že nekaj tednov. Kadetov je nad 1000 in jim že obupno primanjkuje živeža.

Na ostalih bojiščih so fronte že več ali manj ustajale. Beli so prodrli do mesta Malage v južni Španiji, ki ga pa do sedaj še niso mogli zavzeti. Obe stranki imata zelo veliko letal, zdi se pa, da imajo beli boljše dobavitelje kakor rdeči, ker jim uspe sestrčiti veliko rdečih letal. Na obeh straneh se vodijo boji zelo neusmiljeno in krvavo. Kri se izmiva s krvjo.

V Madridu je bila v petek sestavljena nova vlada, ki je docela marksistična in ji načeljuje prosluli Largo Caballero, nazvan tudi španski Lenin. Caballero je bil voditelj levega marksističnega krila. Šele pred dobrim letom se je vrnil iz Moskve, kjer je študiral metode Kominterne. Revolucionarni razvoj v Španiji gre torej povsem logično pot. »Ljudska fronta«, ki je pri spomladanskih volitvah izmamila večino svojih glasov še od liberalnega meščanstva, je odvrгла svojo masko in se pokazala za to, kar je v jedru ves čas bila: orodje komunistične internacionale. Nekaj mesecev so živelarile še nekakšne »zmernejše« vlade po milosti skrajnih levijarjev. Sedaj pa so komunisti sami prišli za krmilo in bodo brez dvoma hoteli organizirati sovjete po boljševičkem vzoru.

Na ozemlju, ki ga ima zasedena madridska vlada, še nekaj tednov vlada popolno brezpravje. Oblast je v rokah sindikalistov in anarhistov, ki so postavili »ljudska sodišča«, ki vse vprek obsodijo na smrt svoje politične nasprotnike. V Madridu je bilo zadnje dni ustreljenih mnogo vodilnih mož, ki so pripravljali republiko in tudi današnjo revolucijo, niso pa mogli odobravati vseh komunističnih zločinov, ki jih teroristične tolpe izvršujejo nad nedolžnim prebivalstvom.

Tudi Katalonija je v oblasti skrajnih terorističnih tolpe. Ker je bilo ubitih tudi nekaj tujih državljanov, je nevarnost, da pride do oboroženega posredovanja kakšne evropske velesile, kar bi težek položaj utegnilo še bolj zaplesti. Velesile so sicer obljubile nevtralnost v španski državljanski vojni, kakor pa je videti, se svojih obljub nihče ne drži. Le tako je mogoče, da imata obe stranki na razpolago dovolj modernega orožja in streliva in da se krvava državljanska vojna vleče v nedogled — na veliko nesrečo španskega naroda.

Cestna železnica je obstala

Ljubljana, 5. septembra.

Danes cestna električna železnica ni vozila. Prišlo je kar penadoma, kakor vsi taki pojavi: Strajk uslužbencev Maloželezniške družbe je nastopil popolnoma in je trajal ob splošnem molku in miru danes ves dan in mu še ni videti konca. Podjetje vztraja na določilih »Službene pragmatike in pokojninskega statuta«, češ, da je bila sklenjena po dogovoru in pogajanjih z uslužbenci samimi in da so jo vsi z veseljem sprejeli. Uslužbeni pa vztrajajo pri svojih najnovejših zahtevah, zlasti glede plače za nadurno delo.

Nova pragmatika, ki je stopila v veljavo šele 1. julija 1936, je položaj uslužbencev v nekaterih ozirom poslabšala, v drugih pa zopet izboljšala. Mezdno razmerje, ki uslužbenca najbolj zanima, je urejeno tako, da bi podjetje izplačalo na mesec 80.000 Din več, kakor pa pred to pragmatiko. Službena doba za doseg polne pokojnine je skrajšana od 35 na 33 let, uvedla pa se je enoletna pokusna doba, ki se v pokojnino ne vteje. Mezdno razmerje je urejeno takole: Delavci in čistilci prejmejo prvih 5 in pol leta po 1000 Din mesečno, vsaka tri leta pa se jim zviša za 40 Din na mesec, tako da po 33 letih službe pridejo na 1440 Din. Vozno osebe prvih 5 in pol leta 1100 Din, vsaka tri leta pa 50 Din na mesec več, po 33 letih službe 1650 Din na mesec. Profesionalisti pa prvih 5 in pol leta 1200 Din, vsaka tri leta pa 60 Din na mesec več, po 33 letih 1800 Din na mesec. Poleg tega prejema vsak uslužbenec brez razlike za ženo in vsakega otroka po 100 Din na mesec. Ako pa bi se splošno gospodarsko razmere tako izpremenile, da prejemki, določeni v tej pragmatiki, ne bi več odgovarjali dejanskim razmeram, pa najprej upravni svet družbe predlaga spremembo meznega razmerja. Če dve tretjine nameščencev to spremembo odkloni, jo vrne upravnemu svetu z izpreminjevalnimi predlogi. Ako med njima ne pride do sporazuma, se obe stranki obrneta na razsodišče, v katerem sta dva zastopnika trgovske zbornice (industrijski osek) in dva zastopnika Delavske zbornice, predsednika pa določi predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani. Vsaka stranka pa lahko še po enem zastopniku zagovarja in utemeljuje svoje stališče. To razsodišče sodi po svobodnem predurku dokončno in obvezno za obe stranki. Vsaka, na ta način dognana izprememba meznega razmerja pa velja obnem za aktivne uslužbence in za upokojene (na ta način bi pri Maloželezniški družbi ne moglo priti do »kronskih upokojenev«, ker bi se položaj upokojenev splošno izravnaval z meznim položajem aktivnih uslužbencev). S tem določilom, ki je bilo z obeh strani sprejeto z vsemi ostalimi določili nove pragmatike, se je družba hotela izogniti bodočim meznim sporom ali jih vsaj rešiti na miren in najenostavnejši način.

Preden pa je do tega razsodišča prišlo, je že nastopil strajk, in sicer zaradi nove zahteve uslužbencev, ki v denarju niti ni tako velika. Gre namreč največ za nadurno delo. Nova pragmatika priznava 8urni delavnik, vendar pa tako, da se nad-

ure plačajo šele takrat, ako se jih je nabralo več kakor 10 na mesec; do deset ur nadurnega dela na mesec, kar je na dan po nekaj minut (do 20 minut), pa naj bi se smatralo kot nelogično prekoračenje časa, ki pri takem prometu nastane, kakor pridejo tudi dnevi, ko 8urni delavnik ni izrabljen do zadnje minute.

Gospodarski položaj Maloželezniške družbe pa je tak, da se lahko reče, da cestni električni promet vzdržuje samo ljubljanska mestna občina zaradi prebivalstva in v breme prebivalstva. Obligacijska posojila v znesku 18.000.000 Din nihče ne odplačuje, ne obresti, ne glavne vsote; električnega toka (za zadnjih 14 mesecev v znesku 1.200.000 Din) nihče ne plačuje in mestna občina je družbi že zagrozila, da ga ji bo uslavila. Leta 1935, so znašali dohodki družbe 7.613.632 Din, stroški pa 9.244.135.23 Din; letos pa je izkupiček od prometa do konca avgusta padel za 300.000 dinarjev. Dolenjska proga je stara že 36 let in drugo leto bi jo bilo treba obnoviti in zato zrtvovati vsaj 2 milijona ali pa jo opustiti. Poleg tega zahteva država za cesto do St. Vidu 807.000 dinarjev, pošta za prenos telefona (ki ga menda tramvaj zelo moči, ker vozi tik ob njem) pa 209.000 dinarjev, za preureditev proge v zvezi s preureditvijo ceste bi bilo treba 268.145 Din — izkupiček od vozovnic, kar je edini omejen vredni dohodek družbe, pa je vsako leto manj in sedaj, ko bi zaradi velesilej mogel biti promet kolikor toliko živahen (čeprav ne rešen), pa za drag denar ljubljanskih meščanov nabavljeni vozovi stoje v remizi.

Sedemji župan dr. Adlešič je že ob neki priliki odkril obupno stanje Maloželezniške družbe, ki se vleče že nekaj let. Vsako leto ima približno za 2 milijona izgube, ki na ta ali oni način padejo na ramena davkoplačevalcev, med katere spada tudi veliko uslužbencev Maloželezniške družbe, če ne vsi. Mesto je dvetretjinski delničar tega podjetja, ki v mestno blagajno ne prispeva nič, vzelo pa je že veliko iz nje. Kdo je kriv tega obupnega stanja, tudi ni tako brezpomembno vprašanje, na katero bi morali vsi tisti, ki so imeli pri tem za Ljubljano vsakekora važnem podjetju kaj opraviti, odgovoriti, če že ne zato, da bi dokazali svojo nekrivdo, pa zato, da prečeno vsak dvom o vestnosti poslovanja v preteklih letih.

V interesu Ljubljane je, da se ta spor, ki se je razvil v strajk prav v času, ko se vsi prizadevajo misliti, da je razmerje med uslužbenci in podjetjem za daljšo dobo kot pa za nekaj mesecev urejeno, reši na miren in resnih ljudi vreden način. Z novo pragmatiko pa so bili uslužbenci še pred nekaj tedni zadovoljni in je večina še danes, saj jim je vsem skupaj (169 po številu) povzela plače za 80.000 Din na leto in dala stalnost, na katero so brez strajka čakali 5 let in ki vsebuje tudi z obeh strani sprejeta določila, kako naj se plačajo nadure, oziroma kako naj se uredi in poravnava novo nastali spori.

Maribor slavi rojstni dan kralja

Maribor, 5. septembra.

Mariborsko mesto je nocoj na slavnostni način proslavilo 14 rojstni dan mladega kralja Petra II. Manifestacija je bila takšna, kakršno zna priležati ob takih prilikah le Maribor. Vse mesto je bilo odeto v zastave in na ulicah je vladalo svečano razpoloženje. Tisoči in tisoči se zbrali na prvi povz mestnega načelnika na zbirališču na Jugoslovanskem trgu in trgu Svobode, od koder je ob pol 8 krenil veličasten sprevod po Maistrovi, Kolo-dvorski, Aleksandrovi in Gosposvetski ulici na Glavni trg. Sprevod so otvorili trije sokoli na konjih s fanfarami, sledila je vojaška godba, za njo so korakali predstavniki vseh javnih ustanov, zastopniki cerkve, mariborski župan dr. Juvan na čelu občinskih svetnikov, zastopnik mestnega po-veljnika polkovnik Petrovič, predstavniki raznih uradov, zastopniki finančne kontrole v četverostopih, gasilci s prizganimi plamenicami, akademiki, mladina mariborskih ljudskih in srednjih šol, zastopniki Jadranske straže, mogočna četa Maistro-

vih borcev, zastopniki kulturnih in prosvetnih organizacij z zastavami, poštna godba, za njo mladina ljudskih šol, strokovna društva, godba »Drava«, mogočna vrsta železničarjev in velika množica ostalega občinstva. Sprevod se je pomikal dobro uro po mestnih ulicah med gostim spalirjem občinstva. Na glavnem trgu so se zgrnile tisočglave množice ter pokrile ves trg. Na pročelju magistrata je žarel ognjen napis: »Čuvajmo Jugoslavijo!« nad njim je visela krona, pod njo pa začetne črke imena mladega kralja. Ko se se ljudje zbrali na Trgu, so pevcu Ipravčevu župe zapeli Jenkovo »Molitve«. Vojaška godba je zaigrala, nato pa je imel mariborski župan krajsi slavnostni govor.

Godba je zaigrala nato najprej državno himno, nato pa »Hej Slovani«. Množica se je po tej slovesnosti začela razhajati. S tem je bila lepa in veličastna manifestacija mariborskega mesta v počastitev rojstnega mladega kralja zaključena.

Kraljev rojstni dan

Belgrad, 5. sept. m. Za jutrišnjo proslavo kraljevega rojstnega dne se je Belgrad že danes obdal v slavnostno oblačilo. Z vseh državnih in samoupravnih poslopij in mnogostevilnih ostalih hiš so zavirale državne zastave. Vsi razstavniki prostori v trgovinah so okrašeni z manjšimi zastavicami ter po veliki večini tudi s sliko Nj. Vel. Kralja. V mestu že vlada povsod praznično razpoloženje, ki so ga še stopnjevale častne salve topništva danes zvečer s Kalemegdana. Jutri pa bo velika revija čet, ki obeta biti ena najlepših vojaških prireditev zadnjih let v Belgradu. Po vseh cerkvah in molitnicah bo darovana sv. maša za kralja, katere se bodo udeležili tudi kraljevi namestniki, člani kraljevske vlade, generali, diplomatski zbor in zastopniki posameznih ministerstev ter mnogo občinstva. Radi jutrišnje proslave kraljevega rojstnega dne so tekom današnjega dne prispeli v Belgrad vsi člani kraljevske vlade, ki so se ta čas mudili izven prestolice. V Belgrad se je vrnil tudi že predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, skupno z ministrom za gozdove in rudnike dr. Gjuro Jankovićem.

Povratek kralja Borisa

Belgrad, 5. septembra. m. Davi je potoval skozi Belgrad na svojem povratku iz Slovenije v Sofijo bolgarski kralj Boris s kraljico Ivano ter princem Luizo. Na železniški postaji je pozdravil bolgarsko kraljevsko družino bolgarski poslanik dr. Karadžov z vsem osebjem poslanštva.

Laži JNS

Šibenik, 5. sept. b. Tukajšnja »Tribuna« poroča iz Zagreba, da se namerava dr. Vladko Maček »popolnoma umakniti iz političnega življenja«. List seveda ne navaja vzroka. Zagrebški tisk je to vest demantiral in jo označil za grdo laž. Istosčasno je poudaril, da takšne grde vesti širijo člani JNS zaradi svoje protihrvatske politike.

Dr. Maček operiran

Zagreb, 5. sept. b. Dr. Vladko Maček je bil včeraj operiran na srednjem ušesu. Operacija je uspela. Stanje bolnika je zelo ugodno in je upati, da bo v kratkem popolnoma ozdravel.

Turški časnikiarji pridejo

Belgrad, 5. septembra. b. Z nocošnjim ekspresnim vlakom je prispela v Belgrad skupina turških časnikiarjev, predstavnikov največjih turških dnevnikov. Jutri bodo turški časnikiarji prisostvovali na Banjici veliki reviji čet, nato bodo pa odšli na daljša potovanja po naši državi. Obiskali bodo tudi Slovenijo, kjer si bodo ogledali naravne lepote naše ožje domovine.

Odlikovanja

Beograd, 4. septembra. m. Odlikovanj je več funkcionarjev raznih prostovoljnih združenj, med njimi so odlikovani z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje Vladimir Perše, ravnatelj Putnika, z redom Jugoslovanske krone V. stop. pa dr. Zdravko Videle ter Miroslav Krejčič.

Učiteljske premestitve

Belgrad, 5. septembra. m. Prestavljeni so tile učitelji in učiteljice: Alojz Zupane iz Skočijana pri Turjaku v Staro Cerkev v kočevskem okraju. — Josip Tratar iz Trebnjega, okr. Novo mesto, v Borovec v kočevskem okraju. — Stefan Trobiš iz Komende v kamniškem okraju v Stari log v kočevskem okraju. — Draga Trobiš iz Komende v kamniškem okraju v Stari log v kočevskem okraju. — Ivan Höglger iz Mozlja v kočevskem okraju v Mokronog v krškem okraju. — Josip Sigmund iz Stare cerkve v kočevskem okraju v Dolenjo vas v istem okraju. — Valerija Zupane iz Skočijana pri Turjaku, okr. Ljubljana okolica, v Staro cerkev v kočevskem okraju. — Alojzij Tscherner iz Borovca v kočevskem okraju v St. Jurij pri Grosupljah. — Ciril Ekvar iz Dvora v novomeškem okraju v Mozelj v kočevskem okraju. — Anton Krišche iz Starega loga v kočevskem okraju v Skočijan pri Turjaku. — Roza Krišche iz Starega loga v kočevskem okraju v Skočijan pri Turjaku. — Roza Meditz iz Koprivnika v kočevskem okraju v Cerklje v kranskem okraju. — Julija Prestor iz Jezice, okraj Ljubljana okolica, v Koprivnik v kočevskem okraju. — Sprejeti sta ostavki, ki sta jih podali na državno službo učiteljici Mateja Vodušek v Križevcih v ljubotnerskem okraju in Avgusta Primožič-Zohar pri Sv. Florijanu v Logatcu, šmarski okraj.

Stavka v Zagrebu

Zagreb, 5. sept. b. Stavka gradbenega in mestnega delavstva se nadaljuje. Zaradi tega je zagrebško mesto po petdnevni stavki v največjem neredu. Vse ulice so polne smeti in blata. Današnji dež je bil pravi blagoslov za prebivalce, ker je odstranil oblake prahu, ki so se dvigali zlasti po prometnih ulicah. Merodajni krogi so že izvršili nekoliko intervencij pri mestni občini, toda doslej še ni prišlo do sporazuma. Občinski svetnik Viktor Haramina je danes podal ostavko. Delodajalci odločno zahtevajo, da se delavci vrnejo na delo in da se šele nato reši spor. Delavci pa hočejo ravno s stavko doseči sklenitev kolektivne pogodbe. Delavske mase vodita Hrvatska delavska zveza in Združenje delavskih sindikatov. Za delavce in njih družine so napravljene posebne kuhinje, kjer prejemajo hrano. Drugače je v Zagrebu mir in so delavci disciplinirani. Upati je, da bo stavka v kratkem končana.

Belgrad, 4. septembra. m. Na predlog notranjega ministra dr. Antona Korošca so kr. namestniki podpisali ukaz, s katerim se ime občine Zakot v brežiškem okraju spremeni v ime Brežice-okolica.

Belgrad, 5. sept. m. Danes ob 7 zjutraj je bil v cerkvi Kristusa Kralja rekvjem za bazoviške žrtve. Službe božje se je udeležilo veliko število Slovencev.

Belgrad, 5. sept. m. Po podatkih, ki jih je zbral turistični osek v trgovinskem ministrstvu, je v času od januarja do avgusta letos obiskalo razna letovišča in kopališča v naši državi 451.821 jugoslovanskih turistov, ki so imeli 1.950.428 prenočnin. Inozemskih turistov je bilo pa v istem času 145.112 z 834.259 prenočninami. Kraljevi rojstni dan

Banska naredba glede stavke

V prvem prihojnem službenem listu bo izšla naslednja naredba banske uprave v Ljubljani:

Nameščenci in delavci industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij imajo po obstoječem pravem redu možnost, da uveljavijo svoje težnje po zboljšanju službenih pogojev v prostem dogovoru s podjetnikom, po potrebi tudi s posredovanjem občepurpnih oblastev; kot zadnje sredstvo jim je dana možnost stavke. Vsaka stavka pa se mora izvajati tako, da se ne krši temeljna pravna načela in veljavni zakonski predpisi ter da se varuje red in mir kot temeljni predpogoji državne in javne varnosti ter zboljšanja gospodarskih in socialnih prikih.

Ob zadnjih stvarkh so stavkujoči ponekod šli preko meje, katero jim nujno postavljajo zakoni. Zasedli so obrate, katerih na zahteyo upravičene osebe niso hoteli zapustiti, kar je po § 250. Kazenskega zakona kaznjivo z zaporom do 1 leta ali v denarju do 10.000 din. Omejevali so osebno svobodo oseb, ki so hotele zapustiti obratne prostore ali ki so hotele delati, ter so tuji povzročili materialno škodo, za kar vse odgovarjajo. Vse to so storili deloma iz nevednosti, deloma pa nahujskani od oseb, ki hočejo motiti javni mir in red ter na račun stavkujočih in na škodo splošnega blagostanja doseči svoje temne cilje. Občepurpna oblastva sicer hočejo s svojim posredovanjem med delodajalci in delojemalci zaščititi pravice in interese in enih i drugih v mejah možnosti, ki so polane v strukturi celega narodnega gospodarstva. Morajo pa skrbeti za občo blaginjo in javne koristi, vsled česar ne morejo trpeti nobenih nezakonitosti in nasilij, bodisi da izhaja pobuda za nje iz vrst zabavnikov, bodisi iz vrst poklicanih zastopnikov delavskih interesov. Pri tem jih mora podpirati vsa dobromisleča javnost.

Radi očitovanja miru in reda ob meznih gibanjih in stvarkh izdam na podstavi člena 67. v zvezi s čl. 65. in 66. Zakona o notranji upravi sledečo

Naredbo:

Brez ozira na sodno kazensko postopanje se kaznuje in sicer uradoma:

1. Nagovarjanje in zapeljevanje nameščencev ali delavcev k dejanjem, ki so bodisi uradoma, bodisi na predlog kaznjiva po kazenskih zakonih.
2. Omejevanje osebne svobode in obratnih prostorih.
3. Omejevanje ali preprečenje prostega lastnovega razpolaganja z obratnimi protori, tako zaprtimi, kakor tudi odprtimi, in s predmeti, ki se tam nahajajo.
4. Nasilno odvrčanje od dela, bošizi z grožnjami, bodisi z dejanji.
5. Donašanje alkoholnih pijač in predmetov, ki bi služili za udobje zabavo ali razvedrilo osebam, ki se neopravičeno zadržujejo v obratnih prostorih.
6. Izražanje, oz. izkazovanje odobravanja ali simpatij v kakršnikoli obliki osebam, ki imajo neopravičeno zasedene obratne prostore, odnosno vršijo druga nezakonita dejanja v zvezi s stavko, kakor tudi nabiranje in dajanje denarnih prispevkov ter nabiranje in darovanje živih ali obleke za nje.
7. Postajanje ali zbiranje v gruclah pred obrati, v katerih se stavka ali kjer se stavka pripravlja.

Gori navedena dejanja se kaznujejo v smislu čl. 69. Zakona o notranji upravi z globo od 10 do 1000 din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od enega do 20 dni.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine.

Ban
dr. Natlačen.

Sprejem angleškega kralja v Carigradu

Carigrad, 5. septembra. AA. (Anatolska agencija.) Zaradi prihoda angleškega kralja je meslo v zastavah. Snoči je bil Carigrad zasvetljen. Okrog kraljevske jachte Nahlin so priredili prekrasno beneško noč. Pri sprevodu so sodelovali tisoči in tisoči čolnov, motornih čolnov in jadrnic.

Papež zbolel

Pariz, 5. septembra. AA. (Havas.) Današnji »Matin« poroča, da je po informacijah iz vaticanskih krogov papež Pij XIII. obolel in da ne sme zapustiti postelje. Papež je zbolel na lahkem bronhitisu. Vsi današnji sprejemi so odločeni.

Rdeča milica terorizira francoske oblasti

Pariz, 5. sept. b. Posebni dopisnik »Matin« poroča iz Hendaye naslednje: Rdeči španski miličniki, ki so pobegnili na francosko področje, nočejo položiti orožja. Zaradi tega imajo francoski gardisti in cariniki zelo težko delo in morajo povsod groziti z revolverjem. Ozemlje, na katerem so francoski miličniki, izgleda kakor da bi bilo v obsedenem stanju. Po ulicah se sprehajajo španski miličniki s puškami na ramah in se pozdravljajo med seboj s komunističnim pozdravom. Begunci se obnašajo zelo agresivno in ogrožajo celo pristaise francoske ljudske fronte, katerim očitajo, da jim niso dovolj pomagali. Preteklo noč je prispel na postajo Hendaye vagon municije, ki so jo rdeči miličniki takoj zahtevali. Ker se je šef postaje temu uprl, so ga dejansko napadli in so šele francoski orožniki mogli napraviti red.

Hmelj

Celje, 5. septembra.

Uradno poročilo banovinske hmeljske komisije 5. septembra 1936:

Položaj v hmeljski kupitji ni bistveno izpremenjen. Prav tako so ostale tudi cene v glavnem neizpremenjene. Pri sicer nekoliko bolj mirni tendenci se slejkopet plačuje za nekoliko boljše blago 20—25 din, za najboljšo tudi 26 din za kg. Za v barvi slabše blago pa po 12—20 Din za kg. Z nakupovanjem se je nadaljevalo tudi danes in je bilo zanimanje za boljše in tudi najboljše blago.

Zalec, 5. septembra.

Hmeljska zadruga poroča, da se je v preteklem tednu nadaljevalo z nakupovanjem našega letošnjega hmelja in da je prodanih do sedaj iz roke že nad 8000 stotov. Kupuje se vse vrste, zlasti pa v barvi boljše in najboljše blago. Cene za boljše vrste hmelja so se utrdile in se plačuje sedaj za res izborno prvovrstno blago 25—26 din za kg, za prvovrstno 24—25 din za kg, za dobro srednje 22—23 din, za srednje 19—21 din in za slabše blago do 18 din za kg. Za prvovrstno blago je tendenca čvrsta, pa tudi za ostalo blago je stalno zanimanje.

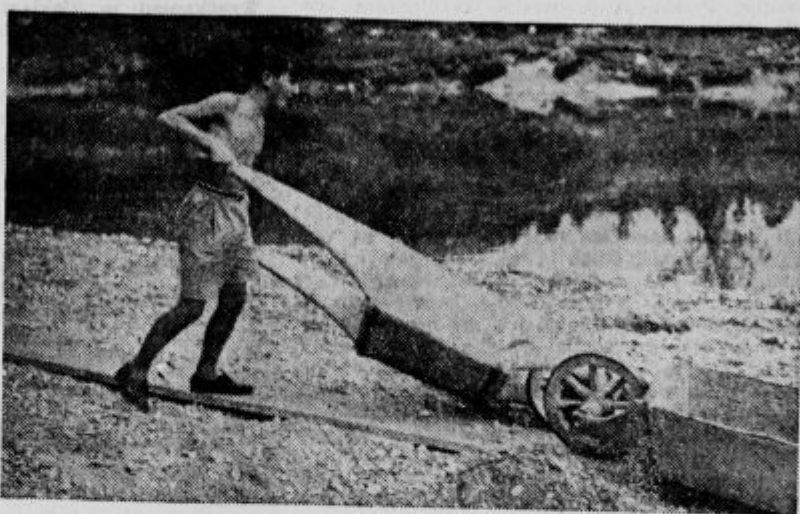
Na Češkoslovaškem pri še precej dobrem vremenu obiranje dobro napreduje in bo verjetno prihodnji teden končano. Nakupovanje letošnjega pridelka je v zateškem okolišu prav živahno in se plačuje od 20 do 32 din za kg. Predvsem se išče boljše in zlasti v barvi brezhibno blago.

V Ustku in Roudnici je tendenca bolj mirna ter se plačuje 15—23 din za kg.

V Nemčiji je obiranje zgodnjih vrst hmelja v teku. Kuplja se še ni razvila. Le za manjše količine letošnjega pridelka za domačo uporabo je že prišlo do nekaj zaključkov po 56—70 din za kg.

Nj. Vel. Kralj Peter II. na počitnicah

Mladi kralj si med počitnicami v gorenjskem zraku utrjuje svoje zdravje ter krepi telo

Sprehod po živalskem vrtu na velesejmu

Med divjimi živalimi sredi Ljubljane

Ljubljana, 5. septembra. Janezek je navdušen Skavt in kot tak ljubi vse, kar je v zvezi z naravo. Posebno tiči in živali so mu pri srcu. Še v sanjah mu včasih ne dajo miru. To vsekakor ni nič čudnega, kajti je ljubezen do živali bojda ena izmed glavnih točk v pravilih skavtske organizacije.

Torej ta Janezek, ta navdušeni Skavt, je zadnjič pridiral k meni in že na pragu ves zasopel stisnil iz sebe:

»Medved!...«
»Kje?« sem se prestrašil. »Ali teče za teboj?«
»Kaj še!« je zamahnil z roko, ko je prišel do šape. »Na velesejmu je. Hitro pojdiva tja!«

In je toliko časa silil vame in sitnaril, da sem se nazadnje res udal in jo mahnil z njim proti velesejmu.

Za razstavo lesa in druge zanimive in neznane reči je imel Janezek gluha ušesa in oči. Trdo me je zgrabil za rokav, če sem se hotel kje le za trenutek ustaviti in me je vlekel dalje.

»Počakaj vendar, počakaj!« sem godrnjajoč protestiral, »saj ne gori voda in medved nama tudi ne bo ušel!«

Pa ni nič pomagalo. Janezku je bilo vse drugo španska vas, samo medved in druge štirinožne živali so mu rojile po glavi.

Tako sva priromala do široko ograjenega prostora, ki ima nad vhodom napis: Živalski vrt. Ko so bile ceremonije pred blagajno končane, naju je prijazen gospod, ki se piše Cesar, pa ni prav nič v sorodu z rajnkim cesarjem Jožetom, povabil s seboj, da nama razkaže svoje male in velike varovance. Kar ostrmela sva z Janezkom, tako lepo in udobno je v tem živalskem vrtu vse urejeno. Nikjer temnih, tesnih kletk, kjer bi se uboge živali gnetle na kupu in mlo vzdihovale po odbegli prostosti. Vse je polno sonca in svetlobe, vse imajo dovolj prostora, da se razmahnejo v širino in višino ter si ustvarjajo iluzijo, da živijo v svobodni naravi.

»Zlatovranka je ena izmed naših najlepših ptic,« je razlagal gospod Cesar, »le škoda, da postaja že redka.«

Komaj je Janezek slišal besedo »redka«, je kot ljubitelj redkih dragocenosti že hotel imeti takole zlatovranko. Iz te moke pa ni bilo kruha.

»Ali misliš, da je tukaj prodajalna?« sem ga zavrnil.

Medved v svojem brlogu stoji na zadnjih nogah in se zabava z gledalci.

V drugi tičnici je bila mešana družba: divje grlice, prepelice, grivariji, duplarji in divji golobi, v tretji tičnici pa poljske prepelice. Janezek je imel kaj gledati! Čeprav je Skavt in preživi dober del počitnic v naravi, je mnogo teh ptic videl prvič v življenju. V četrti kletki sta se graciozno sprehajala gospod fazan in gospa fazanka. Jaz sem si fazana takoj živo predstavljaj pečenega na krožniku, Janezek pa je bil v tem pogledu idealist in je občudoval samo njuno lepo zunanost.

Tako smo šli od tičnice do tičnice, od ptice do ptice — vseh ni mogoče naštet, toliko jih je! Janezek je v vsako posebej hotel vtekniti svoj nos. Le s težavo sem ga rinil dalje. Tako smo prišli do kletke, v kateri čepita na drevesni rogovi dve lesni sovi. Debelo sta naju pogledali, kakor bi hoteli reči: »Lej no, ali sta tudi vidva prišla?«

»Hu, kakšne oči imata!« je vzkliknil Janezek in si ni mogel kaj, čeprav pozna skavtski bonton kot očenaš, da jima ne bi izzivalno pokazal jezik. Da sta bili lesni sovi hudo užaljeni, mi ni treba še posebej poudarjati. Ena izmed njiju se je kar obrnila in nama pokazala hrbet.

Pa to še ni bilo nič. Ko smo stopili pred velikansko tičnico, kjer so našle svoje novi dom uje, tam se je šele Janezek zgrozil! Šest velikih uharic je majestetično čepelo na vejah dreves in z dostojanstvenim prezirom buljilo z viška na nas — proletarsko svojat, ki si upa dvigniti svoje nevredne oči do njihovih veličanstev.

V tičnici, ki je zaznamovana s črko C, ima svoj brlog roparska drhal, ki je strah in trepet naših gozdov in dvorišč: marsikatera nedolžna putka in ptica je že morala žrtvovati svoje življenje, da so si roparji lahko privoščili slastno pečenko. To so: kragulji, mišarji, skobci

In rjavi skarnjeki. Janezek je roparski drhal požugal s pestjo in ogorčeno zaklical: »Fej vas bodi!« Roparji pa si njegovega ogorčenja niso kdo ve kaj zveli k srcu. Činijo so gledali v prelepi božji svet...

Takoj zraven ima svoj brlog druga roparska drhal, ki je še na nižji stopnji človeškega oziroma živalskega dostojanstva. To so rjavi jastrebi, plešci, planinski orli in kraljevski orli, ki v sili žro tudi mrhovino. Eden izmed njih se je pravkar vrgel na kos mesa, ki je ležal na tleh, ga zgrabil s kremplji in kljunom ter odnesel na rogovo drevesa. Tam ga je začel mrcvariti — najbrž si je živo predstavljaj grdun, da ima v pesteh živega zajčka. Sredi tičnice imajo

Ognjena nesreča divja po Notranjih Goricah

Zgorelo je 10 zgradb z vsemi pridelki in streha cerkvenega zvonika - Gasilo je osem motornih brizgaln

Ljubljana, 5. septembra.

Ko je v Notranjih Goricah pred 12 leti na Martinovo nedeljo začelo biti plat zvona, si Notranjegoričani pač niso mogli misliti, da jih bo po razmeroma kratkem času obiskala spet huda požarna katastrofa. Prav tako kot pred 12 leti, je tudi v petek popoldne ob 1 začelo v Notranji Gorici biti plat zvona, a to pot je bila nevarnost mnogo večja kot takrat — na Martinovo nedeljo — ko so obhajali praznik svojega patrona. To pot je prav malo manjkalo, da ognjeni jeziki niso zajeli vse vasi in jo polizali s površja zemlje.

Obširno poročilo o požaru smo objavili že v sobotni številki. Danes ga izpopolnimo samo še z nekaterimi podrobnostmi in fotografskimi posnetki.

Notranjegoričani se imajo zahvaliti samo izvrstno organizirani gasilski službi, da niso kar čez noč postali berači. Gasilci so drug za drugim prihajali iz raznih okoliških vasi in pod vodstvom poveljnika ljubljanskih prostovoljnih gasilcev g. Prištevka napeli vse sile, da bi zajeli besneče elemente. Omeniti moramo tudi poklicnih gasilcev ljubljanskih, ki so se, dasi prosti, pridružili prostovoljnim gasilcem in hiteli gasiti. Vodo so črpali iz Krašljanskega grabna za vasjo. Osrčje požara je bilo gosto obkoljeno od cevi, ki so od vseh strani bruhale vodene curke. Sreča v nesreči je tudi bila, da stoji cerkev v neposredni bližini pogorišča. Najpriljavnejši teren za gašenje so našli gasilci na njeni strehi.

Ko je ogenj zajel vrh cerkvenega stolpa, ki je k rit s skriljo, pa so se morali gasilci umakniti s cerkvene strehe, ker je bila v nevarnosti tudi cerkev sama. Z zvonika je zagrmel najprej težki leseni križ in le srečnemu naključju je pripisati, da ni koga izmed gasilcev pokopal pod seboj. Za križem so začeli padati težki leseni tramovi. Zalosten je bil pogled na to staro cerkvico, ki je kljubovala zobu časa že okoli 300 let, zdaj pa je bila v nevarnosti,

da jo ogenj v nekaj urah pokonča. Pa je tudi to pot kljubovala besnečim ognjenim elementom in ostala do malega nedotaknjena. Samo zvonik je ostal brez glave... Srce — ura — pa tudi njemu ni nehala utripati: kazalec ure se je nemoteno pomikal dalje, še potem, ko je ogenj iztegoval svoje plameneče roke po njem. Cerkev je zavarovana za 25.000 din, stolp pa za 10.000 din.

DOLENJSKE TOPLICE

najučinkovitejše radiotermalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, boleznj živčnega sistema, ženskih bolezni itd. itd.

Znižane cene

od 1. septembra dalje. Pavšalna penzija (soba, hrana, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.— za 20 dni Din 1.100.—.

gospodje roparji lep bazenček z vodo, v kateri se lahko operejo svojih grehov, kadar jim je vest le preveč kosmata.

»Aha, tukaj so pa zvitorepke!« je vzkliknil Janezek, ko smo stopili pred širok ograjen prostor. In so bile res lisice. Živahno so migale s košatimi repi in srčkani gobčki in od časa do časa poškilile v nas, kakor bi hotele reči: »Smo vam všeč, kajne?« Ena izmed mladih lisic nam je nazorno pokazala, kako v gozdu skriva odlično zalogo hrane, kadar zadavi kakšno putko ali zajčka. Prijela je z ostrimi zobki kos mesa, hodila nekaj časa nemirno in skrivnostno po kletki, potem pa je v kotu izkopala s tačkami majhno jamo, položila vanjo mesek in jamico spet spretno zasula z gobčkom. To je bila njena železna rezerva! Gori je drugi lisici, če se je približala temu skrivališču samo za korak! Takoj ji je dala v vednost, da je okolica skrivališča njena zasebna last.

Ko si je Janezek napasel oči tudi na stricu volku in mladih srnjačkih, izmed katerih je eden postal pravcati zvezdnik (nastopil je že na deskah ljubljanskega gledališča), je gospod Cesar s svečanim glasom dejal: »Tako, zdaj smo pa pri medvedu!«

In smo bili res. Pa smo od medveda spočetka videli samo spodnje noge in kos gobca. Kakor mrk zarotnik čepi v svojem brlogu sredi širokega prostora, samo včasih prilomasti ven in strese svojo jezico nad drevesnimi debli, ki so postavljena nalašč zanj. Vse je že polomil, kar mu je prišlo pod šape. Bogve, kakšne črne misli se podijo po njegovi kosmati glavi?

»No, ali si zdaj sit?« sem pobaral Janezka. — »Sem!« je odgovoril in oči so mu žarele, kakor da so se uresničile najlepše sanje njegovega življenja.

Ko smo si ogledali še dolgo vrsto živali in redkih ptic, ki domujejo po naših poljih in gozdovih, se je Janezek zdajci domislil:

»Kje so pa opice?«
»Opice so pa v Afriki!« sem mu promptno odgovoril. »Kdaj si pa že slišal, da bi živele opice v naših krajih?« Razstavljen so samo živali, ki živijo v naših poljih in gozdovih.

»Ampak,« je s slovesnim poudarkom dvignil roko gospod Cesar, ki je predsednik društva »Zoo« v živalskem vrtu, ki ga bomo zgradili pod Rožnikom, boš lahko videl tudi opice vseh vrst in še slone in leve in sploh vse, kar si moreš misliti!«

»Živijo!« je navdušeno vzkliknil Janezek in je bil zadovoljen do kraja. Njegovo zadovoljstvo se je pa stopnjevalo, ko si je ogledal najlepše, kar je v tem živalskem vrtu: umetni ribnjak z vodne in močvirnate ptice sredi razstavnega parka. Ta ribnjak je poglavje zase in bi se dalo samo o njem napisati sto vrst. S tem pa bi ta članek postal podoben jari kačji, zato naj si ta park raje ogleda vsak sam!

V največji nevarnosti je bila hiša gostilničarja Mraka, ki stoji zraven mežnarje. Tudi po njej so že sikali ognjeni zubli, ker pa so jo gasilci ves čas polivali z vodo in pokrivali z mokrimi cunjami, je moral ogenj »kapitulirati«.

Kakor smo že poročali, je vsega skupaj zgorelo 10 stavb: 3 vezani kozolci, 4 skednji, 1 stanovanjska hiša (mežnarja), 2 hleva in zgornji del zvonika. Posestniku Jožetu Sojerju sta zgorela dva podda, dve šupi, mlatilnica in mnogo slame in sena. Posestniku Sojerju Alojziju je pogorelo gospodarsko poslopje s senom, slamo in vozom, močno pa mu je ožgalo tudi enega prašiča. Kenku Martinu je pogorel pod s šupo, svinjak in velika količina sena. Cerkovniku v mežnarji je ogenj uničil do malega vse pohištvo, obleko in en voz. Posestnik Kušar je izgubil vezan kozolec s senom, okoli 2000 kg ovsa in mnogo prosa. Skodo, ki so jo utrpeli drugi, ki jim je ogenj že načel domove, niti ne štejemo.

Ali je požigalec res 70 letni berač Jože Zabkar, še ni ugotovljeno. Verjetno je, da je starček pri vsem tem res nedolžen, kakor zagotavlja sam.

— Pri zaprtju motnjuh v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Zlata poroka

V Podgorju pri Slovenjgradcu sta praznovala zlato poroko 80 let stari levšnik Ivan, bivši posestnik in njegova žena Marija, ki je stara 77 let in je doma iz Zgodnje pri Sošanju. Imela sta v srečnem zakonu 8 otrok, od katerih živi še dva; Gašper je doma dober in ugleden posestnik, hči Uršula pa je poročena in živi v Ravneh pri Sošanju. Oba zlatoporočenca sta še zdrava in krepka. Mož hodi še skoro vsako nedeljo dve uri daleč k sv. maši, pomaga sinu pri gospodarstvu, je vedno dobre volje in se prav rad pozabava. Ne zna sicer čitati, a je kljub temu najboljši gospodar v tem kraju. Levšnikova družina naj bo vsem vzgled dobre katoliške družine, kjer žive mladi in stari med seboj v najlepšem soglasju. Želim, da bi dobri Bog dal dočakati obema zlatoporočencema še mnogo srečnih in veselih let!

Planinski orel.

Janezek jo je kakopak kar koj hotel ubrati proti ozadju, kjer kot nekronani vladar tega vrta lomasti zajeten kosmatinec, a topot sem bil jaz tisti, ki sem Janezka zgrabil za rokav. »Ne boš! Ogledala si bova vse po vrsti, kot so hiše v Trsti.« Nerad je Janezek ubogal, ko pa smo stopili pred prvo veliko tičnico na levi, je v hipu pozabil na medveda. Radovedno je vtaknil nos tja noter, kjer se sprehajajo tri mlade zlatovranke.

Drobne novice

20.000 Din nižjim uslužbencem

Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., dne 6. septembra t. l., je gospod ban dravske banovine dr. Marko Natlačen razdelil med državne in banovinske uslužbence, ki služijo pri banski upravi precej podpor v skupnem znesku 20.000 Din. Višina posameznih podpor se je odmerila po številu šolobveznih otrok v družinah posameznih uslužbencev.

Kolektura drž. razredne loterije
D. H. Svoboda, Ljubljana, Tavčarjeva 1/l.
naznanja, da so srečke za I. razred 33. kola **dospale!**

— Poročila se bosta danes popoldne v opatijski cerkvi v Celju g. Preložnik Zvonko, jetniški paznik v Mariboru, in gđ. Zinka Kolarič, jetniška paznica v Celju. Priči bosta g. Prajnik Peter, jetniški paznik, in g. Kotnik Franc, Zeleničar v Zagorju. Novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova.

— Progovni nadzorniki potujejo v Nemčijo. Nocoj odpotuje na poučno potovanje v Nemčijo skupina 30 nadzornikov progovne službe iz območja ljubljanske železniške direkcije. Odhod z brzovlakom ob 20.48 iz Ljubljane čez Jesenice. Ogledali si bodo zanimivosti mest Monakova, Nürnberg, Lipskega in Berlina. Potujejo v dveh udobnih vozovih. Vrnejo se danes teden.

ANGLESKE
NOVOSTI
ZAPLASCE
MANUFATURA
SOUVAN

— Pred 5. mednarodno razstavo psov v Ljubljani. Z jesenskimi velesojem se zaključujejo v Ljubljani vse večje prireditve. Letos pa bo na velesojmiskih prostorih 19. in 20. septembra še velika mednarodna razstava psov pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Razstavo prireja Jugoslovanska kinološka zveza, ki je vrhovna organizacija vseh kinoloških društev države, katerega sedež je v Ljubljani. JKZ je članjena v Mednarodni kinološki zvezi v Bruslju in tako tudi na zunaj zastopa našo državo. Razstava bo torej prirejena kar v največjem obsegu, saj bodo poleg psov iz naše države razstavljani tudi inozemski. Predvsem Avstrija in Madjarska sta prijavili veliko psov. Ta prireditev bo vsekakor velikega pomena ne samo za Ljubljano, temveč tudi za vso državo. Razstava bo trajala dva dni. V soboto 19. t. m. bo namreč očenjavanje psov in se bo nadaljevalo še v nedeljo 20. t. m. do 10. Ob 10. bo slavnostna otvoritev razstave. Da bo prireditev še zanimivejša, bo v nedeljo dopoldne tekmovanje pod naslovom »Dama s psom«. Dame, ki same ne bodo imele primernih psov, jih bodo lahko dobile pri vodstvu razstave po svoji izbiri. Še dopoldne bo tudi obhod psov prvakov, to je najboljših ocenjenih psov. Nič manj zanimiv program bo še v nedeljo popoldne, ko se bo izvedla produkcija dresiranih psov. Razdelitev daril in zaključek razstave bo v nedeljo ob 18. Vodstvo razstave je poskrbelo, da bodo razstavljalci, kakor tudi obiskovalci razstave uživali 50 odstotni popust na železnicah, in sicer od 17. do 22. t. m. Vse informacije o razstavi se daje v tajništvi JKZ, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 36, tel. 23-55.

— Blagoslovitev nove prosvetne dvorane v Kovorju pri Trzinu. Če smo Kovorjani začeli z društvenim delom 20 let pozneje kot drugje, pa zato sedaj bolj hitimo. V času krize in strajkov smo v nekaj mesecih dogradili novo dvorano — ljubko za našo malo župnijo, dovolj prostorno in udobno. Danes bo slovesna blagoslovitev. Ob 10 sv. maša. Ob 2 po popoldanski službi božji sprevod od cerkve do nove dvorane. Tam govor g. dr. Pogacnik in blagoslovitev. Nato simbolične vaje, drog in krogi, godba, prosta zabava. Vsi prijatelji vabljeni.

Triumph trajno gorila peč za drva

okusna, cenena
ogromen prihranek na kurivu

proizvod
Osješke livarne železa
in tovarne strojev d. d.
Osijek

Samoprodaja za Ljubljano: **Franc Golob**
za Maribor: **Pinter & Lenard**

— Občinske volitve za novo ustanovljene občine Polensak s sedežem v Polensaku, okraj ptujski, St. Janž na Dravskem polju in Slovenja vas, okraj ptujski, bodo v nedeljo 11. oktobra t. l.

— Podsolu ga je V Bukovici pri Ribnici kopljeno pesek za gradnjo nove vojašnice v Ribnici. V torek 1. septembra se je gramoz utrgal in zasul 23 letnega Antona Zobca iz Dan. Pri nesreči mu je zlomilo hrbtenico. Duhovnik ga je na mestu še prejel, na kar ga je reševalni avto prepeljal v Ljubljano. Stanje vrglega fanta je zelo opasno, vendar je upanje, da okreva.

— Senzacija! Sin tverke Kiffmann v Mariboru je otvoril na Mesnem trgu 8 trgovino z urami, zlatino in optiko. Radi vpletave prodajam po neverjetno nizkih cenah!

— Avtoprometna zadruga v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo, da stopi z dnem 9. septembra 1936 v veljavo nov voznik red avtobusne proge Ljubljana — Ljogarska dolina in da vozijo njeni avtobusi samo do Ljubnega, kjer imajo zvezo na celjski avtobus do Solčave.

— Enoletna priv. trgovska šola, znani »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15 vpisuje sočasno za redno vsaki dan dopoldne in popoldne. Priporočamo, da osebno vprašate ali pišete po brezplačni šolski prospekt, da spoznate to našo najstarejšo, odlično privatno šolo. Lastno novo poslopje. Poučujejo prvovrstne kvalificirane učne moči, profesorji! Šolnina 120 din, revnejši popust. Pouk prične 1. oktobra. Zavod obstoja že 33 let!

Dr. HUBAD Ivan, Školja Loka
ne ordinira od 9. — 26. septembra 1936

— Znanje nemščine je važno pri iskanju službe! Radi tega je nemščina obvezen predmet na vseh državnih trgovskih šolah in tudi na Legatovi šoli v Mariboru, ki ima na teden 4 ure nemščine, in sicer slovnico, čitanje, pripovedovanje, konverzijo ter pravopis. Vrh tega sta še dve uri nemške trgovske korespondence, skupaj 6 ur na teden. Zatorej imajo dobri absolventi in absolventke Legatove šole pri namestitvi povsod prednost, ker znajo na koncu tečaja toliko nemški, da lahko vstopijo v vsako podjetje. Vpišite zategadelj svojega otroka v Legatovo Enoletno trgovsko tečaj, Maribor, Vrazova ulica 4. Zmerna šolnina, lastni dijarski internat, ena učna ura traja 55 minut, izborni učni uspehi. Šolski program je brezplačen. Začetek dne 9. septembra.

Fotoamaterji!

Neverjetna je cena filmu 6X9 28° Sch za leto 1936
8 dinariev

ki jih dobite le v specialni fototrgovini
JOŠKO ŠMUC, Ljubljana, Šelenburgova 6
Za prvovrstno kvaliteto filma jamčim!

— Našemu dijaštvu — obojega spola — najprimernejše darilo je nedvomno knjiga: Luč v gora — iz življenja mladega fanta. Po Fr. Weiserju poslovenil Joža Jagodič. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932. Str. 131, cena broš. knjigi je 15 Din, vez. 22 Din. — Zlata knjiga, ki bi morala priti v roke res prav slehernemu mlademu fantu — pa najsi bo še gimnazijec ali akademik. Samo kdor je sam preživel dijaška leta, bo vedel, kolikoli nevarnostim in pastem so izpostavljena mlada nezakusena in nepokvarjena srca in kako ravno v teh letih potrebujejo poštenega prijatelja in trdne opore. In prav takale knjiga je dozorevajočemu dijaku najboljši prijatelj in najtrdnjša opora. Preprosta in prepričevalna je ta zgodba: Hinka, ki je doslej študiral v Inomestu, so poslali starši v šesto šolo na Dunaj, kjer je stanoval pri svojem, versko brezbržnem stricu, skupaj z bratranec Mirkom. Ta je že zašel med slabo tovarišjo, ki je skušala za vsako ceno pridobiti zase tudi zdravega, vedrega, nadarjenega in poštenega Tirolca in se je posluževala v to svrhu vseh sredstev, ki pa so ostala spričo odločnega nastopa našega Hinka brez uspeha. Ugled, katerega si je pridobil med svojimi tovarišji, mu je omogočil, da je ustanovil na gimnaziji Marijino kongregacijo in pritegnil s svojim zgledom tudi svojega bratranca Mirka. Vsa zgodba se razvija naravno, brez dolgovernih moraliziranj in vsiljivega pobožništva — zato bo mladina knjigo prebrala v dušku in z največjim zanimanjem. Naj bi ne bilo očeta ali matere, ki ima sina ali hčerko v šolah, da bi mu ne dala v roke te zlato knjige.

Paradižniki zorijo

Ta čas pridejo PEKATETE in JAJNINE do posebne veljave, kajti makaroni in spageti z omako iz svežih paradižnikov, to je neprekosljiva osvežujoča jed.

— Avtoizleži: 17. do 24. septembra v Rim, 20. septembra enodnevni izlet po Koroški. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon telefon 26-45.

— Krajevni leskon dravske banovine. — To obsežno delo, ki bo v ponos celi banovini, je zdaj, ko so se komasacije občin zaključile, izvršeni industrijski del, izvršeno in se že fiska. Uprava upa, da bo do konca oktobra t. l. doiskano in se bo takoj razposlalo prednaročnikom Industrije se ponovno prosijo, da v smislu okrožnice Zveze industrijev pošljejo upravi besedilo, ki ga žele imeti pri upravi Krajevnega leksikona.

— Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2-II., ima edini pravico, da izdaja izprijave, ki služijo kot dokaz dovršene vajenske dobe in pol drugega leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Šolnina najnižja. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 9—12 in od 15—18.

Zobni atelje Rihard Klemenčič

dentist tehnik

do 14 septembra ne ordinira.

— Za romanje na Sveto goro pri Gorici pošilja brezplačna navodila uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

— Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite jutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Po toči zvoniti — je prepozno... Za prično 6-dnevno potovanje po solnčni Dalmaciji z avtom in z ladjo, pa se še lahko odločite. Pojasnila pošilja uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1-II.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, prohi kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Prijelno se sliši in je vredno zanimanja: Brezplačno vozovnico za 6-dnevno potovanje po solnčni Dalmaciji z avtom in z ladjo, dobi lahko vsakdo za majhen trud. Pojasnila v Dobrodolni pisarni, Ljubljana, Wolfova ulica 1-II.

Premiera burnega smeha!

Pat in Pataton kot gangsterja

Ljubljana

— Razstava cerkvenih paramentov v škofijski palači. Že prvi dan razstave je bilo veliko zanimanje za cerkvene umetnine, ki jih je Bratovščina sv. Rešnjega Telesa razstavila v dvorani škofijske palače v II. nadstropju. Vsem obiskovalcem so ušle krasne plašče in veliki večerni črni plašči (pluvijali). Posebno pozornost pa vzbujajo ogrinjala (velumi) za sv. Rešnje Telo in albe z lepimi kvadrantnimi in kilekanti čipkami. Razstava bo odprta do srede 9. septembra, vsak dan od 8. do 12. dopoldne. Vsakemu obiskovalcu razstave prav toplo priporočamo.

— II. Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima na praznik 8. septembra popoldne slovesen shod v spomin 30 letnice samostojnega obstoja in delovanja. — Ob pol 4 v cerkvi govor, nato pete litanije in blagoslov. Vabimo zlasti tudi vse bivše članice kongregacije. Odbor.

— Križanska moška in mladinska kongregacija izleti danes popoldne ob ugodnem vremenu na Dobrovo. Sestanek udeležencev pri cerkvi sv. Antona na Viču. Odhod z Viča točno ob 2. — V slučaju slabega vremena se izlet preloži na praznik 8. septembra in odpade običajni večerni shod v Križankah. Tozadevno obvestilo bodo družbeniki čuli pri jutranjem opravilu ob 6.

— Izlet na Dobrovo, določen za danes popoldne, se v slučaju neugodnega vremena preloži na praznik 8. septembra ob isti uri. Na to se opozarjajo člani križanske moške kongregacije in njihovi prijatelji.

— Naval na Drž. dvorazredno trg. šolo v Ljubljani. Tri dni je trajalo vpisovanje na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani in tri dni je bila tamka velika gneča. Za prvi razred se je prijavilo 64 učenec in 169 učenek. To število bi za doštalo za šest paralel prvega razreda, zavod ima pa samo dve vzporednici. V prvi razred je bilo sprejetih 48 učenec in 49 učenek. S tem sta obe paraleli do zadnjega prostora napolnjeni. Nesprejetih je ostalo 16 učenec in 120 učenek. Starši se vprašujejo: »Kam hočemo z otroci, ki imajo izpolnjene pogoje za vstop v trgovsko šolo, pa jih zavračajo, ker ni prostora?« Ali bi poklicane korporacije ne mogle doseči nastavitve novih učnih moči, da bi se otvorile nove paralele?

— Maša-zadušnica za blagopokojnim Prohinarjem Viktorjem st. bo v Ljubljani v frančiškanski cerkvi v ponedeljek, 7. sept. ob 7.

Moderno za poletje prikladno blago za obleke za gospode

BURET — PLATNO — VOLNENI FRESKO
kupite v veliki izbiri, najceneje pri

Drago Schwab
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta
Nepremišljivi veterni jopiči. — Krojni atelje na razpolago

— Vpisovanje v Gospodinsko šolo »Mladice« je od 15. do 16. sept. dnevno od 8 do 12 in od 3 do 6 pri ravnatelstvu gospodinske šole, Šubičeva ulica 9. Pouk prične 1. oktobra. Namen mešansko-gospodinske šole je podati občo gospodinsko naobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah internega gospodinstva. Z gospodinsko šolo v zvezi je internat, kjer imajo gojenke gospodinske šole (poleg kuhanja in šivanja) dovolj prilike vežbati se v vseh gospodinskih poslih t. j. v pospravljanju in čiščenju, in pranju in likanju ter postrežbi bolnikov. Učenke so notranje, ki stanujejo v internatu, ali zunanje. V internat se sprejemajo tudi gojenke, ki posejajo katerokoli šolo v Ljubljani. Poslopje »Mladice« je v idealni legi s pogledom na Tivolski park in gozd. Gojenkam internata je na razpolago krasen in prostoren vrt z igriščem. Sobe so zračne in svetle, naravnost krasne. Hrana prvovrstna. Gojenke imajo tudi vsestransko pomoč in nadzorstvo pri učenju tako, da so vsak dan dobro pripravljene za šolo. Na razpolago so jim glasovirji. Za nemško in francosko konverzijo pa je posebna učiteljica. Na željo pošilja prospekte ravnatelstvu internata »Mladice«.

— Kino Kodeljevo igra danes ob 4, 6, in ob pol 9 ter jutri ob pol 9 »Dušica Rožmarin« — (Hansi Knoteck).

— Zeparji na postaji. Ko je dne 3. septembra univ. prof. Žnidarič s soprogom hotel vstopiti v večerni brzovlak, da se udeleži kongresa »Voda in plin« v Beogradu, mu je to onemogočil žepar, ki ga je v gneči, ki je bila najbrž s pomagati inescenirana, oropal listnice z legitimacijami in gotovino 2500 Din. Svarimo občinstvo, ki naj bo za časa velesoja zelo previdno in prosimo policijsko upravo, da postavi na kolodvore svarilne napise, kakor je to na glavnih kolodvorih običajno.

Zahvala

Dne 30. avgusta t. l. je umrl moj mož Bizjak Ivan, voznik cestne železnice v Ljubljani, ubit od električnega toka. Po komaj dvomesečnem zavarovanju mi je izplačala »KARITAS« **tako dvojno** zavarovalno vsoto. Smatram za svojo dolžnost, da se zavarovalnici tem potom zahvalim in vsem, ki še niso zavarovani pri »KARITAS«, to zavarovanje toplo priporočam.

Ljubljana, dne 2. septembra 1936

Marija Bizjak l. r.

Ljubljana VII, Celovška 78.

— Na Rakovnik. Na Mali Šmaren dne 8. septembra se obhaia na Rakovniku v Ljubljani spomin posvetitve svetišča Marije Pomočnice. — V ponedeljek, dne 7. septembra zvečer ob pol 7 bo akademija pri lurski volni, nato procesija s svetčami v svetišče, kjer bo govor, pete litanije in blagoslov. Ponoči od 11—12 molitve. Cerkev bo vso noč odprta. — V torek (Mali Šmaren) se prično sv. maše že ob 4 zjutraj; sv. obhajilo se bo delilo od 3 naprej. Ob pol 10 govor, nato slovesna sv. maša. Po sv. maši shod sodelavstva pri lurski kapi. Zgodnja sv. maša je ob 11. Popoldne ob pol 4 govor, pete litanije in blagoslov. Ponoči bo svetišče lepo razsvetljeno. — Poslužite se lahko velesojmske polovične voznine. — Pridite k milostni Mariji Pomočnici!

Priljubljena komika v najnoviši burkil

KINO SLOGA Telef. 27-30

— Kemično čistil obleke ŠIMENC, Kolodvorska 8 in sprejemališče Knaflijeva 2.

— Dijaki, kupujte v Mohorjevi knjigarni, Miklošičeva 19.

— Film »Dušica Rožmarin« igra danes kino Kodeljevo.

Sportni dnevi SK Planine

Navodila udeležencem za praznik 8. sept.

Na razna vprašanja sporočamo naslednje: Kolesarji in kolesarke

se zberejo na Rakovniku. Tam morajo biti najkasneje ob 8 zjutraj. Obleke (po možnosti: moški bele srajce, dekleta bele bluze. Jopiči naj imajo med sprevodom vsakdo na kolesu. Reditelji uvrstijo po tri in tri kolesarje (kolesarke) v skupine. Ako bo kak okraj hotel biti skupaj, se mu bo to ustreglo. Ob 9.15 odhod. Na čelu sprevoda je kolesar z državno zastavo, nato fanfara na vrhu, nato pa kolesarji in kolesarke. Vozji se v tempu hitrega pešca. V sprevodu bodo samo kolesarji (brez pešcev in narodnih noš). Ob pol 11 bo sv. maša na stadionu.

Narodne noše.

Narodne noše so vabljene, da se udeležijo sv. maše na stadionu. Dopoldne je vstop na stadion prost in se vabi občinstvo, da se v čim večjem številu udeležijo sv. maše.

Vstopnice za prireditve.

Vstopnice za današnje tekme v odbojki, namiznem tenisu in lahki atletiki se dobe pri blagajni na stadionu od 8 zjutraj dalje do popoldanske prireditve, na praznik 8. septembra pa ravno tako. Možna pa je že danes kupiti vstopnice za na praznik.

Občinstvo se vabi, da se v čim večjem številu udeležijo prireditve na praznik, ki se prične ob 15 popoldne. Na sporedu so lepe atletičske tekme ter še zanimiveje gimnastične točke, tako da bo prav vsakdo lahko prišel na svoj račun. Zatorej pridite in podprite mladino, ki hoče postati potom telesnih vaj zdrava in močna.

G. Papirnik odhaja

Jutri zvečer odpotuje na svoje novo službeno mesto v London 2 in polletni belgajski dopisnik največjega češkoslovaškega dnevnika »Narodna Politika« g. Mihajlo Papirnik. — Ime znanega mladega in sposobnega češkoslovaškega časnikarja g. Papirnika je postalo kmalu po njegovih številnih in pa vseskozi objektivnih člankov, s katerimi je osvetljeval nepristransko vse naše notranje in zunanje politične dogodke ter vladne ukrepe na gospodarskem in kulturnem polju, znano v vseh naših političnih, kulturnih in gospodarskih krogih, kjer si je kot brač Ceh pridobil velikih simpatij tako kot dober češkoslovaški rodoljub, kakor velik in navdušen prijatelj naše države.

Za časa svojega skoro triletnega službovanja v Beogradu, je g. Papirnik prepoloval vsi državo ter ga skoro ni količica naše domovine, ki si ga ne bi bil ogledal ter o njegovih naravnih lepotah poročal svojem listu. Prav posebno se je v tem pogledu zanimal za Slovenijo, kjer ima mnogo znanec ter prijatelj še izza dijaških let iz Prage in Pariza.

Vse delovanje g. Papirnika je vodila iskrena želja, da bi se oba bratrska naroda še bolj spoznala in vzljubila ter si še v večji meri izmenjavala kulturno blago.

Ob njegovem odhodu iz naše države, mu njegovi številni prijatelji, ki jih ima tu v Beogradu in širini države, kot sposobnemu češkoslovaškemu časnikarju žele samo to, da bi njegovo pozitivno vsestransko udejstvovanje v naši državi uspešno. Na svojem novem službenem mestu naj nas pa s svojo gospo soprogom, ki je Angležinja in katoličanka, ohrani v toplem spominu.

100 delavk se poslavlja od tobačne tovarne

Ljubljana, septembra

Skromna, a lepa je bila slavnost dne 31. avg. v tobačni tovarni, ko se je delavstvo poslavljalo od svojih sodelavk, katere gredo v zaslužni pokoj. Dolgo se je moralo delavstvo boriti, da si je izboljšalo pokojino, kar je končno tudi doseglo s pomočjo naših g. ministrov dr. Korošca in pa dr. Kreka, za kar se jima delavstvo najlepše zahvaljuje. Ob 3 popoldne se je zbralo delavstvo v oddelkih, ki so bili okrašeni z zelenjem in pa cvetjem, ter povabilo g. ravnatelja, podravnatelja in šefe oddelkov, da se udeležijo skromne slovesnosti. Slavnost je začel g. ravnatelj Edvin Jili, ki je z lepim nagovorom postavil stare delavke, ki gredo po zvestem delu v zaslužni pokoj, mlajši generaciji za vzgled, da bi tudi one tako zvesto in pošteno služile domovini, kakor stare delavke. Želeč, da bi upokojenke dolgo časa uživale zaslužen pokojno zdrave in vesele, v kar jim Bog pomaga, je zaključil g. ravn. svoj govor. V imenu uradništva se je poslovil od upokojenk g. inšpektor Golob Franc, a za delavstvo pa gđ. Smončič. Dejala je: Danes se poslovimo med seboj po mnogih trudopolnih letih zvestega in poštenega službovanja, napora in trpljenja. V prvi vrsti vam želimo še veliko zdravjih in veselih dni, da bi jih veselo še na pozna leta uživale. Oziramo se na čase nazaj. Bile ste še vse mlade, komaj 14 let stare, sedaj je minulo že pol stoletja. Doba zgodovine, ko je še dr. Krek prihajal. Danes smo se zbrali k slovesu. Veliko naših sotrpink je že med tem časom umrlo. »Bog jim daj večni mir in pokoj«. V spomin so vam časi skupne borbe za pošteno delo. Poglejte, drage tovarišice, ničesar se niste ustrašile, vse ste voljno prestale za zaupanjem v božjo pomoč. Ponosne bodite, ter se z veseljem ozrite na preteklo čase, lahko se ponašajo mlajše delavke na vas. Prišla so leta, ter z veseljem prepuščate mesta mlajšim. V spomin Vam bodo marsikateri lepi dnevi veselja, vaše lepo petje, vaš zdravni humor, ter naše skupno razumevanje in tolažba v časih nesreč in žalosti. Z marsikatero se ne bomo več videli. Apeliramo na vas, ki ste tukaj združeni, da se poslovimo in ločimo najpristnejše ter v najboljšem spominu na vse preteklo čase. Ostane naj ljubezni med nami. Na vaše zdravje kličem še enkrat vsem skupaj: »Bog vas živi še mnoga leta in vam daj zdravje, srečo in vse kar vam srce želi.« Bog z vami.

Na koncu so se vse upokojenke slikale z g. ravnateljem in podravnateljem.

S temi delavkami odhaja iz tobačne tovarne stara garda, ki je pod dr. Krekom pred 50 leti prva započela krščansko-socialno organizacijo.

Po 21 letih iz Rusije

Slovenec Jakob Stupar s Homca se je ves osivel vrnil iz ruskega ujetništva

Belgrad, 4. septembra.

Jakob Stupar, doma iz občine Homca, okraj Kamnik, je odšel leta 1915 s 17. pešpolkom na rusko bojišče. Pri bojih na Dnepru je izgubil in od tedaj ni bilo od njega nikakega glasu več. Domači so ga smatrali za mrtvega in njegovi rojaki so vklešali njegovo ime z zlatimi črkami v spominsko ploščo padlim in pogrešanim vojakom, ki je vzdana na zidu cerkve v Radomljah.

Lansko leto pa je prijel nepričakovano od njegovega pisma njegov stric, ki pa je že umrl pred 15 leti. Pismu je Stupar priložil pismo za svojega brata Gregorja, kateri pa je tudi že umrl leta 1918 v svetovni vojni. Te dni pa je Jakob Stupar prišel z ženo in tremi otroci čez Varšavo, Bukarešto v Belgrad, kjer se želi pred odhodom v svojo rojstni kraj odpočiti pri svojem bratu v Zemunu. Vaš dopisnik je vporabil to priliko in dobil nekaj zanimivih podatkov iz njegovega življenja v Rusiji. Naj pripoveduje sam.

»Nezvestnega so me s težkimi ranami na roki in glavi našli na bojišču ruski sanitetci. Po daljšem zdravljenju v bolnišnici, kjer sem se prvič zavedel, so me poslali z ostalimi ujetniki v Taškent, kjer sem ostal ves čas do svojega povratka v domovino.«

»S čim ste se preživljali v Rusiji?«

»Po nastopu revolucije sem se začel ukvarjati s čevljarstvom, česar sem se izučil od svojih tovaršev vojnih ujetnikov v Rusiji. Leta 1926 sem na meji samega Taškenta kupil malo posestvo, katerega sem obdeloval, poleg tega pa sem se bavil s prevozništvom, ker sem imel dva konja. Pozneje sem moral obrt opustiti, ker so mi oblasti prepovedale izvrševanje čevljarke obrti, kajti v Rusiji ne poznajo samostojnih obrtnikov in so me smatrali za tovarnarja (imel sem 8 pomočnikov). Pozneje sem se popolnoma posvetil prevozništvu, ker posestvo ni bilo tako veliko, da bi moglo preživljati mene in mojo družino, zlasti še radi visokih davkov, ki so mi jih naložili. Kljub temu pa nikar ne mislite, da sem imel bogznanje življenje, saj si nisimo mogli privoščiti pri kosilu nikdar več kakor samo eno jed. Kajti 1 kg kruha stane od 4 do 5,50 rubljev, 1 kg mesa 12 do 16 rubljev, 1 kg masla 18 rubljev itd. Pa še tega ne morete dobiti v vsakem času, ampak morate čakati po 3 do 4 ure, da pridete na vrsto. Za otroke za konje pa je treba čakati tudi celo noč. Ker dobim delavec 3 do 5 rubljev plače na dan, si lahko predstavljate, kako izhaja. Obлека pa je skoro nedostopna delavcu, ker stane n. pr. že ena strajka »rubaska« 60 rubljev. O cenah v času lakote, ko smo morali plačevati po 50 rubljev za 1 kg kruha in meso po 60 do 70 rubljev za 1 kg, ne bom niti govoril.«

»Kakšne so politične razmere v Rusiji?«

»V Rusiji računajo samo s dvema vrstama ljudi. Ali si komunist ali pa te smatrajo za svojega nasprotnika. Kot tak pa teško najdeš delo in če ga najdeš, te plačajo trikrat manj kot pa komunist.«

»Kako pa je tam bilo v verskem pogledu?«

»Cerkve ni več. V našem kraju so vse cerkve razdejane ali pa se uporabljajo v druge namene. Našo katoliško cerkev, katero smo zgradili sami vojni ujetniki v Taškentu, predelavajo sedaj v krematorij za sežiganje mrtličev. Moja dva otroka je krstil naš duhovnik, ki je slučajno potoval skozi Taškent. Vendar pa o tem nimam nobenega poudarka. V cellem Taškentu, ki ima 700.000 prebivalcev, je sedaj samo 1 duhovnik pravoslavne vere in še ta mora stanovati na pokopališču. Komunisti imajo tam najljepši prostor, pripadniki vseh ver pa imajo skupno pokopališče. Kljub takim razmeram pa je v Taškentu še zelo veliko ljudi, ki praznujejo praznike in nedelje. Vendar pa praznujejo skrivaj.«

»Kako pa je s šolami?«

»Slobovesni pouk se začne s 8 leti. Za knjige, zvezke in ostalo morajo skrbeti sami starši. Glavna predmeta sta: govornišvo in nauk o komunizmu. Na ostalo se ne polaga veliko važnosti, tako da konča veliko otrok vse šole, vendar pa znajo komaj dobro čitati in pisati. In taki ljudje prevzamejo potem vsa javna mesta v državni upravi. Otroci nekomunističnih staršev pa so sploh izključeni od šole. Za neruske narode so sestavili gramatike in učne knjige pisane v njihovih jezikih ali ne v latinici, dočim so za ruske učence pustili malo skrajšano cirilico.«

»Tudi oženili ste v Taškentu?«

»Da, tam sem se oženil. Moja žena je hči bivšega poštarja, donskega Kozaka. Imam dva sina in eno hčer. Oče žene je ostal v Taškentu na svojem posestvu (ki meri 800 kvadratnih metrov), ako smem tako imenovati to krpo zemlje. Vendar pa velja za buržoja. Ni gotovo, ali je v tem trenutku še na tem posestvu, ker so že ob času mojega odhoda pritiskali nanj, da vstopi v kolhoz.«

»Zakaj se niste že prej oglasili?«

»To vprašanje pa mi niste pravilno postavili, ker bi moral jaz vprašati, zakaj nisem dobil nikakega odgovora na vsa moja številna pisma, ki sem jih pisal...«

»Ali se vam mar ni kedaj popreje nudila prilika, da pobegnete?«

»Tudi to sem poskušal in to takoj po revoluciji, vendar pa sem pozneje opustil vse poskuse, kajti, poglejte mojo glavo, lasje so mi posiveli v eni noči po takem brezuspešnem poskusu?«

»Bili ste prevoznik in imeli posestvo. Torej ste morali prinesiti s seboj tudi denar in druge vrednosti?«

»Da, kar sem imel, sem prodal in prejel za to par tisoč rubljev. Na meji so mi pobrali ves denar.«

Važna zadeva naših rudarjev

Trbovlje, 4. septembra.

Po prilično dobro uspelem zboljšanju kolektivne pogodbe rudarjev s TPD, prihaja na vrsto druga boleča zadeva rudarskega delavstva, to je zavarovanje njihovega starostnega zavarovanja. Bratovske sklanice že leta sem delajo s primanjkljajem in odtrgovanjem pokojnin. Okoli 600 rudarjev pa še čaka na vpokojitev, ki pa je vsled primanjkljaja pri bratovski skladnici nemogoča. O teh svojih skrbih so rudarji po svojih zastopnikih obvestili g. bana in ga prosili pomoči, ker sanacija bratovskih skladnic je mogoče izvesti le s pomočjo in posrejevanjem državne oblasti.

Pustili so mi le toliko, da sem prišel do Varšave in to kar imam na sebi. Celo fotografije od družine in bratova pisma so mi odvzeli. Čudno, da so moji ženi pustili izvirno maturitetno izpričevalo. Od Varšave do jugoslovanske meje mi je pomagal brat, sedaj sem pa popolnoma brez vseh sredstev.«

»Kako je z dovoljenjem za potovanje iz Rusije v inozemstvo?«

»Jaz sem čakal nanj dovolj dolgo. Meni so končno dovolili; le z ženo in otroci je bila težava. Takoj po mojem odhodu iz Taškenta pa je vlada izdala dekret, da imajo vsi inozemci sprejeti državljanstvo ali pa se izselijo. Seveda je tamkaj še ogromno število inozemcev. Tudi Slovenci so med njimi. Tako se nahaja tamkaj n. pr. med drugimi tudi moj prijatelj Franc Zakrajšek, doma iz vasi Loke pri Zagorju. Mnogi bi želeli domov, ali nimajo potrebnih sredstev za pot.«

»Ali ste morda kaj računali nato, da se tudi pri nas v Jugoslaviji sedaj živi težje in da utegnate biti brezposeln?«

»Popolnoma sem na to računal. Meni ni do kakega udobnega življenja kot morda vi mislite. V času mojega bivanja sem marsikaj poskusil in marsikaj znam. Delal sem tudi v kemični tovarni, v prejšnjih letih pa sem bil mizar. Ne domišljam si mnogo, vendar pa upam, da bom našel v svoji domovini srca, ki bodo čutila z mano. Tam v Rusiji tega ni. Želel sem si nazaj v svojo rojstno vas in da ne brez razloga, mi boste že verjeli.«

»Srečo pa ste res imeli, da ste po tolikem trpljenju in preganjanju ter smrtnih nevarnostih, ostali živi?«

»Vidite... (izvlekel je mali križček, zavil v svilen trak), to je ostalo od molka, ki mi ga je dala s seboj moja sestra, ko sem odhajal na vojsko, n pa — moji sivi lasje tu gori. In oboje nosim nazaj v svojo rojstno vas. Za otroke pa že upam najti tam gori krstnega botra...«

Prepričan sem, da se bo našel v Sloveniji vključ vsemu tudi skromen kruhek za tega mladega in popolnoma osivelega moža, ki se po 21 letih vrača iz Rusije, kjer ni našel raja, kakršnega obetajo oni naši komunisti, ki niso še bili tamkaj. n-g.

Pirotske preproge

daje na obroke drž. uradnikom

Braća Tosić Godečki iz Pirota.
Velesejem paviljon F 110—112

90 let stari korenjak

V Brezjah pri Dobju na Stajerskem živi krepka slovenska korenina, posestnik Florjan Romih, kateri je kljub 90. letom, ki jih je praznoval, še vedno zdrav in veder.

Z enainvajsetim letom se je poročil z Nežo, roj. Plahuta, s katero sta vzgojila 9 otrok v pravi krščanski ljubezni. Žena mu je umrla pred 30. leti, od otrok pa so ostali skrbnemu in ljubljenu očetu samo tri hčerke in sicer Marija por. Lončar, Amalija por. Gaček, Anica por. Magdalenc, in sin Jakob, uslužben v kemični tovarni v Mostah, h kateremu tudi jubilar pogostokrat zahaja na vesel odhiti.

Od mladih dni prebiva v Brezjem, kjer si je s pridnim in poštenim delom utrdil skromno domačijo in si s svojim odkritim značajem in vedrem humorju pridobil številnih prijateljev. Kljub visoki starosti opravlja gospodarska dela, saj koso še krepko vihti in tudi »Slovenec« more čitati brez napačnosti. Priljubljenemu krščanskemu očencu, ki sedaj biva pri sinu Jakobu, kateri mu s pravo krščansko ljubeznijo in nežnostjo streže in ga razveseljuje, želimo, da mu Bog na visoka leta še ohrani zdravja in veselja v družbi vnukov in pravnukov in prijateljev.

Poznavalec mineralnih voda

zahteva povsod izrecno le

ROGAŠKO SLATINO

ker ta zraven prijetnega svežilnega okusa krepi tudi prebavo

Ta zob je bil še popolnoma zdrav!

Krona in korenina — zdravi in nepoškodovani — potrjujeta to, vendar se je zob kljub temu začel majati ter je nekega dne izpadel. Na zobu se je skrito tvoril zobni kamen, zajedel se je globoko med zob in zobno meso in tako je izgubila korenina svojo trdno podlago.

Sargov Kalodont je edina zobna krema v naši državi, katere vsebuje sulforicinoleat, patentirano sredstvo proti zobnemu kamnu. Z uporabo Sargovega Kalodonta se odpravi zobni kamen ter se prepreči njegova ponovna tvoritev.

Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV
PROTI ZOBNEMU KAMNU
KALODONT
DOMAČI IZDELEK

Jugoslovansko gozdarsko združenje na svoji 60. glavni skupščini v Zagrebu

Zagreb, 4. septembra.

Glavna skupščina Jug. gozd. združenja sovpada letos z velesejmsko razstavo v Ljubljani. Njen začetek je nosil poseben pečat slovesnosti s tem, da so na gozdarski fakulteti odkrili poprsja hrvat. gozdarja in beletrista Jos. Kozarca in prof. Fr. Z. Kesterčane, o katerih poročamo na drugem mestu. Pri samem odkritju je ob prisotnosti odposlanca društva hrv. književnikov Voja Bonifačiča in rodbinskih članov pokojnikov spregovoril v spomin Kesterčane zagrebški vseučiliški profesor dr. Andrija Petračič, ki se je dotaknil med drugim tudi znanstvenih gozdarskih načel, katerim je Kesterčane mnogo doprinesel. Gozdovi namreč niso samo okras pokrajine, temveč temeljna glavnica narodova, katere posamezne generacije ne smejo trošiti, ampak izkoristiti le njene obresti, to je celokupni letni prirastek na drveni zalogi. Belgrajski vseučiliški profesor dr. Josip Balen pa je svoje besede posvetil spomenu Josipa Kozarca, ki je deloval v času, ko so tuji zajemali narodno premoženje, da so domači gospodarji odhajali v svet.

Slavnostno skupščino so počastili s svojo prisotnostjo predstavniki Nj. Vel. kralja, političnih oblasti ter kulturnih in narodnih krogov. Predsednik udruženja dr. Balen je v uvodnem govoru označil sedanje evropske razmere, ki ne dajejo skoraj nobene opore gospodarski stabilnosti. Zato se menjavajo delovni sistemi, ki sta jih praksa in znanost doslej dogmatsko priznavali. Toda gozdno gospodarstvo, v svoji bitnosti konservativno, zahteva

Dr. Kramarič

zopet redno ordinira.

miren razvoj. Kakor pa je današnji čas zmehdan in soc. razmere razrvane, vendar more gozd. stroka zabeležiti tudi svetle momente: to je predvsem uredba o organizaciji gozdarske službe, katero je v današnji vladi izdal minister za gozdove in rudnike, in prav tako težnja vlade in ministrstva, da se mladim ljudem nudijo zaposlitve.

Iz govora ministra za gozdove in rudnike

G. minister Gjuro Jankovič je v svojem govoru razvil smernice današnje gozdarske politike v državi in utemeljeval načine, s katerimi rešuje ministrstvo gozdarska vprašanja, kakor so jih postavile mednarodne politične razmere in gospodarske razmere doma. Pravilnemu gledanju na probleme daje svoj temelj dvojje ugotovitev: prvič, da je nivo gozdarstva in gozdnega gospodarstva odvisen od splošnega kulturnega in gospodarskega nivoja, drugič, da smo izrazito kmetijska država, pa je

med gozdarskimi interesi in potrebami kmetijskega naroda potrebno harmonično ravnotežje.

Zato se ne morejo brez nadaljnjega prenehati uporabiti norme in recepti zapadnih evropskih zemelj. Ministrstvo je moralo temeljito poseči v samo administracijo pod vidikom, da je glavna dolžnost gozdarskega strokovnjaka gospodarjenje in proizvodnja. Birokratski ceremonijel pisarije, ki nekoristno troši dejavnost strokovno izobraženih ljudi, je treba prevesti na neobhodni minimum. Toda sistem sam še ne popravi vsega, ker je njegovo gibalno človeška osebnost, pa je za pravilno delovanje predpov.

potrben nov duh zaupanja in odgovornosti. Letošnja Uredba o organizaciji ministrstva za gozdove in rudnike predstavlja novo dobo v razvoju državnega gozdarstva. Z njo je prišlo do veljave načelo, da je treba državo kot oblast ločiti od države, ki gospodari in trguje. Takšna delitev dela daje možnost svobodnejšega gospodarjenja v drž. gozdovih, kakor to zahtevajo interesi gozdarske znanosti in prakse ter potrebe sodobnega ekonomskega življenja.

Celokupno gospodarstvo državnih gozdov se postavlja na enotno plansko osnovo.

Eksplatacija prehaja po mirni poti iz ekstenzivne oblike v intenzivno. Država je osvojila princip lastne režije in njen procent izdelovanja je od 6 do 20 odstotkov (c. 300.000 kubičnih metrov) od celokupnega letnega etata drž. gozdov narastel na preko 20 odstotkov (c. 1.000.000 kubičnih metrov). Da je

pot pravilna, dokazuje čisti dobiček, ki ga celo v današnjih razmerah (pomanjkanje trga, nizke cene) izkazuje ta režija. Toda vse dosedanje delo še ni zaključeno, temveč predstavlja

prehodno etapo k neki višji obliki gospodarjenja.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je g. minister dotaknil vseh konkretnih gospodarskih zadev v naši državi, kakor so razmere v Bosni in Hercegovini, v Srbiji in Južni Srbiji, pogozdovanja, industrije in trgovine, konjunktura, personalne politike itd. V teku meseca napoveduje publikacijo ministrstva o desetletnem izvozu lesa. Posebno pažnjo je posvetil vprašanju propagande v državi in inozemstvu. Letos se bodo naši gozdarji udeležili VI. mednarodnega kongresa v Budimpešti, kjer bodo nastopili s 13 referati o različnih stvareh našega gozdarstva. Vršijo se tudi priprave za svetovno razstavo v Parizu, ki bo v aprilu prihodnjega leta.

Pri naslednjem zborovanju je poleg referatov dr. ing. B. Petroviča o avionu v službi gozdne zaštite ter ing. A. Premužiča o strokovnem sodelovanju gozdarjev v delu za pospeševanje tujkega prometa predaval tudi ing. Otmar Miklau iz Brežic o vprašanju zastopstva gozdnega gospodarstva v zbornicah. Pri nas namreč kmetjsko gospodarstvo nima še svojega stanovskega predstavništva. Zato je ministrstvo za kmetijstvo izdelalo projekt uredbe o kmetijskih zbornicah. Po tem projektu bo imela vsaka banovina svojo glavnico in prvi člen te uredbe razumeva pod pojmom kmetijstva tudi gozdarstvo. Zbornice bodo svetovlani organi z nalogo, da proučujejo vsa vprašanja, in se nanašajo na kmetijske zadeve, in da prednašajo oblastem svoje mišljenje in predloge. Vrhovni upravni organ zbornice je njen svet, ki ga sestavljajo voljeni, delegirani kooperirani člani. Vsak srez voli po enega svetnika za dobo 6 let. Delegirane člane določajo revizijske zadružne zveze in centrale kmetijskih družb, in po enega Udruženje jug. agronomov, Jug. gozdarsko in Jug. veterinarsko udruženje. Zbornice bodo svoje stroške krile z lastnimi sredstvi (ustanove, takse itd.), toda pobirati bodo mogle tudi od zemljarine svojih pripadnikov (največ 5 odstotkov). Toda bremena, ki jih bodo prenašala gozdna posestva, bodo v skladu z zastopstvom in zaščito več ali manj samo v Sloveniji, kjer je gozdni posestnik obenem tudi kmetovalec. Drugod tega ravnotežja ne bo na škodo gospodarstva. Nemčija postavlja ponekod posebne zbornice za gozdno proizvodnjo, ker si interesi gozdarstva in kmetijstva mnogokrat nasprotujejo: glede pašnih prepovedi, stelje, izkrčevanja gozdov na absolutnem gozdnem tlu it. Čehi ustanavljajo paralelne zbornice. Ing. Miklau smatra za najboljšo ločitev obeh zbornic in samostojne finance.

Izvestja upravnega odbora napovedujejo brošuro o devastraciji gozdov, ki nudi obupno sliko zlasti v območju banjaškega direkcije, kjer dosega škoda c. 22,5 milijona Din (Slovenija c. 3700 Din). Zato polaga udruženje precejšnjo važnost na propagandno gozdarstvo. Izdelani so slikoviti lepaki, ki opozarjajo na varstvo gozdov. Zanje se zanima celo inozemstvo (Francija, Rumunija, Nizozemska, Albanija). Nadalje so v pripravi serije diapozitivov za vsako banovino, ki bodo služile za ilustracijo predavanj po šolah. Propagandnega značaja je seveda tudi lesna razstava na ljubljanskem velesejmu, ki ga bodo skupno obiskali člani udruženja. Omenimo lahko tesne stike, ki jih Jug. gozd. udruženje vzdržuje s Čehoslovaki in v Bolgari.

Danes so izvolili novo upravo. Predsednik je dr. ing. Dragoljub Petrovič, I. podpredsednik dr. Andrija Petračič, II. podpredsednik ing. Milan Lenarčič, tajnik ing. Ante Premužič. Med odborniki je tudi ing. Miklau.

Shod v Dol. Logatcu

Na praznik, 8. septembra ob 10 dopoldne bo pred cerkvijo v Dolenjem Logatcu javni shod JRZ. Na shodu govore gg.: minister dr. Miha Krel dr. Miloš Stare in drugi.

Vabimo vse somišljenike in prijatelje od blizu in daleč, da čim čisteje manifestiramo za načela našega voditelja dr. Antona Korošca.

Film, ki je zaradi svoje nepopisne lepote očaral publiko včerajšnje premiere

ANA KARENINA Po nesmrtnem delu L. M. TOLSTEGA

Vstopnice si nabavite v predprodaji

KINO UNION TELEF. 22-21

GRETA GARBO v svoji najlepši in najlepši vlogi

Predstave danes ob 15, 17, 19 in 21. uri

25 let Vincenc. konference na Viču

Vič, 3. septembra. Letos poteka 25. leto odkar je bila na Viču ustanovljena Vincencijeva konferenca. Ze takrat je, dasi še majhna župnija, potrebovala karitativno društvo v smislu krščanske dobrodelnosti, ki pa se je v kasnejših letih, posebno pa v zadnjih letih krize, izkazala kot nenadomestljiva dobrodelna organizacija.

Na Viču je bilo potrebno zavetišče za otroke, ker je okraj delavski in starši niso imeli podnevi kam poslati otrok v dobro varstvo. Zato je konferenca najprej poskrbela za zavetišče, kamor je sprejemala otroke, jih nadzirala, vzgajala in oskrbovala z vsem od jutra do večera in jih zvečer izročila staršem, ko so se vračali z dela. Z razširjenjem kraja je postalo zavetišče premalo, ker je bilo v Društvenem domu. Treba je bilo misliti na lastno stavbo ob cesti v Mestni log, ki jo je adaptiral v moderno zavetišče. To je dalo možnost, da se lahko prevzamejo otroci v popolno varstvo in oskrbo, kjer se pod vodstvom č. sester vzgajajo in nadzirajo. Poslopje je dovolj veliko, ima prostorno dvoristo in vrti tako, da so otroci v prosti naravi. Ureditev je povsem higijska, dom lep in sražen. V pritličju so učilnice in jedilnice, v prvem nadstropju pa spalnice za otroke in sestre.

Na polju mladinske vzgoje je konferenca napravila neprecenljivo dobro, ker je skrbela za otroke, ki bi ostali največ brez nadzorstva in bi bili izročeni pogubi. Tudi drugih dobrih del ni zamenjala. Kaj radi se zglašajo posebno v zimskih mesecih družinski očete in matere v župniji, kjer se jim nakazujejo živila in se jih sprejema na hrano. V zimskih mesecih zadnjih let je konferenca uvedla brezplačno kosilo za otroke in odrasle in ima povprečno do 50 brezposelnih in otrok dnevno na brezplačnem kosilu. Vse to pripravijo dobra srca, ki imajo smisel za svojega sotpina in ki ne porabljajo svojega premoženja le v svoje namene. Mnogo je darovavcev, ki neprestano podpirajo z darovi delo konference in s tem pomagajo lajšati bedo in ubostvo.

Kronika društva pravi, da je imela konferenca

v vsem času je tri predsednike, in sicer prvega Ravnikarja Jerneja, nadučitelja na Viču (1911—1915), pokojnega viškega župnika p. Avguščina Campo (od 1916—1919), od leta 1920 pa ji predseduje sedanji viški župnik g. p. Teodor Tavcar. Njegova najljubša in najbolj pogosta pot je v Mladinsko zavetišče, ki je v glavnem njegovo delo in sad njegovega gospodarskega talenta. Veliko je bilo treba poguma in odločnosti, da se je iz kupljene hiše zgradilo zavetišče, kakršnih je v privatni dobrodelnosti kaj malo in ki dela čast ljubljani. Nepristano se trudi in skrbi za zadovoljnost varovancev in razcvit zavetišča. Z živim zanimanjem spremlja že dolga leta in izpopolnjuje, kaj vidi, da je še kaj potrebno. Lahko rečemo, da je to najmodernejša in najboljša urejena zavetišča v Ljubljani in takega ljubljana do inkorporacije ni imela. To pa je zasluga viškega g. župnika. Viško zavetišče je zgled in imelo že dokaj obiskovalcev in občudovalcev, ki so se čudili, kaj premore privatna dobrodelnost in sposobnost ljudi, ki ga vodijo.

Od nekdanjih prvih članov konference sta še danes v odboru viški katehet g. p. Arhangelj Appej, ki je blaginjak konference že vseh 25 let in ki istakto neumorno skrbi za razvoj in napredek zavetišča. Tudi g. Malavašič je član od vsega početka. Za razvoj zavetišča in podpiranje potrebnih pa imajo zaslugi tudi oni možje, ki so člani konference in ki mesečno nabirajo prispevke pri darovalcih ter se ne ustrašijo truda in dela v službi krščanske karitase. 25 letnico bomo praznovali v ponedeljek 7. in torek 8. septembra. V ponedeljek zvečer bo ob 8 razsvetljava zavetišča in podoknica predsedniku, viškemu župniku p. T. Tavcarju. Na praznik pa ob 6 skupno sv. obhajilo, ob 10 sv. maša za žive in mrtve dobrotnike, od 11—12 pa bo pred zavetiščem koncert viške godbe, poslopje pa odprto za ogled. Zvečer ob 8 bo mladinska akademija v Društvenem domu na Glinah, kjer bodo otroci svojim dobrotnikom pridelili pozdravni večer.

Mladinsko zavetišče je zgled poštivalnosti in vztrajnega dela v korist drugemu, obenem pa spomenik delu domačih gg. frančiškanov, ki delujejo v duhu svojih zaobljub.

Slovenski tabor v Novem mestu

V nedeljo, dne 13. septembra bo, kako znano, v Novem mestu velik ljudski tabor. Ze iz dosedanjih priprav se vidi, da bo to ena največjih prireditelj, kar jih je kdaj doživela naša dolenska metropola.

Sporod te velike slovesnosti je naslednji: 1. Ob 5. budnica po mestu, 2. ob 7.35 prihod prvega vlaka iz Trebnjega (ki pripelje od tu okrog 7. ure) in St. Janža. Ob 7.52 prihod drugega vlaka iz smeri Ljubljana (5.25), Grosuplje (6.06), Trebnje (7.19), Mirna peč (7.37). Ob 6.18 prihod vlaka iz smeri Metlika (4.55) Črnomelj (5.20). Vožnja je polovična, za kar se uporabijo nedeljske povratne karte. 3. Od 8. do pol 9. zbiranje pri gostilni Košak za one z leve strane Krke, na Grmu za udeležence z desne strani Krke. 4. Ob pol 9. se prične sprevoz na Glavni trg. 5. Točno ob 9. se prične zborovanje, kjer bodo govorili zastopniki ljudstva ter gg. ministri: dr. Kulovec, dr. Kožulj, dr. Cvetkovič ter dr. Krek. Vse potek zborovanja bo prenašan z ojačevalci, da bo vsakemu možno sodelovanje. Da bo red in disciplina, bo vsak kraj dobil določen prostor. Okrog 12. bo zborovanje zaključeno, da bo vsakemu možen povratek s popoldanskimi vlakci. Za one, ki se bodo vrnili proti Metliki, pride v poštev oni vlak ob 13.20, za one proti Ljubljani pa ob 12.37.

Na zborovanje bo dovoljen pristop le onim, ki bodo imeli taborne znake, ki stane 1 Din in ki se dobi pri vsaki krajevni organizaciji JRZ, ki jih naroči v Novem mestu. V Novem mestu se znaki nabavijo v trgovini Picek in Krajec.

V slučaju skrajno slabega vremena bo zborovanje v veliki dvorani Prosvetnega doma.

Stritarjeva in Jenkova slavnost v Trebnjem

Da se tudi Dolenici poklonimo spomnu J. Stritarja, Simona in Davorina Jenka, ki so nam nudili toliko prijetnih uric ob zimskih večerih: Stritar s svojimi povestmi in pesmimi, S. Jenko s svojo mehko liriko in Davorin Jenko, ki je oba najboljša razumel in uglašil največ njunih pesmi — s svojimi glasbenimi deli, da pozabimo vsaj za par ur svoje krize in težave in se povrtno v čase, ko smo uživali ob »zimskih večerih«, se pridno pripravljamo za spominsko slavnost, ki bo v Trebnjem dne 8. septembra popoldne v prosvetnem domu.

Na programu so J. Stritarjeve in S. Jenkove pesmi, ki jih bodo izvajali zbori Trebnjskega pevskega okrožja in g. gov. Nastopilo bo sedem zborov: iz Čateža, Mirne, St. Janža, St. Ruperta, Trebnjskega, Trebnjega in Tržišča: posamezno in vsi zbori skupaj pod vodstvom pevovodje gosp. Tinote Ullage. Pesmi: za skupni zbor: Pisci — V. Vodopivec, Na tujih tleh — Dav. Jenko, Molitev

Razbojniški cigani pod ključem

Maribor, 5. septembra.

Orožniki v Tišini so dne 31. avgusta zvedeli, da bodo cigani iz Vančeve vasi v Prekmurju prinesli od nekd ukraden blago. Res so istega dne prišli čez Muro z brodom v Hrašču en cigan in 8 cigank. Cigan je šel prazen, ciganke pa so nosile težke bisage. Brodar je videl, da so ciganke pred prihodom na brod nekaj metale v vodo. Po prevozu je pogledal, kaj je to bilo ter našel ob bregu kose kartonastih vložkov, na katere navijajo v tovarnah manufakturno blago. Na podlagi teh podatkov so tišinski orožniki skupno z orožniki iz Murske Sobote napravili veliko preiskavo pri ciganih v njihovih naselbinah v Vančevi vasi in Borecih. Na dvorišču cigana Sandora Baranje so odkrili spretno maskirano in z zemljo pokrito jamo, v kateri je bilo veliko zavojev manufakturnega blaga. V hiši so našli pod omaro v zemlji zakopan zaboj manufakture, potem pa so odkrili take zaklade zakopane v hišah ciganov Jožeta Baranje, Horvata Franca in Josipa. Pri pregledu najdenega blaga so orožniki ugotovili, da je bilo ukradeni v noči od 26. na 27. avgusta tugovcu Šetu v Strihov-

cu pri St. Ilju v Slov. goricah. G. Šef je vse najdeno blago tudi prepoznal za svojo last. Cigani so pod silo dokazav priznali vlom ter ga opisali sledeče:

V nedeljo 23. avgusta so se sestali cigani iz Vančeve vasi in Borecov v Murski Soboti z nekim ciganom »Rizo« ter se dogovorili, da bodo šli krast v Strihovec k trgovcu Šetu. Prenočili so v gozdu pri Pesnici, drugo jutro šli v Maribor, potem pa proti večeru nadaljevali pot proti Strihovcu. Bilo jih je skupaj 9. Okoli polnoči so izvršili vlom na ta način, da so polomili ključavnice na vratih. Štiri cigani so stali na straži, ostali pa so nosili blago iz trgovine. Ko so vse izropali, so povežali blago v bisage ter ga nesli na Jarenino, kjer so ga skrili na nekem kozolcu, saml pa so šli v bližnji gozd. Naslednjo noč so nosili blago do Vurberga, kjer so zopet ostali čez dan skrili v gozdu, prihodnjo noč pa so šli nositi bisage do Jablanca, kjer so nekemu kmetu ukradli konja in voz, naložili plen ter se odpeljali proti domu. Konja in voz so pustili v Hrašču, plen pa odnesli čez Muro domov. Orožniki so vse krivce aretirali.

Maribor

□ Kdor rabi instruktorske ali vzgojiteljske moči, naj se prvenstveno obrača na naslov: Pedagoška centrala, abiturijenske zaposlitve, Maribor, Učiteljska šola.

□ »Brazdac« razstavlja. Letošnja jesenska razstava kluba marib. likovnih umetnikov »Brazdac« se bo vršila koncem oktobra, in sicer najbrž v zgornji dvorani hotela Orel.

□ Dr. Josip Furlan od 6. do 13. sept. ne ordinira.

□ Mestna hranilnica in Spodnještajerska posojilnica nam sporočata, da jutri, v ponedeljek, za stranke ne uradujeta.

□ Studijska knjižnica. Z 9. septembrom se uvedejo zopet običajne uradne ure. Čitalnica bo odprta vsak dan od 15. do 18. ure; v istem času se izposojajo tudi knjige.

□ Prvi nastopi gasilska godba danes popoldne ob 11. v mestnem parku pri koncertu. S tem se bo godba predstavila mariborskemu občinstvu.

□ Mestni avtobusi bodo v torek na Malo Gospolnico vozili na podeželskih progah tako, kakor ob nedeljah.

Novosti! Kompletna politirana spalnica iz trdega lesa Din 4.500.— samo pri **FR. NOVAK**

Tel. 2905 Vetrinjska 7 — Koroška 8

□ Pozor pred izkoriščevalci! Naznanjamo mariborski javnosti, da ne izročajo nobenih prispevkov za stavkajoče tekstilne delavce v Mariboru drugim, kakor onim osebam, ki imajo opremljene nabiralne pole s štampiljkami podružnice Jugoslovanske strokovne zveze. Splošne delavske strokovne zveze in Narodne strokovne zveze.

□ Živ ostal pod lokomotivo. V Košakih se je v noči na soboto pripetila nesreča, ki se je po čudežu še srečno iztekla. 22 letni delavec Mirko Novak je prekorachil železniški prelaz v trenutku, ko je privozil vlak. Lokomotiva ga je zagrabil, nekaj časa vlekla po progi, potem pa ga s vso silo odbila s proge v jarek. Novak je zadobil hude poškodbe po vsem telesu ter so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

□ Zetev smrti. V Watovi ulici 1 je umrl v visoki starosti 78 let upokojeni železničar Franc Nipič. — V splošni bolnišnici je ugrabila smrt gospo Ano Beljajevo, staro 51 let. Pokojnica je bila nečakinja župnika frančiškanske župnije g. svet. p. Landergotta. — Naj počivata v miru, žalujočim naše sožalje!

Specialist dr. Mirko Čerňič za kirurgijo zopet ordinira od 8—9, od 12—13 in od 15—16 v sanatoriju v Mariboru, Gosposka ulica 49.

□ 2318 srednješolcev v Mariboru. Včeraj so se zaključila vpisovanja na mariborskih srednjih šolah. Skupno je vpisanih na realni gimnaziji, klasični gimnaziji, drž. učiteljski šoli in trgovski akademiji 2318 dijakov. Največ jih ima realna gimnazija, kjer se je vpisalo 1281 dijakov, in sicer 743 fantov in 538 deklet. V prvem razredu je 219 dijakov, drugem 219, tretjem 212, četrtem 206, petem 150, šestem 113, sedmem 99 in osmem 64. Zavod bo imel 30 oddelkov, 8 do 10 razredov bo moralo imeti popoldanski pouk. — Poznavalci pravijo, da bodo morali drugo leto na realni gimnaziji uvesti še snočni ših, če bo na zavod tak naval mladine in Maribor še ne dobi ženske realne gimnazije. Na drugem mestu je klasična gimnazija s 763 dijaki, in sicer 616 fanti in 177 deklet. V prvem razredu je 180 dijakov, v drugem 109, tretjem 117, četrtem 117, petem 74, šestem 65, sedmem 59 in osmem 33. Zavod bo imel 20 oddelkov. Na realni in klasični gimnaziji je pomanjkanje učnih moči. Trgovska akademija ima letos 183 dijakov, in sicer v prvem razredu 52, drugem 64, tretjem 38, četrtem 29. Zavod bo imel 5 oddelkov. Na učiteljski šoli imajo letos zopet tri razrede s skupno 91 dijaki, in sicer 57 fantov in 34 deklet. V prvem letniku je 36 dijakov in dijakinj, v drugem 28, v petem pa 27.

TKANINE za pohištva in zavese, gradl za mameje pri **FR. NOVAKU, MARIBOR**, Koroška 8 — Vetrinjska 7

□ Okrog zločina v Rušah. Poročali smo v petek o zagonetnem zločinu v Rušah, ko je izgubil življenje delavec Ignac Vrbiljač. Našli so ga v četrtek mrtvega z razbito glavo v gozdu v bližini tovarne za dušik. Raztelesenje je ugotovilo, da je bil udarjen z ušesom sekire ali kolom in da je umrl tekom pol ure po udarcu. Orožniki so zaprli dve osebi, ki sta osumljeni, da bi bili zapleteni v zločin.

□ V mariborski bolnišnici je danes, dne 5. t. m. umrla po dolgi in težki bolezni ter operaciji ga. Julijana Knapleč, žena posestnika in organista Knapleža Karla v Jarenini. Blagopokojna je bila stara šele 46 let. Zapušča žalujočega moža,

Cigani ubili c'gana in ga vrgli v Ljubljano

Ljubljana, 5. septembra.

Nasip za Ljubljano, kjer stoji Mladinski dom, je bil v noči od petka na soboto pozorišče krvavega zločina. Samo okolnosti, da voda v Ljubljani zdaj ni globoka, je pripisati, da je bil zločin odkrit, čeprav je v glavnem še nepojasnjeno.

Ko se je danes popoldne okoli 3. vozil v čolnu po Ljubljani mladi Poharjev Franček, je nenadoma zagledal v vodi mrtve noge v kariranih hlačah-dokolenkah, ki so štrlele iz vode. O grozi najdbi je obvestil ravnatelja Mladinskega doma dr. Blatnika, ki je nemudoma telefoniral na poljsko stražnico. Prihitiel je stražnik Levin, ki je iz Mladinskega doma obvestil tudi ljubljansko reševalno postajo. Reševalci so se odpeljali z orodnim avtomobilom in po kratkem trudu potegnili utopljenca, ki je ležal komaj meter od brega, z vrvmi na suho. V utopljenca so takoj spoznali cigana, ki hodi s citrami od gostilne do gostilne in se tako skromno preživlja. Glavo je imel vso krvavo od neštetihi ubodnjajev z nožem. Kri pa mu je udarjala tudi iz ust.

Nadzornik Herga, vodja stražnice na Poljanah, je odredil, da ostane utopljenec na bregu, dokler ne pride komisija, zaradi konfrontacije pa je k žrtvi krvavega zločina dal privesiti štiri cigane. Cigani imajo, kakor znano, v Stepaniji vasi kar majhno kolonijo in se preživljajo na najrazličnejše načine. Cigani so si utopljenca ogledali, izjavili so pa soglasno, da ga ne poznajo. V žepih ubitega niso našli drugega kot železniško vozovnico Ježica — Trzin z žigom od 31. avgusta.

Okoli pol 5. ure je prišla uradna komisija, in sicer: dr. Lužar in podnadzornik kriminalnih agentov g. Podobnik. Dr. Lužar je ugotovil, da ima mrtvec na glavi 5 ubodnjajev, od katerih sta

sina jurista in tri pridne hčerke. Pogreb bo v ponedeljek, dne 7. septembra popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju na Magdalensko pokopališče. — Blagi rajni ki svetila večna luč!

□ Šolske potrebnosti na obroke: 1. člani Nabavljalne zadruge drž. nameščencev (Ročovski trg, kjer naj zahtevajo nakaznico za Cirilovo); 2. člani žel. nabavljalne zadruge (Frankopanova ulica in Aleksandrova cesta, kjer naj zahtevajo nakaznico za Cirilovo); 3. nastavljeni in delavci v podjetjih, če ista prevzamejo zaračunavanje obrokov. Nakaznice dobiče v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

□ Najcenejši nakup zimskega perila, pletenine lastnega izdelka po »Lia« krojih ter perie in puh, samo pri »Lia« Maribor; Aleksandrova 19.

□ Vse za vse šole v Cirilov!

Jenkova slavnost v Cerkljah

Jenkova proslava v Cerkljah pri Kranju bo v nedeljo, 20. t. m. praznovati bomo 100 letnico rojstva tega našega glasbenega velikana. Velikan je bil po veliki množici skladb, ki so po obliki klasično dovršene, po melodioznosti pa od prve do zadnje, od preproste kratke pesemske oblike do velikih, mogočnih orkestralnih del tako naše, kakor bomo težko našli pri katerikoli naših najboljših skladateljev. Oblika je vzela, kakor jo je do nje dal svetovni glasbeni razvoj, vsebino ji je pa dal popolnoma našo, slovensko, jugoslovansko, tako da se njegovi pesmi tujevijo prav nič ne pozna, saj se njegovi izredni notranji glasbeni silni in prav nič bilo treba z nezdravo, nališpano tujsko prav nič spogledovati. Kakor naš zdravni kmetijski kruh je dobra in krepka, kakor gorenjski dobro zabeljeni žganci, je krepka in zdrava in vsa deht po neponarjeni domaćnosti.

Davorin Jenko je zložil nad 300 del, med njimi nad 70 večjih, obsežnejših. Zložil je nato živo narodno budnico »Naprej zastava slave«, zložil je našo mogočno kraljevsko in državno himno »Bože pravde«, ki jo glasbeniki štejejo med najlepše državne himne in ji prisojajo mesto v prvi vrsti. Zložil je niko, tako blažino, največkrat pejo našo žalosnico »Blagor mu, ki se spočije«.

To so samo tri izmed drugih neštetihi, tri, ki se prepevajo in godejo in trobijo dan za dnem. Bil je dvorni kapelnik na belgrajskem dvoru, in vojaški kapelnik, kapelnik kraljeve garde, kapelnik dvornega gledališča v Belgradu. Sploh je eno človeško dobo vladal in srečno vodil vsa srbsko glasbo in jo iz preprostihi zametkov dvignil na spoštovanja vredno višino.

V Cerkljah mu v nedeljo, 20. t. m. odkrijemo spomenik, doprsje na visokem podstavku; — v Dvorjah na mestu rojstne hiše pa spominško piramido.

Najboljša prilika za ugoden nakup stolov, foteljev itd., kakor tudi pohištva iz upognjenega lesa

se Vam nudi, če obiščete na ljubljanskem velesejmu trdko

REMEC-Co.

tovarno upognjenega pohištva in parketov

v paviljonu **E**

Glas resnične Španije

Oče piše svojemu sinu

Imeli smo priliko videti pismo s 5. avgusta, ki ga je neki Seviljanec pisal svojemu, v Nemčiji bivačemu sinu. To je prvo pismo, ki ga je do-
tistik prejel od svojcev, odkar so izbruhnila boji v njegovi domovini.

V pismu se zrcali prav jasno tisto nastroje-
nje, ki zdaj navdaja pravo Španijo. To je občutek
areče zaradi nastopa belih in v vseh je neomajno
zaupanje, da bodo beli zmagali in premagali ko-
munizem, ki je najhujši sovražnik Španije. Pismo
se začneja in konča z vzklikom: Živela Španija!
To je vzklik, ki je v teh dneh za slehernega Špan-
ca neskončno večjega pomena ko v prejšnjih letih.
Dandanašnji je ta vzklik resnični bojni klic Špa-
nije, ki se v pravem pomenu besede bori za svoj
narodni obstoj, ki noče, da postane kolonija Mo-
skve in tako za večno propade. To je resnična
vojna, prvi pismo, ki jo bojujemo, da enkrat za
vselej prepodimo komunizem iz Španije. Zdaž šele
so mogli dognati, kako korenito se je bil komuni-
zem po vsej Španiji, notri do najmanjše vasi, raz-
predel in pripravil.

Pisec najprej opisuje začetek bojev in dogo-
ke, ki so jih doživljali v Seviliji. Spočetka so se
bojevale samo redne čete, ki so ponekod naletele
na tak hud odpor, da so morale uporabljati topove
in letala. Kmalu so dobile vojaške čete ojačenja
iz vrst »Španske falange« in »Requetesov«. Pisec
pisma navdušeno hvali čete belih in pravi, da se
Španija ne bo mogla nikoli zadostno oddolžiti tem
četam za vse to, kar so storile za rešitev Španije.

V pismu je nato opisan prihod legionarjev in
rednih čet iz Maroka. Ker so imele tedaj Gibral-
tarsko obino še v oblasti vojne ladje, ki so bile
zveste madridski vladi, so čete iz Maroka prina-
šale posebno letala. Na ta način so letala prina-
šala da 1500 mož na dan v Španijo. Letala so za
vsak polet potrebovala manj ko uro časa in so se
koj vračala po nove čete. Pisec pravi, da so bili
legionarji sami odlični in navdušeni bojovníki
(fantásticos de bravos). Ti legionarji ko tudi red-
ne maroške čete so pač temeljito, vendar brez

vsakršnih grozot opravile z nasprotniki. Niso rav-
nali tako kakor komunisti, ki so postopali barbar-
sko in ki počenjajo take strahote, da si mora vsak
Španec zakriti obraz od sramote, če se bo vse to
razvedelo po svetu.

Nato poroča pisec, kako so porazdeljene voja-
ške sile po državi, poroča o tistih pokrajinah, ki
so v rokah belih in o ostalih krajih, ki še ječijo
pod krutim jarmom rdečih. Po rdečih pokrajinah
Španije vlada povsod komunistična anarhija. Pri
njih ni nobene avtoritete in vsakdo počenja, kar-
koli se mu zahoče. Nihče nikogar ne sluša.

Po ostali Španiji pa poteka življenje povsem
normalno, povsod delajo, nikjer ničesar ne manjka
in povsod se ljudstvo navdušeno veseli, da se je
posrečilo otresti se vlade, ki je vodila v komuni-
zem. Da bi pojasnil, kako je življenje normalno v
pokrajinah, ki so v oblasti belih, poroča pisec, da
so priplule v Sevilijo druga za drugo angleška,
francoska in nemška bojna ladja, da bi sprejele
na krov inozemce. Toda niti eden inozemec se ni
odpeljal iz teh krajev. Pomorščaki teh ladij so se
le čudili popolnemu redu in vsakdanjemu življe-
nju, ki so ga povsod videvali.

Potem poroča pisec spet o vojaških nastopi-
h in zatrjuje, da so čete »slavne armade v službi
Španije« resnično obkolile Madrid, ki ga zmeraj
bolj oklepajo, da ne bi mogel nobeden izmed od-
govornih politikov pobegniti. »Vse te zverine, pa
najsí bodo tega ali onega imena, bomo iztrebili,
da bo Španija spet velik narod in ne bo kolonija
Rusije.« — Na drugem mestu pisma pa je zapi-
sano: »Seveda se vsi zavedamo, da bo še dolgo
trajalo, preden bomo mogli popolnoma očistiti
Španijo in se iznebiti vseh teh številnih divjakov
in zveri. A potem bo vstala nova, velika in slavna
Španija in ves svet bo občudoval našo Španijo
zato, ker je uničila komunizem, ki so ga nam ho-
teli naprtiti iz Rusije.« Pismo konča s pozdravi
in vzklikom iz dna duše: »Živela Španija! Živela
španska armada!« (Kölnische Volkszeitung.)

Naskok na Irun. Bele čete pri naskoku na utrdbo Irun, ki so jo zavzele.

Razglas ljudske fronte: „Morite!“

»Frente Popular«, list ljudske fronte, ki izhaja
v San Sebastianu, ponatiskuje razglas, ki je izšel
v komunističnem madridskem glasilu »Mundo
Obrero« in v anarhističnem barcelonskem časopisu
»Solidaridad Obrera« in ki poziva ljudstvo: »Po-
trebno je, da prelivamo kri, vendar moramo pa-
ziti, da nam rdeča barva krvi ne zamegli oči tako,
da nas ne bo dobila strast v oblast in bi po-
čenjali krivična dejanja. Kri nas ne sme tako
opjaniti, da bi povsod videli sovražnike in bi
celo preganjali kake uboge, nesrečne ljudi, ki bi
se, čeprav počenjajo neumnosti, vendarle še po-
boljšali in jim je zato treba odpustiti. Teror, ki

deluje v teminah, mora polagoma prenehati. Na
njegovo mesto naj pridejo ljudski tribunali. Če že
moramo prelivati kri in morajo pasti žrtve, potem
naj bo to očitno, da ljudje razumejo vzroke, zakaj
se je tako zgodilo. Potem bo to »socialno čiščenje«
tudi kaj zalego in potem bo tudi dobro, delavno
in človekoljubno ljudstvo navdušeno pozdravljalo
naše delovanje.«

Ali more biti še kje kak hujši dokaz za stra-
hotne razmere v Madridu in Barceloni, za činično
mišljenje komunistov in anarhistov, kakor je ta
»Razglas«...?

Sveti kraji ob jezeru Tana

Angleški major Cheesman je nedavno prepo-
toval pokrajino zagrebinskega jezera Tana in
je nabral mnogo zanimivega gradiva o teh krajih,
ki so Abesincem sveti. Major je potoval na otoke
in po jezeru v barkah, ki so narejene iz močnega
trsa in ki jih domačini splošno uporabljajo.

Najprej je ekspedicija obiskala Dech, naj-
večji otok, ki meri v premeru 3000 metrov. Tri-
četrtine otoka pokrivajo polja zamorskega prosa.
Poedine njive so z grmovjem ločene druga od
druge. Edine živali, ki bivajo na tem otoku sredi
jezera Tana, so kače-pitoni, miši, ptiči in metulji,
ki morejo izredno dolgo leteti. Čeprav je otok tako
majhen, ima vendar pet cerkva.

Otok Narga Silasi pa meri le 540 m v
premeru. Stoji slično ko Dech na podstavku mo-
gočne bazaltne skale in je porasel z gozdovi. Cer-
kev, ki jo je dala sezidati soproga cesarja Ba-
haffa (1721—1730), je po slogu podobna gonda-
rskim gradovom, ki so jih sezidali Portugalci. Svete
pergamente listine v cerkvi so umetniško okra-
šene. — Južnovzhodno je otok Daga, ki je
ognjenik, 92 m visok in na vrhu je samostan sv.
Stefana. Menihi imajo prav strogo življenje. Na
Dogi so ostanki trupel sedmih cesar-
jev, med njimi tudi cesarja Davida I. (1382 do
1411) in Fasilada (1632—1665).

V cerkvi sv. Gabrijela na Hebrunu je
grob cesarja Takle Haimanota iz 18. stoletja.
Bogata knjižnica je največji zaklad tega oto-
ka. — Drugi otok, Debra Mariam, blizu
ustja Velikega Abajja, je imel nekoč slaven sa-
mostan, kjer je bilo več koncilov. — Otok Bet
Manzo je slično ko Daga, ognjeniškega izvora.
V cerkvi so lepe freske.

Skoraj na vseh teh svetih otočkih na jezeru
Tana so cerkve ali samostani. Svetišče na Rimi
ima v posebni glinasti posodi pepel cesarja Sartse
Denghela (1563—1597). Slike v cerkvi so brzkone
evropske. Otok Tana Herkos, ki je s skalo
v zvezi s celino, je dal jezeru ime. Če verjamemo
ustnim izročilom, so prav semkaj postavili skri-
njo zaveze, ki jo je Menelik I. pripeljal iz
Jeruzalema in ki so jo čez več stoletij prenesli
v Aksum. Cerkev na otoku sta l. 333 po Kr. usta-
novila Ubreha in Asbeha, ko je Frumencij uvedel
v Abesinijo krščanstvo. Cerkev vsebuje marsikak
predmet zgodovinskega pomena. Da je bil otok
Tana Herkos izmed vseh teh otokov najvažnejši,
nam dokazujejo več ko 30 metrov visoki
stolpi, ki se na severu dvigajo na navpično
štrleči skali in so videti ko mogočna trdnjava.
Otok Hila Manzo ima podrine neke cesarske
palace. Na otoku Mitraa, blizu vzhodne obale
so ruševine svetišča, ki ga je cesar Jancez I. se-
zidal v drugi polovici 17. stoletja in mavzolej ce-
sarja Iyasa (umrl 1706). Drugo cerkev, ki jo je
ustanovil David I. v 14. st. pa so porušili Turki,

ki so jih Abesinci l. 1543 s pomočjo Portugalcev
premagali.

Tudi na severu je mnogo otokov na jezeru
Tana. Skoraj vsi so dokaz za nekdanje bo-
gato življenje Abesincev, drugi pa so
sveta pozorišča, romarske poti Etiopije. Novi go-
spodarji bodo morali vsa ta svetišča vpoštevati,
če bodo hoteli mirno shajati z ljudstvom.

Če hočete vedeti...
Reaumur je preračunal, da more imeti ena
sama listnata ušica (Aphis) 5904 milijonov 900
tisoč potomcev.

»Ali vaš sin še zmeraj študira?«
»Seveda. Za zdravnika bo in je rajši delj
časa na univerzi, ker imajo bolniki več zaupanja
v stare gospode!«

»Gospa, ali se spomnite tiste skledle, ki ste jo
včeraj kupili in ste dejali, da se ne da razbiti?«
»Vem.«
»Razbiti se da!«

»Mama, naša učiteljica ni še nikoli videla
konja.«
»Kako da ne?«
»Jaz sem narisal konja in ona ni vedela, kaj
je to.«

Škotska. »Več, v Parizu sem samo za napit-
nine izdal pet frankov.«
»Koliko let si pa bil v Parizu?«

Zlato žrtvujejo za špansko domovino. V glavnem stanu belih, v Burgosu, zbirajo zlato, prstane,
dragulje za narodno obrambo zoper komunizem v Španiji.

Žuželke, ki pojejo in godejo

Po travnikih in grmovjih se slišati čirikanje
čoraslih moških črčkov. Časih se človeku posreči,
da vidi žuželko, kako proizvaža svojo godbo. Čepi
pred svojo votlinico in drgne obe prednji krilci
ob život. Prav tako postopa samec velike zelene
kobilice. Če preiščemo krila s kakim povečalnim
steklom bolj natančno, vidimo, da ima kobilica
na spodnji strani levega zgornjega krila močno,
s številnimi zobci posejano žilo, a njej nasproti
poteka počez rožena žila. To je godalo, ki kobi-
lica z njim gode. Liki loku na goslih poteza na-
zobčana žila po drugi žili, ki je namesto strune in
jo spravi v nihanje in s tem, da krilca malo dvig-
ga, nastane zračni prostor, ki ojača čirikasti glas,
ki nastaja z obojestranskim drgnjenjem obeh žil.
Prav tako čirikajo črčki ali strički in neke
druge vrste črčkov, ki je svetlorumen in ki zlasti
živi v deželah ob Sredozemskem morju, kjer je
ozračje ob toplih, poletnih večerih polno njih
petja.

Na polju so še drugi črčki, ki imajo majhen
rožiček na glavi. Ti pa drugače godejo. Obe,
precej debelejši bedri zadnjih nog, ki so nanje
tesno dodani tenki nožici se drgneta navzgor in
navzdol. Tu ima pa bedre nazobčan rob na no-
tranji strani. In to bedre poteza po neki žili na
prednjem krilcu. Stevilo zobcev, ki jih je jako
veliko, in brzina potez določajo višino glasu. Tako
ima naš črček kakih 140 zobcev in proizvaža gla-
sove, ki so enaki noti e na deveti pomožni črti
notnega sistema.

Kdor ima dober posluš, bo spoznal, da čir-
kanje ni zmeraj enako. Že to, da proizvajajo gla-
sove le samci, je dokaz, da so glasovi v službi
zaploditve. Znanstveno so dognali, kako se razli-
kujejo glasovi dveh črčkov, ki sta si nasprotnika.
Snubaško petje samca spoznamo po zmanjšani ja-
kosti glasov, medtem ko sestojijo glasovi pri oplo-
ditvi le iz nekaj tonov.

Že iz vsega tega pa se nam pojasni, da mo-
rajo imeti te živalce tudi ude, ki jih usposablja-
jo, da slišijo petje svojih sovrstnikov. In zares imajo
vse čirikačje žuželke ušesa, ki so sestavljena iz
mrečnice bobniča, te pa se dotika koščica sluhala,
ki prihaja iz osrednjega živčnega ustroja. Črčki
imajo ušesa ob straneh trebuha, kobilice pa jih
imajo na spodnjem členku sprednjih nožic.

Imamo še različne druge žuželke, ki godejo
in take, ki povzročajo kak šum. Tako imamo
hroščka, ki se, kadar leži na hrbtu, počene kviku
s posebno uskočno napravo na prsih; tedaj sli-
šimo pokljanje. V starem lesu pa biva hrošček, ki
z glavico udarja na podlago, kar je slišati ko tik-
takanje ure.

Različni so tudi glasovi letanja, ki jih žuželke
proizvajajo s krili, ko letajo. Poznamo nečno petje
komarjev, brenčanje mesarske muhe in svrčanje
kačjih pastirjev.

Radi posebnih pevskih zmožnosti so pomembni
še škrtžati, ki prav tedaj radi pojejo, kadar ne-
usmiljeno pripeka sonce z vedrega neba. Škrtžati
so večinoma otroci vročega juga, vendar jih do-
bimo tudi po naših toplih krajih. Tudi pri škrtža-
tih imajo le samci pevsko napravo. Na obeh str-
aneh zadka je pod pokrovčkom tenka kožica. Med
obema kožicama so počez razpete mišice. Mišice
pa spravijo kožico v nihanje. Tako nastanejo ostri
pevski glasovi, ki jih prazni prostori v zadku še
okrepijo.

Če hočete vedeti

Stari Rimljani so imeli slavčke v kletkah in
so jih tudi jedli.

Slanik posredno in neposredno preživlja
največ ljudi na svetu.

Sonce je 324 tisočkrat težje ko zemlja.

Palaca nizozemske kraljice v Amsterdamu
stoji na 13.000 brunih.

Ena sama orhideja ima na leto 70 milijonov
semen in vendar jo je tako težko dobiti.

Mravlje enega mravljišča, pa čeprav jih je
100.000 v njem, spoznajo druga drugo.

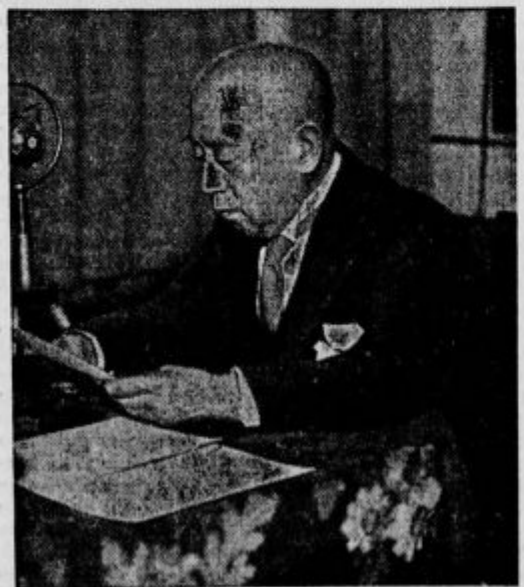
Najstarejši človek svet je bil neki Jenkins,
ki je bil 151 let star in je umrl l. 1670.

Človek, ki je šepal, je prvi prišel krog sveta
— in to je bil Magalhães.

Največji očesni živec ima 15.000 poednih nitk.
Slavni hrib železne rude, Kirnavara, ima 280
milijonov ton rude.

Papir za zavoje so že v 11. stoletju uporabljali
trgovci v Kairi.

Roj čebel tehta navadno en in pol do dva in
pol kilograma.

Prince Tokugava, japonski član mednarodnega so-
sveta za olimpijade, je postal predsednik za
XII. olimpijske igre, ki bodo 1940 v Tokiu

Novost na lipskem velesejmu je cev, kjer so ljudje varni pred napadi iz zraka. Take cevi so na prodaj.

Razpis volitev v Zbornico

Kakor smo že poročali, so za 29. november, t. j. v nedeljo, razpisane volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Volitve se 4 odseki: industrijski, trgovski, obrtni in gostinski. Industrijski odsek ima 16 članov, v ravno toliko namestnikov, od tega 4 v Ljubljani, trgovski odsek ima 16 članov, od tega 2 iz Ljubljane, obrtni odsek 20 članov, od tega 2 iz Ljubljane, in gostinski odsek 10, od tega 2 iz Ljubljane.

Kdo voli

Sedaj je glavni volilni odbor izdal razpis o zborničnih volitvah, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti (razpis je objavljen tudi v Službenem listu št. 72 z dne 5. septembra 1936).

Voliti sme vsak pripadnik Zbornice, in sicer: A. Fizična oseba neglede na spol, ki je: 1. državljani kr. Jugoslavije, 2. uživa vse grajske pravice in 3. opravlja najmanj leto dni samostojno in upravičeno kak obrt na zborničnem področju ali se bavi s katero izmed drugim gospodarskih panog in strok, navedenih v čl. 394. odst. 1 zakona o obrtih. — B. Pravna oseba, ki opravlja leto dni v zborničnem področju katerikoli obrt v smislu gornje točke 3.

Rok leta dni se računa od dne, ko se je po zakonu pridobila pravica, opravljati obrt. Upravičeni so torej voliti oni, ki so vložili obrtno prijavo pri pristojnem uradu za obrt, vezan na pooblastilo najkasneje do 29. novembra 1935. Če je bila obrt prijavljena za registracijo po čl. 456 o. z., se smatra, da je ta pogoj izpolnjen neglede na to, ali se je izdalo pooblastilo ali dovolilo. Vsem tem osebam pristoji volilna pravica, neglede ali imajo v zborničnem področju glavni obrt ali pa podružnico ali so zavezani samo prispevku ali dokladi.

Volilna pravica rokodelcev je vezana na to, da izpolnjujejo osebne pogoje za opravljanje dotične obrti. Zato v obrtnem odseku, v katerem volijo rokodelci, iz čl. 25 ob. z., nimajo volilne pravice vdove, niti maloletniki, ki nadaljujejo obrt, pa tudi ne pravne osebe, trgovske družbe ali zadruga, ima pa volilno pravico vsak rokodelski mojster, ki je član javne trgovske ali komand, družbe.

Za ostale obrti se volilna pravica izvršuje takole:

1. Pravne osebe imajo kot volilci samo en glas. 2. Pri javnih trg. in kom. družbah izvršuje volilno pravico vsi javni člani, ki so upravičeni podpisovati družbo. 3. Za državna, banovinska in občinska gospodarska podjetja pristoji glasovalna pravica njih upraviteljem.

Začasno je izključen od volilne pravice, kdor je v konkurzu, glede kogar teče prisilna poravnava ali kdor je v kazenski preiskavi zaradi kaznivih dejanj, zaradi katerih more biti obsojen tudi na izgubo častnih pravic.

Aktivno volilno pravico imajo volilci samo v onem volilnem telesu, kateremu pripadajo. Volilec ima neglede na število obrtov, ki jih opravlja, v vseh volilnih telesih, ki jim po svojih obrtih pripada, samo 1 glas.

Volilec, ki ima več obrtov, sme izbrati, na katerem volilnem telesu, ki bi bilo zanj po sedežih obrtov pristojno, želi izvršiti svojo volilno pravico, mora pa to najkasneje do 13. oktobra 1936 sporočiti vsem zbiranjem, ki ga vodijo v seznamu, da ga črtajo za ona volilna, na katerih ne bo volil. Če tega ne stori, ga črta glavni volilni odbor iz vseh imenikov.

Kdo sme biti izvoljen

Za svetnika je lahko izvoljen vsak moški, ki ima aktivno volilno pravico, nadalje mora stanovali na zborničnem področju najmanj tri poslednja

leta, da je prav toliko let upravičen itd., 80 let star, da ni član uprave ali nadzornega odbora prisilnega združenja, ki spada pod nazor Zbornice, za katero kandidira, da ni aktiven ali upokojen namestnik Zbornice ali prisilnega združenja, da ne vodi sodne pr. de v Zbornico, da ni 6 mesecev v zaoznanosti s plačilom doklade ali prispevka, to potrjuje davčna uprava.

Pasni no volilno pravico imajo volilci v tistem telesu, v čigar volilni imenik so vpisani.

Imeniki

bodo razgrnjeni v prostorih pristojnega prisilnega skupnega ali strokovnega združenja na področju Zbornice. To ne velja za industrijo, kjer bo imenik razgrnjen v zborničnih prostorih, in pa za pripadnike, ki ne pripadajo nobenemu prisilnemu združenju, kjer bo imenik tudi razgrnjen v Zbornici sami.

Združenja morajo imenike dostaviti do 17. septembra pristojnim volilnim organom. Vsi volilni imeniki bodo razgrnjeni od 29. sept. do 13. oktobra vsak dan od 9.—12. in od 4.—6.

Reklamacije

Rok za reklamacije se začne z dnem razgrnitve imenikov ter traja do 13. oktobra. Reklamacije se morajo vlagati pisмено, pa jim morajo biti priložene uradne listine, katere morajo pristojna oblastva izdati reklamantu v 3 dneh. Izročiti se smejo osebno ali po pošti ali pri pristojnem krajevem volilnem odboru ali pa pri glavnem volilnem odboru. Glavni odbor sklepa najkasneje do 22. oktobra, ko mora izročiti reklamantom odločbo.

Kandidatne liste

Kandidatne liste so postavijo za vsako volilno telo in za vsako volilno okrožje skupno s prilagami samo na uradnih obrazcih, in sicer pričenši s 23. oktobrom do najkasneje 2. novembra. Označujejo se po nosilcih.

Ena in ista oseba sme kandidirati na dveh ali več kandidatnih listah, ni pa tudi ovire, da se ena in ista oseba kandidira v več volilnih telesih. Član uprave ali nadzornega prisilnega združenja sme kandidirati samo če izjavi, da bo po izvolitvi v Zbornico podal ostavko na svoj položaj v združenju.

Kandidatne liste mora podpisati po petkrat toliko predlagateljev, kolikor je kandidatov trgovcev, rokodelcev ali iz gostinskih obratov, dvakrat toliko pa velja za industrijo. Liste smejo predlagati samo zbornični člani.

Če lista ne ustreza zakonitemu pogoju, je glavni odbor v 3 dneh vrne, da se popravi. Namesto zavrnjene se lahko vložijo najkasneje do 5. novembra nova. Liste morajo biti objavljene tudi v Službenem listu.

Glasovnice

Glasovanje se bo vršilo v glasovalnih krajih (volilnih lokalih), in sicer za trgovinski, obrtni in gostinski odsek tajno osebno. Odrejenih je 44 volilnih za vso Slovenijo. Glasovnice so uradne. Glasuje se tako, da volilec izpolni s križcem tisti krog, ki je natisnjen na glasovnici poleg imena nosilca liste, za katero glasuje. Glasovanje v industrijskem odseku je tajno in pisмено. Ta pisma mora prejeti glavni volilni odbor najkasneje do 29. novembra do 6. zvečer.

Volilec ni upravičen zahtevati zaradi storjenega pogrška novo glasovnico ali novo ovojnico.

Število natovorjenih vagonov je znašalo v juliju 130.000 (junija 116.000 in julija 126.000). Tudi pomorski promet je bil v juliju višji kot junija letos in julija lani.

Promet na naših borzoh je znašal v devizah in valutah 205 milij. (junija 1936 217 in julija 1935 127 milij. Din). Promet v efektivih je padel od 22 v juniju na 17 v juliju 1936, dočim je znašal lani julija 37 milij. Din.

Padec cen zlata

Zaradi znatno nižjih cen v zasebni trgovini za zlat denar se je Narodna banka sedaj odločila znižati tudi svoje kupne cene za zlato. Napoleondori se sudejo že po 312, kar pomeni padec za 4 din v teku 1 tedna.

Narodna banka bo odslej s 4. septembrom plačala za zlato 50 din za gram, dočim je znašala nakupna cena od 3. septembra 1934 dalje 51 dinar. Primerno se znižajo tudi cene kovanega denarja in sicer za napoleondor od 303 na 290, za mali dukat od 179 na 172, za avstrijski zlatnik za 20 kron od 317 na 304,50, za turško liro od 344 na 330, za 10 zlatih rubljev od 430 na 387, za 20 nemških zlatih mark od 371,50 na 358, za 25 avstrijskih šilingov od 275 na 264,50, za zlati dolar od 78 na 75,20 in angleški funt od 379,50 na 365,50. Za manjkajoče količine se odbije pa 50 din za gram čistega zlata.

Zakon o denarju od 9. maja 1931 je odredil ceno zlata, ki ga kupuje Narodna banka na 37,73 din za gram ali 37,735.85 din za kilogram, kasneje pa se je temu priračunal še ažijo v znesku 28,5%.

★

Viceguverner Narodne banke v Berlinu. V Berlin je prišel drugi viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin. Namen dr. Belina je urediti vprašanje potniškega prometa med obema državama, ker je znesek 2 milij. nemških mark za potovanje po Jugoslaviji že izčrpan. Pa tudi tečaj nemške marke je padel zadnje dni pod 13 din.

Kontrola izvoza nekaterih predmetov. Narodna banka je odredila, da bo do sledje potrdila o zavarovanju valute pri izvozu konoplj, sirovih kož, svinca, cinka in ferolilicija izdajala sama, ne pa po oblašani denarni zavodi.

Instalacije za Zenico. Te dni je prispela v Zenico prva partija železne konstrukcije v Zenici, ki je bila naročena v Nemčiji. Prva partija ima 260 vagonov, skupno pa se bo uvozilo instalacij in strojev 1400 vagonov.

Cena oljnatih semen. V petek je bila v Belgradu konferenca v kmetijskem ministrstvu o cenah oljnatih semen, ki ga kupuje industrija za predelovanje. Kol znan, je bila cena (za podlago) določena za nakup od producentov po 250 dinarjev. Na konferenci pa je prišlo do sporazuma, po katerem se cena zniža za 4%, torej na 240 Din za 100 kg. Ta cena velja za 1937, in sicer samo za čisto in zdravo blago.

Lelina hmelja. Nemška sekcija hmeljske zveze v Zatecu ceni letošnji pridelek hmelja v CSR na 200 tisoč, (1935 153.000), v Nemčiji na 180.000 (214.000), v Franciji 35.000 (47.000), Belgiji 15.000 (26.000), Poljski na 40.000 (40.000) in v Ju-

Krasne izbrane

jesenske modele

v damskih plaščih, paletah in oblekah nudi v veliki izbiri po konkurenčnih cenah

FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva 4

poslavlja na 60.000 (lani 75.000) stofov po 50 kg. Skupna cena te letine v navedenih državah znaša 530.000 stofov, dočim je znašal lani pridelek 555.000 stofov.

Zvišanje glavnice. Ban dr. M. Natlačen je odobril Avtomontaži, delavnici d. d. v Ljubljani, povišanje glavnice od 0,5 na 1 milijon Din z izdajo 500 novih delnic po 1000 Din ter v zvezi s tem izpremembo pravil.

Vpisi v trgovinski register: Mehanično tkalnica Jugopamuk, Cech in Nemec, mehanično izdelovalnic vsakovrstnih tkanin in razpečevanje izdelkov v Kamniku; Dental — depot — Dentes,

Sport

Sportni dnevi SK Planine

Pod pokroviteljstvom bana dravkse banovine g. dr. Marko Natlačen se prične danes dopoldne ob 9. uri na stadionu velike športne prireditve mladega in agilnega kluba Planine v Ljubljani. Dopoldnem prično tekmovalja v odbojki in namiznem tenisu za kateri panogi vlada veliko zanimanje. Resni tekmečki tako v odbojki kakor v namiznem tenisu garantirajo za prvotni športni užitek.

Lahkoatletske tekme

bodo pa gotovo privabile veliko število prijateljev te lepe športne panoge. Med mladimi atleti bomo videli, starejše in preizkušene borce, ki so se že opetovano borili tudi na mednarodnih tleh za barve naše domovine. Današnji lahkoatletski program je zelo obširen in pester, število prijavljenih je doseglo z današnjo prireditvijo letos rekord. Program se bo razvijal po temle vrstnem redu:

Ob 15: a) Tek na 100 m za sen. in jun.; b) Skok v višino — dekleta; c) Skok s palico v višino — sen.; d) Met krogla — sen.

Ob 15:30: a) Tek na 60 m za seniorke in juniorke; b) Skok v daljavo — sen.; c) Met diska — sen.; d) Skok v višino — jun.

Jubilejne strelske tekme

Ljubljanski strelsko okrožje praznuje letos desetletnico svojega plodnostnega delovanja. V viden izraz tej obletnici prireja za članstvo 121 strelskih družin, ki so članjene v okrožju, in za lovce, v dne 6. in 8. septembra veliko jubilejno strelsko tekmovalje na vojaškem strelišču na Dolenski cesti.

Tekmovalje prične v nedeljo, 6. t. m. ob 8 ter traja z dveurno opoldansko prekinitvijo do 17.30 zvečer. Na praznik, 8. t. m. pa je na strelšču ob 9 svečani sprejem zastopnikov oblasti in častnih gostov, nato pa se nadaljuje tekmovalno streljanje do 17, ko se tekme zaključijo. Razglašitev uspehov tekmovalja in razdelitev nagrad bo na praznik, 8. t. m. ob 20.30 zvečer.

Na programu so poleg lovskih tarč, na srnjaka in beževca jelena še 9 okrožnih tarč. Med te so uvrščene tudi tarče olimpijskega strelskega tekmovalja, katere je okrožje uvrstilo v svoj stalen večinski program. Med slednjimi je največje zanimanje za tekmovalje s piščalno puščalo, na kateri bo pokazal član Ljubljanske strelske družine, ki je najboljši strellec države za to orožje, da bi s svojimi uspehi na tej tarči nadvse častno zastopal barve naše države na olimpijskem tekmovalju, ako ne bi naš olimpijski odbor krivično uvrstil naših strelcev med profesionalce in jim s tem onemogočil sodelovanje na olimpijadi.

Za strelski pokret so pokazali veliko zanimanje in razumevanje s poklonitvijo dragocenih predmetnih daril; g. ban dravkse banovine dr. Natlačen Marko, predsednik mestne občine Ljubljanske g. dr. Adlešič J., Zveza lovskih društev v Ljubljani, Lovsko društvo Ljubljana, uredništva naših dnevnikov, gen. ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe g. R. Skubec, gen. ravnatelj banke Slavije in večje število naših denarnih in zavarovalnih zavodov ter trgovcev in industrij.

Po udeležbi in rezultatih obetajo biti te tekme ene naših največjih in velika manifestacija za strelski pokret v vidiku narodne obrambe in lovskega strelskega športa.

Sportni dan v Konjicah

Športni klub Slov. Konjice priredi danes ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. športni dan v Slov. Konjicah s sledečim sporedom: Ob 8 prisostvovanje svečani službi božji v farni cerkvi v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Po sv. maši ob 9 kolesarska dirka na progi Slov. Konjice—Celje in nazaj. Zmagovalec prejme primerno darilo in naslov prvaka konjiškega okraja. Ob 9.30 v klubskem lokalni zborovanju vseh športnikov ter slavnostni govor v počastitev rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Ob 13 formiranje športnega spreveda, ter skupen odhod vseh športnikov na klubsko igrišče. Takoj se prične predtekma Mladina SK Boč Poljčane igra proti mladini SK Slov. Konjice. Ob 14 pričetek nogometnega turnirja za pokal. Sodelujejo SK Store, SK Gasilec Babno pri Celju, Oldboys SK Železničarja Maribor ter SK Slov. Konjice. Pred pričetkom turnirja primeren nagovor na vse zbrane športnike ter izročitev spominskih zastavic vsem sodelujočim klubom. Po izločilnih tekmah končna tekma, ter sprejme zmagovalec srebrni pokal v trajno last. Zvečer se vrši prvi športni družabni večer v vseh prostorih gostilne Merksa Slov. Konjice.

Ker je to prva večja športna prireditev domačega kluba in tudi v celom okraju in Dravinski dolini, vlada izredno zanimanje pri vseh športnikih in prijateljih športa, agilno vodstvo kluba pa pričakuje, da bo udeležba polnoštevilna. Prijatelji športa vabljeni

★

Izredni občni zbor jugoslovanske lahkoatletske zveze. Minister za telesno vzgojo naroda g. dr. Rogič je podpisal dekret, s katerim je razveljavil delo glavne skupščine Jugoslov. lahkoatletske zveze, ki se je vršila decembra lanskega leta. Izredni občni zbor zveze bo v 14 dneh po prejemu tega odloka. Sklicanje izrednega občnega zbora ni kriva ravnanja minula olimpijada, temveč razmere, ki so vladale v našem lahkoatletskem športu v zadnjih letih, proti katerim se je pritožilo na ministretvo ljubljanske Primorje.

dr. z o. z., Ljubljana, Ilirska ulica 36, poskovodji Paulin Robert in Paulin Marija, glavnica 200.000 dinarjev, od tega plačano v gotovini 50.000 Din; Pestelj Alojzij in drug, pekovski obrt, družbenika: Pestelj Ivan in Murn Maks; Fr. Stupica sinova, trgovina z železnino na drobno in debelo, Ljubljana, družbenika S. Franc in Leon.

Borza

Dne 5. septembra 1936.

Denar

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 1915 milij. Dan v primeri s 3417, 1237, 3524 in 5253 milij. Din v prejšnjih tednih.

Čurbi. Belgrad 7, Pariz 20.19875, London 15.4525, Newyork 806.75, Bruselj 51.85, Milan 24.125, Amsterdam 208.20, Berlin 123.375, Dunaj 56.85, Stockholm 79.675, Oslo 77.65, Kopenhagen 69, Praga 12.67, Varšava 57.70, Budimpešta 61, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.8075, Buenos-Aires 0.865.

Ob 16: a) Skok v daljavo, jun.; b) Skok v višino, sen.; c) Met kladiva, sen.; d) Met kopja, dekleta.

Ob 16:30: a) Tek na 800 m, sen.; b) Met diska, jun.; c) Troskok, sen.; d) Met diska, dekleta.

Ob 17: a) Tek na 5000 m, sen.; b) Met kopja, sen.; d) Med krogla, jun.; e) Met kopja, jun.

Ako bi bile kake točke iz predstoječe skupine preje končane, kakor je določeno po tej razpredelbi odredi voditelj tekmovalja takoj naslednjo točko ne glede na določeni čas. Vsekakor pa bo skrbel sodniški zbor, da se bo vedno tekmovalo v štirih disciplinah hkrati, kar je za reden potek in pravočasni zaključek nujno potrebno.

Vstopnice sedeži po din 10, stojšča po 5, za dijake in vojake pa po 2 din je dobiti cel dan pri blagajni na stadionu. Vhod s Tyrseve ceste.

Jutri se tekme v odbojki in namiznem tenisu nadaljujejo, glavni dan pa bo na praznik v torek, ko bomo poleg finalnih lahkoatletskih točk gledali še lepo gimnastiko. Za tekme so darovali krasna darila ban g. dr. Natlačen, tvrdka Eberl in Alpina v Ljubljani.

Austrijski Touring Club, sekcija Villach (Beljak) priredi danes 6. t. m. članski izlet v Ljubljano in ogled velesejma. Člani Jugoslovanskega Touring Cluba, podružnica Ljubljana, jih sprejmejo ob 10. dopoldne na Bellevue, kjer jim bo prirejen zajtrk. Nato skupen obhod po mestu in skupno kosilo ob pol 13. uri v hotelu »Miklič«. — Ta izlet velja kot izlet mesta Beljaka, mestu Ljubljani in jih pri kosilu pozdravi v imenu mesta Ljubljane magistratni direktor g. Jančigaj. Po kosilu ogled velesejma.

Na Rakeku priredi SK Javornik na praznik 8. t. m. XI. športni dan z bogatim sporedom. Dopoldne se vrši s pričetkom ob 9. uri lahkoatletski meeting a ledečimi disciplinami: tek na 1500 m, skok v daljino, met krogla, tek na 100 m, skok v višino, met diska, švedska štafeta. Istočasno se odigra v dvorani Sokolskega doma I. table-tenis turnir. Zmagovalci v posameznih disciplinah prejmejo diplome in naslov: Prvak Notranjske 1936. — Popoldne ob 3 uri nastopijo najpro v nogometni tekmi juniorji »Javornika« proti svojim vrstnikom iz Vrhnice, nato pa sledi ob 4 glavna tekma SK Mengeš : SK Javornik. — Kakor ob vseh dosedanjih športnih dnevih, pričakuje Rakek tudi letos polnoštevilno udeležbo športnikov iz vse Notranjske. S to prireditvijo bo SK Javornik na najlepši način proslavil 10-letnico pionirskega dela na športnem polju Notranjske.

SK Ilirija — lahkoatletska sekcija. Za miting Planine se odpravljajo atleti: juniorji: Ribtar, Carnaluti, Zoran, Erber, Rupnik, Pleško, Kastelj, Dobej, Dolon, Praprotnik, Kveder, Pečenko, Koleš, Koleš II., Fatur, Kotnik, Dular, Braut, seniorji: Makovec, Natlačen, Pribošek, Sakač, Stropnik, Puki, Branič, ing. Stepišnik, Oroz, Jergelj, Banko, Dobovšek, Dabman, Hovar, Oreh, Kvas, Pirš, Brucan, Starman A. Miting Planine velja kot izredni miting za sestavo klubske reprezentance ter je udeležba stitov obvezna.

Ruše

»Ruška nedelja« se bo letos obhajala dne 13. septembra. Letos pričenja ruška cerkev 550 letnico svojega obstoja. Stala je sicer že mnogo prej manjša cerkev na njenem mestu, a sedanja cerkev je bila zidana leta 1387. Letos se ruška cerkev prav posebno priporoča svojim ljubim obiskovalcem. Treba bo namreč polagoma popraviti obok nad korom, obnoviti slikarstvo v ladji in orgle. Obok je že iz leta 1721, zidal ga je ruški mojster Blaž Pilihi; okraske na oboku je mojstersko izdelal Peter Car, slikarji pa je napravil bivši učene ruške gimnazije Janez Vogl. Obok je poškodovan deloma po požaru leta 1773, deloma po potresih. Slikarja je obledela in kliče po obnovi. Orgle je postavil leta 1755 mojster Janez Jančigaj. Celih 180 let so mogočno pele slavo ruški Materi, zdaj so doslužile in jih bo treba obnoviti in izpopolniti. Kar je še dobrega, se bo ohranilo; kar je pomanjkljivega, se bo nadomestilo; dodalo se bo še nekaj novih potrebnih spremenov. Zato se prosi vsak obiskovalec ruške cerkve, da polovi majhen dar letos tudi v ta namen Mariji na oltar. — Spored romarske pobožnosti bo: na predvečer (v soboto) ob 6 romarska pridiga, slovesne litanije in darovanje, nato zunan cerkve rimska procesija. V nedeljo ob pol 5 skupno sv. obhajilo za romarje, ob 5 prva sv. maša; slovesno sv. opravilo ob 6 in 10, vmes pa tihe sv. maše ob pol 8 in 9; ob 3 popoldne slovesne večernice. — Opozarjajo se romarji, zlasti iz oddaljenih krajev, da se poslužijo na železnični nedeljskih povratnih kart, s katerimi se peljejo brezplačno nazaj. Mnogi namreč pridejo od daleč peš v Ruše in se peljejo z vlakom samo domov. Vsi ti morajo plačati celo karto samo za eno vožnjo. Ako pa kupijo nedeljsko povratno karto na domači postaji, se lahko peljejo s to karto od doma v Ruše in iz Ruš nazaj. Treba pa je na odhodni postaji izrečno zahtevati nedeljsko povratno karto, ki potem velja od sobote opoldne do ponedeljka opoldne. Seveda se karta v Rušah ne sme oddati. Nedeljske karte se pa dobiijo samo na postajah, ki so najmanj 11 km oddaljene od Ruš; ne dobijo se torej na postajah Fala, Bistrica in Limbuš. Popoldne vozijo v Ruše iz Maribora trije vlaki, ob 13.20, 14.28 in 18.42, dopoldne pa dva, ob 4.36 in 5.44. Kot nalašč za romarje!

Mariborska mestna hranilnica

Maribor, 4. septembra.

Na zadnji seji je mariborski občinski svet pri sklepanju o eskontu menic pri Narodni banki smatral za potrebno, da glasno povdari važnost Mestne hranilnice za gospodarski razvoj mariborskega mesta. Občinski svet se zaveda, kakšen pomen bo imela likvidnost tega zavoda, ki bo zopet lahko ustregel upravičenim željam vlagateljev ter izplačeval vloge. Zaradi tega je občinski svet napravil sledeče sklepe:

1. Občinski svet mariborski ponovno zagotavlja vse vlagatelje Mestne hranilnice, da v istini obstoja jamstvo mestne občine za vse vloge v Mestni hranilnici in da je zato vsak vlagatelj brez skrbi za polno vrednost svoje vloge.

2. Občinski svet naproša, da se zagotovila, ki so bila dana v Belgradu, čimprej realizirajo, da dobi mestna občina pri Hipotekarni banki kredit v iznosu, ki ga dolguje mestni hranilnici. Zato se naj ta prošnja občinske seje odpošlje Hipotekarni banki, ministrskemu predsedniku in obema slovenskima ministroma, ki sta dosedanja zagotovila izposlovala. Zaupamo sedanji vladi, da bo upoštevala posebno mariborske razmere in rešitev tega vprašanja pospešila.

3. Občinski svet apelira tudi na vse, ki imajo gotovino doma brezplodno, da znova zaupajo svoj denar denarnim zavodom, posebno se Mestni hranilnici, kjer se bo pod stroгим nadzorstvom gledalo na to, da bodo vse nove odslej vložene vloge res tudi stalno v celoti izplačljive. V zaupanju je rešitev sedanje denarne krize, ki se mora v kratkem nehati, da bo gospodarsko življenje zopet normalno teklo.

Naše gospodarstvo v juliju

Narodna banka objavlja statistične podatke o našem gospodarstvu v mesecu juliju 1936. Iz tabel posnemamo, da so hranilne vloge v teku meseca junija narasle za 148 milij. Din, kar je pa večji del pripisovati obrestim, ki se pri nekaterih zavodih pripisujejo še vedno polletno. Lani junija so se hranilne vloge povečale za 26 milij. dinarjev, leta 1934 pa za 73 milij. Din. Velik del vlog odpade tudi na privilegirane denarne zavode.

Pri 20 velebankah so se vloge na knjižice povečale v juniju za 19 milij., v juliju pa zmanjšale za 7.

Indeks cen na debelo je v juliju neznačno narasel od 65,4 na 65,6; padle so cene rastlinskih proizvodov od 64,5 na 60,9, cene živine in proizvodov pa so narasle od 56,2 na 61,1, cene mineralnih proizvodov so ostale neizpremenjene na 80,6, cene industrijskih proizvodov pa so popustile od 67,6 na 67,5.

Indeks cen na drobno v Belgradu je v juliju popustil od 68,1 na 67,8, zmanjšal se je indeks za prehrano od 70,9 na 70,8, indeks za obleko je narasel od 71,6 na 71,8, dočim je indeks za kurjavo in razsvetljavo narasel od 69,5 na 68,5.

Lepote naše zemlje

Hmeljnik na Dolenjskem

Lepo, sončno jutro je. Nedeljski zvonovi vabijo v cerkev. S tovarišem sva zapustila Mirno peč in stopava med polji, ki so še vsa napita rose. Ajda že gre v cvetje, visoka koraža se maje v hladnem vetriču, ki piha od Gorjancev sem. Tu in tam zacvrkuta na samotnem drevesu plič, sicer pa nikjer ni čuti glasu. Pot se zlagoma dviga. Na Velikem Kalu je sonce, medtem ko se spodaj v dolinah še vlečejo srebrne meglice. Tudi hmeljniškega gradu še ne moreva videti zaradi megle, ki nama zastira razgled.

Z Velikega Kala se spušča pot navzdol. Pokrajina je valovita, nešteto majhnih dolin in gričkov je videti. Po njih so razpostavljene cerkve. Vse polno jih je in druga je podobna drugi: bele, so, z obokanimi okenci, zvoniki so majhni in široki, strehe so sive, pločevinaste. V ozadju je breg bolj visok in strm, porasel je z vinsko trto. Ob poti pasejo pastirji svojo živino. Njihovi zategli klici se množijo z zvoki harmonike, ki prihajajo od nekod daleč in se ubrano spajajo z razpoloženjem zgodnjega nedeljskega jutra.

Cesta preseka majhen smrekov gozdič, in ko ga pustiva za seboj, se nama odpre razgled na vso dolino, ki jo morava še prehoditi, na strme rebri, ki jo zaključujejo na levi in na vrhu katerih kraljuje siva, mogočna stavba — grad Hmeljnik.

Zdaj je treba še navkreber. V Karteljevem zapustiva cesto in se po bližnji vzpenjava navzgor.

»Kam pa, oče?« pobarava starčka, ki s trudom premaguje strmo pot.

»Na Hmeljnik. K maši.«

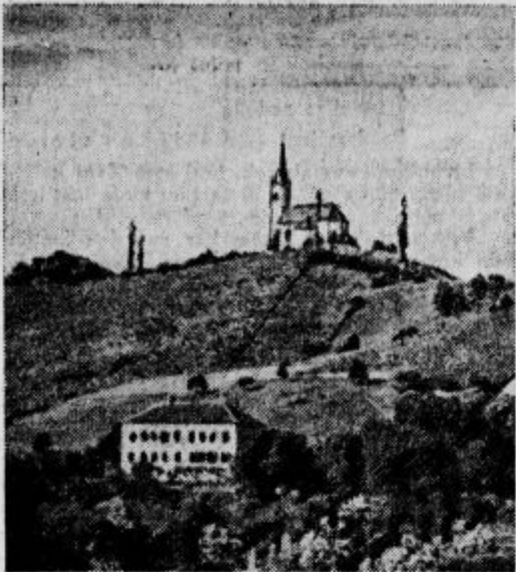
In tako jih srečujeta na vsej poti, na vseh stazah jih je videti, kako se vzpenjajo zlagoma po rebri — na Hmeljnik k maši.

Tik pred gradom se ustaviva. Visoka, kamennita zgradba naju navda z občudovanjem. Obdaja jo dvojno debelo obzidje s stolpi. Grad sam pa je nenavadno visok in enostavno grajen, tako da se ti zdi, kot mogočna skala, obvladujoča vse doline naokrog.

Pri grajskih vratih se zbirajo ljudje, pa tudi za zidom jih je dovolj, ki čakajo, da se začne maša. Grajska kapelica je majhna in preprosta. Pretesna je za vse ljudstvo, ki je zbrano tod.

Na Šentpetrski „Gorci“

Sv. Petra zlati ključ, nabrušen meč in tri lilije v cvetu in vonju toplih poletnih dni tvorijo mariborskega št. Petra značilen grb, ki krasi vhod v prostorno, skromnemu gradiču podobno župnišče. To župnišče in poleg stoječa, za podeželske razmere zelo velika, mestno bogato opremljena župna cer-

»Gorci« in šolsko poslopje

kev sredi zelene planice, še danes obdane krog in krog od močnega zidu, tvorita pravi »tabor«, ki je nekoč zapiral pot skozi sotesko med »Gorci« in Dravo. Kdor je o »taborih« slovenskih kmetov v samobrambi proti Turkom že kaj čital, a jih še ni videl, naj si ogleda ta zanimivi položaj; takoj mu bo jasno, v čem tiči bistvo srednjeveškega slovenskega tabora; videl pa bo tudi, da so njih graditelji z občudovanja vredno bistrostjo znali presoditi, kam jih je treba postaviti. In tako so se Turkov v kratkotrajnem boju ohranili in jih toliko pobili, da so ostali zbežali čez Dravo na Dravsko polje ali pa čez razvodje med Dravo in Pesnico, čez Vavtošek, mimo Sv. Lenarta nazaj v globoko Turčijo. Kar pa jih je bilo v teh krajih pobitih, vse to je pokopano na

Po maši stopiva v grad k oskrbniku, da nama ga razkaže od znotraj. Grad je last barona Wambolda, ki poleti v njem prebiva, in je še lepo ohranjen. Zidan je v štrikotu; na sredi je še majhno, tlakovano dvorišče, po katerem hite posli na vse strani, tu in tam se prikaže kaka stara dama v črnem ali pa kak moški v lovski obleki. Vsi razen poslov govore seveda nemški. Kar nekam neprijeten se počutiš v tem okolju, neprostovoljno pomakneš, če že ne v srednji vek, pa vsaj za sto ali dvesto let nazaj v preteklost.

Clovek, ki opazuje grad s tega notranjega dvorišča, nehoti opazi razliko med vzhodno in zapadno polovico gradu. Vzhodna je veliko enostavnejša in tudi bolj zidana, dočim ima zahodna stran dvoje balkonov z ograjo, bogato rezljano iz kamna, in je tudi sicer zidana bolj z arhitektonsko žilico: ni zgolj varno, ampak tudi na zunaj lepo in komodno bivališče. Iz tega sklepava, da mora biti vzhodni del gradu dokaj starejši od zahodnega. To domnevo nama potrdi tudi oskrbnik, rekoč, da je bila vzhodna polovica zidana že pred Kristusovim rojstvom — (kar pa seveda ne bo odgovarjalo resnici) —, druga pa pozneje v srednjem veku.

Pravo bogastvo in lepoto pa hrani šele notranjščina hmeljniškega gradu: bogato, staro, umetno rezljano pohištvo, po stenah velike slike nekdanjih lastnikov z bradatimi obrazi in v srednjeveških oblekah s čipkastimi ovratniki, nadalje so po stenah razpostavljene še lovske troje — rogovje srnjakov in jelenov. Vsi prostori pa so mračni, pohištvo je temno in masivno, nič svetlega, kar bi vzradostilo oko — čisto srednjeveški grad. Tudi biblioteka nama pokaže ustrezljivi oskrbnik. Predvsem so tu seveda nemške in francoske knjige, nekaj je italijanskih in angleških, o slovenskih kajpa ni govora. Z grajske verande je sijajen razgled po valoviti dolenjski zemlji. Povsod — zdaj hribi zdaj doline. Na večerni strani čepi Golobinjek s cerkvijo sv. Roka in s kočevskim hribovjem v ozadju, na severu je sv. Ana, za katero je videti Kamniške planine. Tudi Triglav se vidi, po oskrbnikovem zatrdilu, s Hmeljnika, kadar ni megle. Na jugu pa se vlečejo kopasti Gorjanci, spredaj pa, njim vzporedno, dolina Krke.

(Drago S.)

mestom — pred več kot sto leti je bil še polotok —, velik del mesta samega z visokimi tovarniškimi dimniki, z lepimi cerkvenimi zvoniki in stolpičkom Narodnega doma, Dravska dolina in Dravsko polje se prelepimi vasi in še lepšimi cerkvicami od Selnice, Ruš in Limbuša doli do Sv. Miklavža, do Hajdine, do Stare gore, do Cirkove in Poljčan, gozdne terase zelenega Pohorja od Slovenske Bistrice, od Slivnice, Hoč, Razvanja in Radvanja do Sv. Bolfenke, do Velike in Male Kope, ves vzhodni del Kozjaka z žavcarjevim vrhom in hribočkom sv. Vrba-na, Boč, Haloze in Rogaska gora, potem pa hrib za hribom, breg za bregom v Slovenskih gorah s starim gradom Vurberkom in turškimi grobovi na Vavtošku: vse to diha življenje, polno veselja in radosti, odkritosrčnosti in poštenosti, pa tudi delavnosti in podjetnosti, da, med grobovi počivajoč in razgovarjajoč se z njimi in onimi, ki v njih spijo, moraš s pesnikom reči, da ni nesrečen, kdor v takem grobu leži.

Nekaj zgodovine

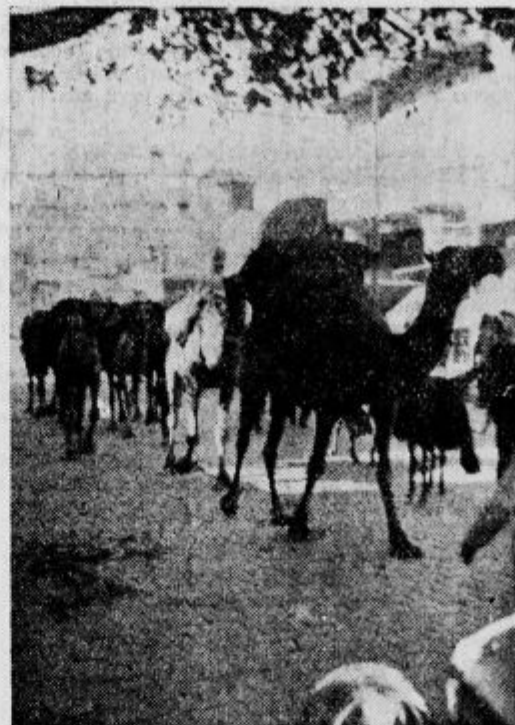
Prvotna župnija Sv. Petra pri Mariboru je bila do cerkvenih reform cesarja Jožefa II. zelo obširna. Tedaj so od nje odcepili tri podružnice in jih preuredili v samostojne župnije pri Sv. Marjeti ob Pesnici, pri Sv. Barbari v Slov. gorah in pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Sv. Peter nima prav za prav nobene sklenjene vasi; selišče pa, ki je nastalo okoli njega samega, poleg župnišča, samostanskega poslopja in ljudske šole, samo še kakih pet hiš z gostilno Sande, z mlinom na ladji in z brodom, se imenuje Malečnik.

Pripovedujejo, da so l. 1532 Turki požgali cerkev sv. Petra in hiše v okolici. Cerkovnik se je skril v zvonik cerkve M. b. na Gori, učitelj pa v žlambor starega drevesa. O tiste dobe se je župnija razvila gospodarsko; bližnji Maribor je njen odjemalec; a tuji duh preko Meljskega hriba nikoli ni mogel prodreti v okoliš sv. Petra. Javno pisana

Izlet v Damask in Baalbeck

V nižini tik nad nami se vije cesta in v serpentinah izpeljana železnica v Damask. Pogled z Libanona in prav tako na Libanon je očarljiv. Ze v stari zavezi je Libanon opevan kot simbol lepote, ponosa, moči in rodovitnosti; opevane so cedre in ciprese libanonske. In danes je še vedno Libanon predmet opevanja arabskim pesnikom.

Bližamo se vrhu, kjer ležita največji letovišči Holley in Sofra, zares lepi mesti z lepim razgle-

Kamele v Damasku

dom in posebno milim podnebjem. Semkaj zahajajo poleti Sirci na hlad, pozimi na smuko. Sicer se to zadnje malo neverjetno sliši, a je vendarle res. Tri mesece od februarja do aprila pokriva debela snežna odeja 1300 m visoko planino. Strma pobočja in valovita, položna pokrajina je za smučarje kot nalašč. Švicarski in norveški učitelji uče mlade arabske smučarke in smučarje, ki se za ta šport zelo zanimajo in vedo tudi za našo Planico, letega ne morejo verjeti, da bi mogli tako daleč skakati, kot so skakali v Planici.

Z vrha se spuščamo po drugi strani v dolgo, ozko dolino med Libanom in Antilibanom. Cesta vodi po hladni senci cipres, cedar in drugih dreves, ki so naokrog, kot oaza obdana s palmami, nato sledi pustinja, kjer se tu pa tam pasejo velike črede ovac nad katerimi skrbno čuva zagoreli beduin. Spet nato se vozimo v nekakem ozkem koritu, polnem zelenja, voda šumi v njem in pada v obliki majhnih slapov po terasah vrto v dolino. Nekoliko milj dalje pa se skriva ta lepi kosček zemlje in smo zopet v puščavi. Le še uro vožnje, pa bomo v Damasku. Ze razločimo obrise mesta.

Sredi mesta Damaska se nenadoma pojavi dolg avto, podoben večjemu avtobusu z razliko, da ima zadnja kolesa prevlečena z jekleno verigo kakor tank. To je puščavski avto, ki vzdržuje zvezo med Damaskom in Bagdadom. Sicer je na tej progi dobro urejen tudi zračni promet. V štirih urah vas popelje avtobil iz Damaska preko puščave v vroči Bagdad. Družba »Air France« skrbi za zvezo z Evropo, tako da v dobrem dnevu pridete iz Mar-seilla v Mezopotamijo, odkoder so zopet dobre zračne zveze dalje v Indijo in Avstralijo. Kmalu za puščavskim avtom se pojavi karavana kamel. Med seboj povezane, obložene s tovari stopajo gugaje in nerodno po damaščanskih ulicah. Kdor jih pozna le po videzu, po njih hoji ne more preceniti njihove nenadomestljivosti za promet po puščavi. Z glavnega trga zavijemo v dolgo trgovsko ulico, ki je pokrita podobno kot ponekod železniške postaje z železno betonsko stroho. Na obe strani glavne ulice se odcepijo številne majhne, temne ulice. Zunaj imajo razpostavljeno svoje blago trgovci, ki kričijo in ponujajo vsak svojo robo. Ob koncu ulice štrli v nebo nekaj med seboj povezanih razpadajočih stebrov; to je ostanek zunanega dela rimskega templja, ki ga je razrušil bizantinski cesar Teodozij. Pozneje so na istem mestu zgradili ba-

Vzorec pošilja brezplačno
»RADIOSAN«, Zagreb, Dukljaninova br. 1

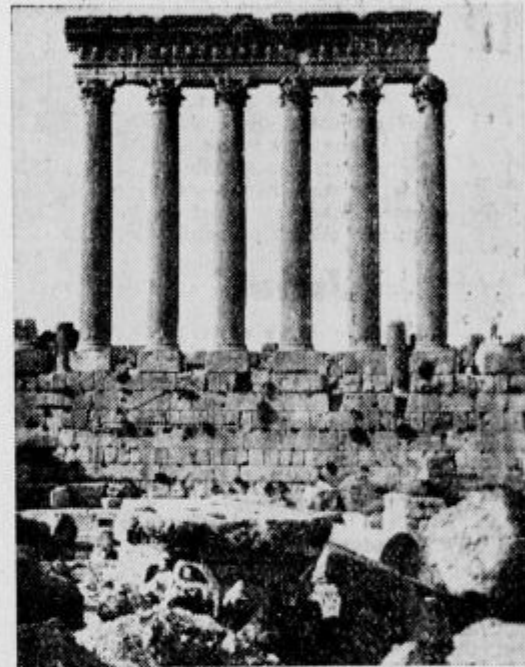
zgodovina vsake župnije, to je pokopališče s svojimi grobovi, nagrobnimi kamni, spomeniki in napismi, to jasno priča. Iz Malečnika, z onega visokega Vavtoška, iz Tri grabe, z Vodol, iz Hrence in Celestrine, iz Metove, Nebove, iz Kamenščaka in Trčove, z Viničke gore in Gručove, iz Ruperč in Dragučove so jih prinesli k večnemu počitku na pokopališče h Gorskemu cerkvi Matere božje. Če jih hočeš spoznati po zunanosti in iz njihovega lica soditi o njihovi duši, si moraš ogledati sliko rajnega posestnika in vinogradnika Muršeca in njegove žene; komaj da stopi tujec na pokopališče, ga z desne strani že takoj pozdravlja. Nekaj samozadovoljnega in veselega, nekaj krepkega in samozavestnega je v njih in hitro razumeš, da je tak kmet-ski rod trdnosti in odpornejši proti tujemu uplivu in njegovim slabim posledicam. Drugi počivajo v svojevrednem podzemskem »žerfu«, v kleti pod župno cerkvijo sv. Petra. Eden izmed njih nosi napis: »Requiescat templi reaedificator«. Ta župnik, doktor Silih, je cerkev l. 1759 torej novo pozidal. Sedanjí »pokopič«, ki ti vse to rad razkaže in biva na »Gorci«, pravi, da je sedaj vsak pogreb na njegovem pokopališču nekaj posebnega, ker je pri vsakem pogrebu navzoč škof. Ko ga vprašaš, kako to, ti odkrije, da se on piše: Škof.

(Dr. Tončkov France.)

zili, ki so jo Saraceni spremenili v svojo molilnico — mošejo. Stopimo na dvorišče, se sezu-jemo in obujemo platnene opanke. Vodnik nas spremlja po širokem, tlakovanom dvorišču in nam na široko in dolgo govori o bogati zgodovini te zgradbe. Medtem pridemo v molilnico. Svečenik — hodža — sedi s prekritimi nogami in bere nekaj iz debele knjige — korana. Okrog njega so zbrani sami moški, kajti ženske smejo v džamijo samo pred in po molitvi. Prizor z molilci hočem vzeti na ploščo, a vodnik tega ne dovoli. Vodi nas dalje do groba sv. Janeza Krstnika; kameniti grob v kapeli je še dobro ohranjen. Prav tako so pustili muslimani nedotaknjen krstni kamen. Odidemo, se spet preobujemo in plačamo. Močna svetloba udari v oči, ko smo na prostem. Neka tesnoba mračnosti in omtretlosti vlada v vseh njihovih mošejah.

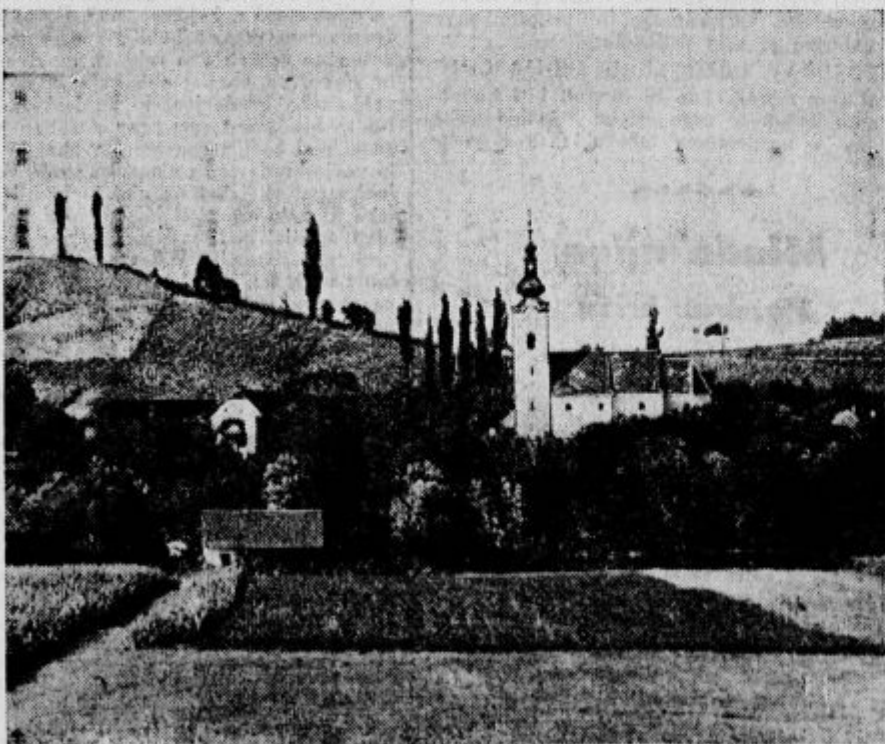
Pred najlepšim damaščanskim hotelom spet stopimo v avto in se odpeljemo proti Baalbecku. Po asfaltirani cesti, ki se v Stori odcepi od one iz Beyrutha v Damask se dvigamo vedno višje med griči Libanona in Antilibanona. V višini 1150 m nad morjem leži malo mestce v gnezdu zelenja kot majhna oaza — to je Baalbeck. Mesto je staro, ustanovili so ga Fenicani, Grki so ga prenovili in prekrstili v Heliopolis. V rimski dobi je postalo glavno svetišče Jupitrovo, kasneje je bizantinski cesar zgradil na istem mestu baziliko, ki so jo pa Arabci spremenili v mošejo. Danes ima mesto Baalbeck 6000 prebivalcev, ki je mešane narodnosti, kot sploh v tukajšnjih mestih in se bavijo po večini s poljedelstvom in sadjarstvom. Približujemo se z vzhodne strani staremu delu mesta, ki je danes v razvalinah. Po lepih stopnicah pridemo v akropolo. Stavbe so v teku stoletij vsled bojev, požarov, vandalizmov in naravnih sil trpele zelo veliko tako, da dajejo danes videz prazne opuščene trdnjave.

Z mesta, ki ga obdaja 12 stolpov in redčkaste-granita, se dvigamo na veliki dvor, imenovan,

Baalbek, šest stebrov Jupitrovega templja

pantheon, ki je med največjimi, kar jih je zapustila antika. Vodnik nam tolmači, da je imel 300 kipov glavnih božanstev iz mitologije. Velikost dvora si morete malo predstavljati, če povem, da je bilo na njem 144 po 8 m visokih stebrov iz egiptskega granita. Iz teh stebrov so mogli kasneje zgraditi novo bizantinsko baziliko. Največji in najlepši je Jupitrov tempelj, ki ga še danes kot razvalino občudujejo vsi, katerim je dana možnost, da ga vidijo. Bil je 90 m dolg in 50 m širok; obdajalo ga je 54 stebrov, od katerih je ohranjenih dandanes še šest.

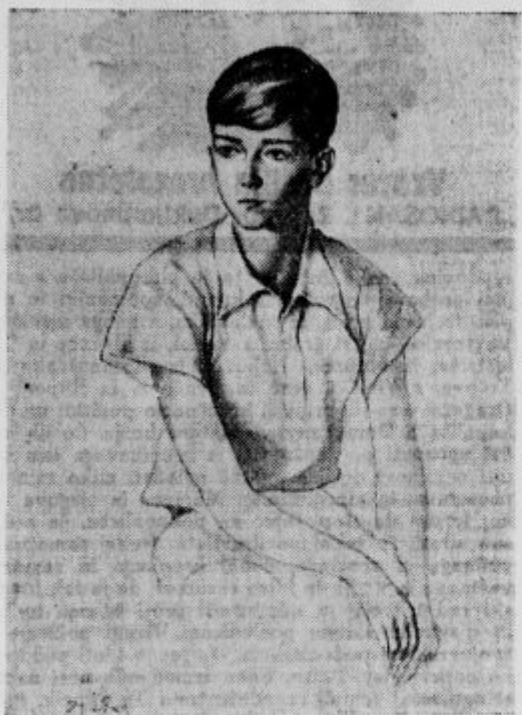

Župna cerkev sv. Petra pri Mariboru

NIZKE CENE
dvokoles, otroških
igračnih, invalidskih
vozilcev, prevoznih trikotnikov, šval-
nih strojev. Cenik franco.
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 26

MLADI SLOVENEČ

Najmlajši kralj na svetu

V nedeljo, 6. t. m. praznuje najmlajši kralj na svetu, to je mladi jugoslovanski kralj Peter II., 13-letnico svojega rojstva. Ob tej priliki vas bo gotovo zanimalo, kako najmlajšemu kralju na svetu teko mlada leta.

Vstaja redno že ob 7. zjutraj. Po molitvi in zajtrku se ob pol 9. začne zanj šolski pouk, ki traja do pol 12. Trikrat na teden ima telovadbo od pol 12. do poldne. Po kosilu počiva in bere do 3. popoldne. Kakšne zabavne in koristne knjige, potem pa zajezdi svojega konjička ali pa napravi kratek izlet v okolico. Večerja ob pol 8., ko pa konča domačo nalogo, prebije večer v družbi kraljice, ki mu bere to ali ono zanimivost na glas. Ob pol 9. odide mladi kralj spat. Če je potrebno, ta dnevni red mlademu kralju od časa do časa spreminja.

Za učenje je kralj Peter zelo vnet in marljiv. Uči se vseh predmetov realne gimnazije. V vsakem predmetu ga poučuje profesor. Spomin ima tako dober, da tudi po daljšem odmoru ali počitnicah ne pozabi ničesar. Z veliko vnemo in zanimanjem se uči raznih jezikov, zemljepisja, fizike in geometrije. Angleško govori že od rane mladosti, a tudi v francoskem in nemškem jeziku je že kar dobro podkovan. S posebnim veseljem prebira duhovite narodne pripovedke, pa tudi sam večkrat napravi kakšno posrečeno šalo ali otroško igro.

Kralj Peter II. se dobro zaveda, da se bo moral še mnogo naučiti, preden bo kot polnoleten zasedel prestol svojega očeta in prevzel kraljevske posle v svoje roke.

Številnim čestitkam k njegovi 13-letnici se pridružuje tudi slovenska mladina in mu želi, naj ga Bog obdari z vsem svojim blagoslovom, da bo moдро in pravično vladal našo državo kraljevino Jugoslavijo.

Jutro ob žitnem morju

V zlatih valih žitnega morja ziblje se in lesketá živa jadrnica — drobna ptica, drobna ptica prepelica.

Valčki kodrastí šumljajo, pljuskajo ob njo... bežijo... in spet s tihim, mehkim smehom grabijo jo v svoj objem.

A iz daljnih dalj, z obale sončne, so se prismehljali še galebi beli k njim: trop metuljev svetlokrilih.

Plove jadrnica, plove, pa prisluhne: »Kdo me kliče? In zažene se v višine in pogrezne se v globine, kjer je sredi bajnih trat morskih vil kristalni grad: gnezdo mladih prepelick.

Junak

Odprl je Jožek vrata, pokukal v črno noč, tedaj zagleda škrate, zatuli: »Na pomoč!

Vsa hiše je pokoncu. O groza, kakšen hrup! Vse vre, kipi kot v loncu in dere, dere skup. »Pred vrati.« — Jožek stoka »pred vrati škrate čepi, rožičke ima črne in grdo se režijo.

Odprejo vrata: »Kdo je? Vse tiho, škrate ni... Na pragu muc Mrnjavčec pokojno dremlje, spi.

Za mlade risarje

Če bi v resnici storili, kar govorimo.

»Eno mu je pripeljal...«

Kadar kdo komu dá klofuto, navadno rečemo: »Eno mu je pripeljal!« Ta prirozek, ki ga je narisal Matjaž Žigon, učenec IV. razr. na Vrtači v Ljubljani, nam kaže, kako bi bilo, če bi nam v resnici kdo »eno pripeljal...«

Iznajdljivi mladi risar dobi za posrečeno risbo kot nagrado lepo knjigo.

Bele miške v šoli

(Resnična zgodbica.)

Tonček je od strica dobil za god dve srčkani beli miški. Imel je z njima veliko veselje. Čez pol leta sta miški dobili 22 mladičev in tedaj je mati rekla, da morajo živalce od hiše. Vse Tončkove prošnje so bile bob ob steno.

Kam naj jih nese? Dolgo si je Tonček s tem vprašanjem belil glavo, potem pa se je domislil, da bi bil nemara kdo od njegovih sošolcev pripravljen vzeti miške k sebi.

Ko je drugega dne izpraševal po šoli, se je takoj priglasilo vse polno dečkov, ki bi radi belo miško. Tonček je napisal na kos papirja imena bodočih lastnikov mišk, da ne bi nastala kakšna zmešnjava.

»Tako, zdaj se pa pomenimo, kako bomo to reš uredili,« je rekel, ko je bil z zapisovanjem pri kraju. »Da bi prišli k meni na dom in vzeli vsak svojo miško s seboj, ne gre. Jutri naj prinese vsak svojo škaltjico v šolo, jaz pa prinesem miške in jih bom razdelil.«

»Ampak kje jih bomo imeli med poukom?« je zaskrbelo sošolca Miha.

»V škaltjicah vendar,« je odgovoril Tonček. »Izvrtaite v škaltjice luknjice, da se miške ne bodo zadušile. Te škaltjice bom potem položil v veliko škaltjico, ki jo bom imel pod klopio. Učitelj gotovo ne bo ničesar opazil.«

Drugega dne je Tonček res prinesel zaboj z belimi miši v šolo in jih porazdelil med sošolce. Videl je, da škaltjice ne gredo v zaboj, toliko jih je bilo. Zato je obdržal vsak svojo škaltjico pri sebi in jo skril pod klopio.

Kmalu nato se je začel pouk. Učitelj je nekajkrat povohal v zrak in zmajal z glavo. Potem je rekel:

»Čudno, kako slab zrak je danes v razredu. Odprite okna!«

Dečki so se spogledali in se namuzali. Vedeli so, da so slabega zraka krivi miši.

»Računske zvezke na klopi!« je zaklical učitelj. »Tonček, prečitaj prvo nalogo in povej, kako si jo rešil.«

Tonček je položil zvezek na klop in začel čitati. Že je bil pri koncu, ko mu je zdajci pogled ušel pod klopio. Kar sapa mu je zastala, tako se je prestrašil: tik ob njegovih nogah je čepela bela miška in glodala skorjico kruha!

»No, Tonček, kje je pa konec?« je vprašal učitelj.

Tonček je zajecjal in hotel čitati dalje. Pa ni našel prave vrste in je povedal vse narobe.

Učitelj je vstal in se mu približal.

»Kaj pa je naenkrat s teboj? Sedil.«

Na vrsti je bil drug učenec. Tonček je ves zavzet strmел v miško, ki je še vedno čepela ob njegovih nogah in glodala skorjico. Če bi jo oprežno ujel? — Pa se je tej prvi miški pod

klopio kaj kmalu pridružil druga in ko je Tonček pogledal naokoli, je videl, da tudi drugi učenci v zadregi strmiijo pod klopio...

Učitelj še ni ničesar opazil.

Pa je nenadoma ena izmed mišk smuknila mimo klopi proti učiteljevi mizi. Tonček je uganil, kaj se je zgodilo: miške so izglodale papirnate škaltjice in se osvobodile iz tesne ječe.

Kar vztrepetal je. Zdaj-zdaj bo učitelj miške opazil — in potem gorje mu! Prav gotovo mu ne bo verjel, da mišk ni izpustil nalašč.

Učitelj pa še vedno ni opazil ničesar. Medtem ko so miške skakljale križem-kražem po razredu, je stal pred tablo in pisal novo računsko nalogo.

Tedaj je prva miška splezala na mizo, povohala tintnik, potem pa skočila na učiteljev stol. Odondod je z drobnimi očmi bistro gledala učitelja, kakor bi mu hotela reči:

»Na, zdaj sem pa tukaj!«

Učitelju je padla kredo iz rok. Presenečeno je nekaj časa strmел drobno živalco, potem pa je s strogim pogledom premeril ves razred. In je videl, da se miške sprehajajo povsod: po stenah, po klopih, pod nogami učencev, ena izmed njih pa je splezala celo na zemljevid, kakor da se hoče okopati v Jadranskem morju...

»Odkod so te miške?« je strogo vprašal.

Tonček je zbral vse svoj pogum in planil pokonci:

»Gospod učitelj, jaz sem jih prinesel. Hotel sem jih podariti sošolcem. Mama ni dovolila, da bi jih obdržal doma. Imeli smo jih spravljene v škaltjicah, pa so jih pregrizle in ušle.«

»In jaz naj ti to verjamem?« ga je učitelj ostro pogledal.

Dečki so privlekli škaltjice na dan in pokazali učitelju luknjice, skozi katere so miške ušle. Učitelj se je nekoliko pomiril in rekel:

»Če je tako, nam ne kaže drugega, kakor da jih spet polovimo. Tonček, prinesi stekleni predal iz sobe za prirodoslovje. Vanj bomo miške začasno zaprli.«

Z računanjem je bilo ta dan pri kraju. Štiri in pedeset dečkov je lovilo štiri in dvajset mišk. Čez dobre pol ure so bile ujete vse.

»Prav za prav bi nekaj mišk lahko obdržali v šoli,« je tedaj na splošno presenečenje rekel učitelj. »Prosil bom gospoda šolskega upravitelja za dovoljenje. In kaj naj napravim s teboj, Tonček? Že vem: za kazen bo moral miške pitati in skrbeti zanje. Si razumel?«

»Sem!« je glasno zaklical Tonček. Bil je ves srečen, da bo nazadnje miške vendarle obdržal. Seveda ne vseh, ampak še zmerom je boljše nekaj kot nič!

Orehov Indijanec

Ko sem bil še majhen dečko, sem se s svojimi prijatelji najraje igral Indijance. Naša četa je štela 8 mož. Bili smo junaki od nog do glave, bojevitost in pogumnost, da se nismo ustrašili desetih zajcev v gozdu. Med našo četo in četo učencev iz sosednje šole je vladal večer boj, boj »na življenje in smrt«. Kjerkoli smo trčili skupaj, smo se kot mladi petelinčki zakadili drug v drugega in se začeli ravsat, da je bilo grozno. Tudi kri je včasih tekla, kajpak samo iz nosa, kakor pravi tista pesem »če teče kri, iz nosa teče...« Hujšega ni bilo nikoli.

Posebno dobri prijatelji v tej četi smo bili trije: jaz in Jožek in Janežek. Vedno smo bili skupaj. Pozorišče naših najljubših iger je bil sadni vrt mojega očeta zunaj mesta, kjer stoji zdaj velika tovarna. Pa tudi takrat je stala na meji tega sadnega vrta majhna tovarna. Kadar so delavci končali svoje delo, smo se podili okoli nje kot pravi divjaki.

Nekega lepega poletnega dne smo se spet igrali Indijance. Na skrivnem prostoru smo imeli shranjeno vse, kar smo potrebovali: indijanska peresa, tomahavke, loke in pišce. Pa je meni kar na lepem padla v glavo imenitna misel.

»Fanta,« sem dejal prijateljem, »vesta kaj? Namažimo si kožo s sokom od zelenih orehovit lupin, da bomo pravi Indijanci!«

Jožek in Janežek sta mi predlog sprejela z velikim navdušenjem.

Ali se že kdaj skušali izluščiti oreh iz zelene lupine? Žel! Potem se boste gotovo spomnili, da ste imeli čisto rjave prste. Mi pa si s tem sokom nismo namazali samo obrazov in rok. Kaj še! Slekli smo se in se namazali po vsem telesu. — Škoda, da nas niste videli. Ali bi strmeli!

Ure so nam med igro potekale kot minute. Na vso moč smo se prestrašili, ko je ura v bližnjem zvoniku bila 7. Bil je skrajni čas, da se vrnemo domov. Toda še prej smo se morali umiti in obleči. Stekli smo na dvorišče tovarne, kjer je stal kotel s toplo vodo. Drgnili smo si kožo, barva pa ni šla proč. Mita nismo našli, pač pa smo steknili krtačo in se začeli drgniti z njo. Pa smo prišli z dežja pod kap: koža je postala še bolj rjava. Uvideli smo, da je ves naš trud zaman. Sklenili smo, da se oblečemo in se kar takšni vrnemo domov.

Toda kam so izginile naše reči? Nič hudega slutiti smo jih vrgli k ograji. Gotovo jih je kdo ukradel. Brez obleke se ne moremo vrniti domov. Bili smo v veliki zadregi. Nazadnje smo se spoznameli, da se mora eden izmed nas žrtvovati in oditi domov po najpotrebnejša oblačila. Do hiše mojega očeta je bila najkrajša pot. Tovariša sta mi zato začela prigovarjati, naj odidem jaz.

Kaj sem hotel? Moral sem ugrizniti v kisló jabolko. Odpravil sem se na pot. Sprva je šlo vse po sreči. Večina ljudi je bila najbrž pri večerji. Nekje sredi poti pa je čakala name nesreča. Tam se je sprehajala s svojima dvema velikanekima mačkoma »mačkova teta«, kot smo jo imenovali,

ker sta jo mačka kot psa spremljevala povsod. Upal sem, da se bom neopaženo splazil mimo nje. Pa sem delal račun brez krčmarja. »Mačkova teta« je imela belste oči. Kar koj me je opazila. Grozno se je prestrašila. Prav malo je manjkalo, da ni padla vznak. Kakor da se ji je prikazal sam ludo-bec, je zatulila in se spustila v beg.

Na njen krik so ljudje začeli odpirati okna in drveti skupaj. Ubral sem jo, kolikor so mi dale noge, proti trgu. Tam pa sem se zaletel z glavo naravnost v našega učitelja. Takoj je uganil, kaj se je zgodilo. Zgrabil me je za uhlje in me zvelkel v svoje stanovanje.

Vse drugo si lahko mislite sami. Niso bili najhuši udarci, ki so padali po meni; stokrat huje je bilo, ko jemama vzela v roko milo in me začela tako nemilo drgniti po vsem telesu, da so me bolele vse kosti in me je koža pekla teden dni.

Od tega dneva dalje se me je prijelo ime »Orehov Indijanec«. Vse mesto me je poznalo pod tem imenom. Pa še nečesa ne smem pozabiti po-

vedati: drugo jutro po tem dogodku je pred našimi hišnimi vrati ležal zavitek, v katerem so bile pogrešane obleke. Oblekam je bil priložen zavitek, na katerem je bilo napisano:

»LEP POZDRAV OREHOVEMU INDIJANCU!«

Takoj sem uganil, kdo bi utegnil biti hudobnež, ki nam je takšno zagodel: eden izmed naših sovražnikov v nasprotnem taboru. Pisava ga je izdala.

Mlada njiva

Pozdrav križu

Srčno bodi mi pozdravljen, križ samotni sredi polja, ki ob stezi si postavljen — tih spomin na Jezusa!

Pred teboj lepo prekriza starček se srebrnolas, kadar tebi se prekriza, molli: »Hvaljen Bog!« na glas

In ko gre čez zlata polja, vate se ozira kmet. »Naj zgodi se Tvoja volja!« trga z ust se mu šepet.

Okrog tebe vence spleta čvrsta lepa, mladi rod. »Naša lepa mlada leta nam ohrani, o Gospod!«

Sonce jutranje obseva sred polja te, kjer stojiš. Spev moj skromni ti pre... »Bodi mi pozdravljen, križ!«

Marija Brenčič, Vrhnika.

STRIČKOV KOTIČEK

Preljubi Kotičkov striček! — Danes Ti piše fant od fare. Majhen sem še res in v šolo še ne hodim. Imeni imam pa kar dve: Andrejček in Jožek. Kličejo me navadno Andrejček.

Vprašam Te, ali se tudi Ti tako vode bojiš kakor jaz? Kadar me mamica umiva, skoro vedno jokam. Najrajši bi se kar z globinom namazal po obrazu, da se mi madeži ne bi poznali in se mi ne bi bilo treba umivati. Kadar pa smem iti kam od doma, pa nič ne kričim, če me umijejo. Vesel sem, da me vzame kdo od domačih s seboj.

Igram se zelo rad. Največkrat vozim voziček okrog hiše. Pridi enkrat k nam in vozil Te bom! Boš videl, kako lepo bo! Prevrnil Te ne bom, sem zelo previden.

Želim, da bi bil tudi jaz enkrat v Tvojem kotičku. Bratca in sestro zmerom poslušam, kadar bereta pisma iz Tvoje torbe.

Srčno Te pozdravlja Tvoj Andrejček Pri-stavec, doma iz Bršljina pri Novem Mestu.

Dragi Andrejček! — Fant od fare piše fantu od fare — tako je prav! Vsi, kar nas je fantov od fare, moramo držati skupaj kakor skala in drug drugemu »iti na roko«, kadar je treba. Zato se kar spodob, da grem tudi jaz, Kotičkov striček, Tebi »na roko« in Te svedčano sprejem v krog svojih kotičkarjev. (Ampak, da mi ne bo zadlež kakšen navihaneč poslal za risarski kotiček »Če bi v resnici storili, kot govorimo...« risbo, na kateri bom jaz Tebi res po roki hodil!)

Tako. Slavnostni sprejem je končan. Zdaj pa malo pomozujmo! Vode se bojiš, praviš. Če je pa to res, ljubček moj, potem pa kar ne morem verjeti, da si fant od fare. Kaj vendar misliš? Fant od fare mora biti junak od nog do glave, on se ne sme vode nikoli in nikjer bati in če se jo boji, si po krivici lasti veleimenitno in velečastno ime fanta od fare. Lepo Te prosim, kam bi pa prišli, če bi se fantje od fare vode tako bali? Da se mi pri priči nehaš bati vode, drugače bova zaropotala, rompompom!

In da celo jokaš, kadar Te mama umiva, praviš. Takle korenjak, pa joka! Ojoi, ali se Ti bodo moji kotičkarji smejali! Stavim dve puhli repi, da ga med njimi ni nobenega, ki bi se vode tako bal kot Ti. Če je pa vendarle med njimi še kakšen tak junak, da že od groze zašklopeča z zobmi, če mu ena sama kapljica kane na nos, potlej sem pa seveda stavo izgubil in radevolje izročim puhli repi prvemu, ki se zglesi pri meni. Torej junaki, ki se vode bojite, na plan! Puhla repa že čaka na vas.

Za veleprijazno povabilo, naj pridem k vam, da me boš z vozičkom okoli hiše vozil, se prav lepo zahvaljujem. Če bom le utegnil, pridem. Z vnarje se veselim, kako prijetna bo vožnja. Ti boš konjiček in boš rezgetal: »Ihaha!«, jaz pa bom ponosno v vozičku sedel in vriskal: »Juhuhu!«, da se bo razlegalo čez tri gore, čez tri vrhe, čez tri zelene travnike. Samo to me nekoliko skrbi, da voziček med bliskovito vožnjo ne bi pod menoj rekel: resk! To bi bilo hudo. Pobaraš ga, kaj misli. Če mi voziček da častno besedo, da ne bo rekel »resk«, bom prilomastil tja, preden bo sonce milijonkrat zašlo.

Pisma je konec — kliče me zvonec, treba bo sest, treba bo jesti. Skleda že polna je cmokov in zelja — kar privoščimo si! Saj je nedelja.

Pozdravljen! — Kotičkov striček.

Ljubi Kotičkov striček, bral sem Tvoj kotiček. Zelo bi mi bilo všeč, če bi se tudi moje ime lesketalo v njem.

Veš, striček, jaz nisem kar navaden fantiček. Sem korajžna dolenska korenina. Strašno rad bi Te videl, kakšen si. Tako mislim, da boš gotovo prišel v Stično. Prav natančno bom gledal, da Te bom opazil. Strašno bom vesel, če bom videl Tebe in našega ljubega dr. Korošca.

Na svidenje v Stični!

Tvoj Jurij Bajželj, učenec IV. razr. v Grosupljem.

Dragi Jurij! — Če si pa korajžna dolenska korenina, mi ne preostane drugega, kakor da Te v kotiček dam in Ti v pozdrav navdušeno zakličem: Živijo! Korajžne dolenske korenine niso kar tako. Gorje, če se jim človek zameril Sem bil nedavno sam priča takšne zamere in me še zdaj groza stresa — brrrr! —, če se spomnim tistega prizora. Je bil neki ljubljčan tako predrzen — sram ga bodi! —, da je nekemu Ribničanu, ki je sita in rešeta in žlice in obešalnike po mestu prodajal, hudobno zabrusil v brke: »Holaj, oča Ribničan, ali imate tudi kakšen lesen kolešček odveč?« Grdun je kakopak mislil takšen kolešček, ki ga imajo nekateri preveč v glavi... Nezasišana je bila to žalitev, kajti so ravno Ribničani znani kot sila bistroumni ljudje, in vsak pošten človek dobro ve, da imajo v glavi natančno toliko koleščkov, kolikor je treba. Kaj je storil Ribničan? Neznansko se je razsrdil, potegnil iz svoje krame lesen obešalnik in česnil z njim ljubljčana po glavi, da se je prelomil na dvoje. Obešalnik namreč, ne ljubljčan. Takrat sem imel priliko spoznati, da se s korajžnimi dolenskimi koreninami ni šaliti!

Zanima Te, kakšen sem? Da si ne boš s tem vprašanjem preveč belil glave, bom samega sebe natančno opisal: dve roki imam, dve nogi, na vratu glavo, na obrazu oči, usta in nos, na nosu pa velikansko bradavico, ki se lesketa kot mavrica. Na to bradavico sem prav posebno ponosen, kajti ga ni pod božjim soncem človeka, ki bi imel lepšo in večjo bradavico na nosu! Takole velika je, da bi lahko palček jahal na njej in bi bil prepračen, da jaha kamelo. Če bi si bil ono nedeljo kolikaj pazljivo ogledal ljudi v Stični, bi me moral že po tej bradavici spoznati. V kratkem jo bom spet primah tja. Dobro si oglej vsakega tujca, ki bo od danes naprej obiskal Stično! Če bo kdo imel takšno bradavico na nosu, stopi pred njega in mu reči: »Aha, Kotičkov striček, zdaj te pa imam!« Boš videl, kako Te bo debelo pogledal...

Torej na svidenje in lepo pozdravljen! —

Kotičkov striček.

Majhna je, pa huda

Najmanjša divja zver je komaj 15 cm dolga. Živi v Avstraliji in jo domačini imenujejo Mulgura. Pa kakor je ta zver majhna, je zelo bojevit in požrešna. Lovi živali, ki so mnogo večje od nje: zajce, kokoši, golobe in celo mlade puiške. Svoji žrtvi zasadi ostre zobe v telo, jim raztrga krvno žilo in pije iz nje kri, dokler ni sita.

Pri vsaj svoji krvolotnosti pa živijo te male živali nežno družinsko življenje. Samica doji svoje mladiče več kot mesec dni in jih skrbno spremlja povsod. V skritih gnezdih najdejo lovci večkrat kar po 15 smrčkov, ki se stiskajo drug k drugemu. Na prvi pogled so videti najnedolžnejše živalce na svetu. Saj niso večje od naše pedi. Nihče jim ne bi prisodil, da so zmogče napasti in premagati zajca ali mladega puiša.

DRUŽINA

Dajte Bogu, kar je božjega, in bo tudi Bog dal, kar je vam potrebnega.
(A. M. Siomšek)

Na mostu med šolo in družino

Nemara ni družina z ničemer tako spojena z državo in njenimi postavami ko s šolo. Otroci, člani družine, so vprav neposredno že koj v rani mladosti uvedeni v ustroj države, v kos njenih ustanov, v šolo. Skoraj je podoba ista, kakršna je kasneje, ko odrasli sinovi družine stopajo v vojaški stan. In še tretja je tako podoba neposrednega stika družine s šolo: ko stopajo moški člani družine (ponekod tudi ženski) v najožji stik z državo: v vojno.

Šola, vojašnica, in brambna dolžnost so ko trije kolobarji, ki tesno v imenu države in kot izvor države oklepajo družino vsakega naroda.

V teh dneh je nanovo zaživel prvi kolobar: šola. Ta ima za družino dvojni pomen, duševnega in telesnega. Duševni pomen se izraža v otroku samem, ko mu vsa njegova bitnost z vsemi štirimi noči v šolo. Otrok je že po tem, da je otrok, svet zase, tako odločno zoper šolske klopi, da posega njegov odpor zlasti v območje matere, ki mora tedaj otroka najbolj razumeti. Mogoče so v teh dneh otroci, ki prvič stopajo na prvi prag življenja, v šolo, bolj razigrani, nekam živčno razdražljivo veseli, ki pa ni duševna radost, marveč je bolj nekakšen strah spritno nečesa neznanega, tujega, ki ne vedo, ali jim bo tujost prijazna ali preteča.

Sprito takega duševnega nastojenja otroka, je dolžnost matere, da se v teh dneh poglubi v otroka in razumeva njegov svet. Brez dvoma so starši že tako daleč, da otroka nič več ne strašijo s šolo ko z nekakšno »šibo božjo«. A tudi brez takega strahila se otrok vendarle zboji, dasi je radoveden na vse novo, prvega pohoda v šolo in matere naj bi prizanesljivo spremljale otroke v duhu z njihovim duhom. Naj otroka s čim večjim mirom odpravljajo v šolo, da otroka vsa tista tajnost in strah šolske table in tuje, učeče osebe, ne bo koj pobila, marveč da bo otrok z mirom stopil na to pot, ki je zanj resnično velik korak v svet.

Druga stran začetka šole pa je zgolj zadeva družine in ta je denar. Potrebne so knjige, potrebna je obleka in obutev, potrebni so zvezki, peresa, učila vseh vrst. Kako doseči v teh hudih časih vse to, je zadeva umetnosti gospodinjstva in materinske iznajdljivosti, da navzlic vsem nedostatkom v računih za družino, najde se postavko za izdatke za šolo.

Tu se dotaknemo skrivnosti, ki je zmeraj skrivnost. Družina že itak plava neke med skrajnim pomanjkanjem in med izpolnitvijo vseh potreb. S

šolo se načne novo poglavje izdatkov in da te izdatke mimo vsega drugega še pokrije — to je skrivnost materinskega ravnanja in ukrepanja. Odkod in kako — se vprašamo sami, ko vidimo otroke družin, ki ničesar nimajo, da so vendarle oblečeni, obuti, opremljeni s knjigami in z zvezki. Seveda ne vidimo dnevoj in noči, ki jih mati v skrbeh prebije z mislijo na šolo.

Z začetkom šole so pa združeni še večji stroški ko oni za knjige, obleko in obutev; stroški za vpisnino, koleke, šolnino in razne prispevke. To je srednja šola, ki bolj ko kdaj prej jemlje družinam denar, zlasti uradnikom, ki se tudi brez šolnin še komaj izmikajo beraški palici. Uradniška mati, ki mora nastopati »stanu primerno«, je še posebej obsojena, da z mukami izbirska svetlo misel, kje bo dobiti potrebni denar za šolnino in stanu primerno obleko in obutev, zlasti večjih deklet in sinov. — Današnji duh časa pa je tudi tak, da navzlic športom in nagnjenosti k prirodi, vendarle obilno zahteva zunanje opreme otrok, ki jim že ni več zadosti navadna obleka, ki že nič več ne pozna predpasnika, marveč je že šolska obleka dragocnejša, kot je bila časih obleka za na ples. Če bi se tozadevno izboljšal duh časa, bi bila marsikaka solza za skrbi odveč. Preprostosti ni več v oblekah, kakor je v misljenju in dušah mladine.

Šola pa, ki tako globoko posega s svojimi zahtevami in nalogami v dušo družine, se včasih le preveč oddalji od te zveze in stoji ko mogočen samoderžec sama zase, brez ozira na družino in njene otroke, člane šole. Res je mladina vetrnjaška in rajši brca žogo ko da se uči. Res je mladina zdaj bolj uporniška, kot je bila v prejšnjih desetletjih in šola ni več avtoriteta. Vendar je pa tudi res, da šola malokdaj pomisli, da je učenec, dijak — otrok te in te družine, da je član živih družinskih članov in da se rane otroka — bodi majhnega ali velikega —, ki so izšle iz rok učnikov, zaeno tudi zasekajo v starše, v ves dom. Pa bodi, da so te rane duševne, v krivem presojanju znanja in odmeri redov, ali pa telesne, v nepotrebnih dajatah za šolo.

Lepo bi bilo, če bi bila šola in dom eno telo. Za zdaj zija velikanski prepad nespoznane med njima. A lepo bi bilo tudi, če bi človeštvo šlo v miru po isti poti. Vendar je prepado na desni in levi brez števila. Družina, kot poglavina celica sleherne države, naj bi uživala več spoštovanja in razumevanja s strani države in njenih postav. Nemara bi potem premostili prepad med šolo in družino in mogoče celo prepad med poedinimi narodi.

Obleke za šolo

Obleka za v šolo mora biti predvsem čim najbolj uporabna, da se ne mečka, niti hitro ne umaže, a da je vendar lepa in preprosta. Preprostost je poglaviti pogoj za šolskega otroka. Seveda se morejo obleke za v šolo prenearediti iz starih oblek starejših domačih, kar je zmeraj težavna naloga za mater. Na sliki št. 1 je praktična šolska obleka iz pikčaste, volnene blaga, ki je okrašena z belim ovratnikom in belima zapescnicama. Pas je iz usnja. Potrebno je 180 cm blaga v širini 80 cm. — Št. 2 pa je podoba obleke za večje deklice. Krilo ima spredaj in zadaj gubo, ki jo zalikaš, zgoraj prešiješ, spodaj pa razpustiš. Lepo pristojno okras iz križastega bhaga. Kupiš 190 cm blaga, ki je 130 cm široko. Za dečke so jako v modi tako zvane pumparice, ki so posebno za zimo najbolj tople. K njim spada volnena jopica domačega dela.

Otroci nočejo spati

Marsikatera mati se pritožuje, da njen otrok noče zaspati. Vsak večer so sitnosti in komedije z njim, ker noče iti spat. Zlasti opazimo to pri otrocih, ki hodijo v šolo. Tak otrok meni, da je velik, ker že hodi v šolo in da mu ni treba iti prej v posteljo ko odrasli. — Mati se ne sme ozirati na otrokove marnje in mora strogo zahtevati, da gre otrok o pravem času spat. Saj ni res, da otrok ne bi mogel zaspati. Zaspati pa zares le tedaj ne more, če je tako navajen, da hodi pozno k počitku. Otroci so potrebni, da dosti spijo in s sleherni uro, ki jim jo vzamemo za spanje, se močno pregrešimo zoper njihovo zdravje. — Največ spanja potrebujejo dojenčki, saj novorojenček prve mesece sploh samo spi in je. Zdrav dojenček mora vso noč spati in tudi podnevi po nekaj ur. Vsaka mati naj bi pazila nato, da hodi njen otrok še do petega leta vsak dan za 1 do 2 uri tudi čez dan spat. Če je otrok preveč zaspan, pa nima prilike, da bi spal, izgubi spanje in ga je zvečer sploh težko spraviti v posteljo. Tako so otroci potem živčno razdraženi in v poznejši dobi — nervozni, sitni ljudje. — Otroci, ki hodijo prve dve leti v šolo, morajo iti zvečer med 7. in 8. uro v posteljo. Večerjati morajo pa že dve uri prej. Sicer je otrok kmalu ob spanje in nikakor noče v posteljo. Naloga je v šolo mora otrok napisati podnevi, nikoli ne zvečer, ko je utrujen in zaspan. Povesti, knjige pred spanjem — proč! To otroka preveč razburja in utruja živce. Otrok naj zmoli večerno molitvico in naj sam zaspi. Zdrav otrok tudi ne pozna strahov. Seveda — na vse to je težko paziti materi, ki je v službi. Ze glede na spanje in počitek otrok trpi družina, če matere ni doma. Kje so še vse drugačne škode za zdravje družine po duši in telesu! Država in vsak delodajalec, mora slednjič le spoznati, da družinskega življenja ne bo moči drugače ohraniti, kakor da poročnim moškim tako zveša plače, da njihovim ženam, materam, ne bo treba iskati zaslužka izven doma!

K u h a

Nadevane buče.

Vzemi dve, podolgovati buči, izdolbi ju in lupi. Za nadev si pripravi: 20 dkg razrezane teteline, 15 dkg riža in pol kg na kocke razrezanega, surovega krompirja. Te tri stvari moraš vsako zase dušiti v masti, čebuli in peteršilju. Potem pa vse trije daj skupaj in brez soka pretlači skozi strojček za meso in vmešaj v to še jajce, malo

popra, paprike, muškata in soli. Ko sta buči napolnjeni, ju daj v ponev, kamor izlij prejšnji sok od dušenja in dodaj še malo presnega masla in vode in duši do mehkega. Na koncu dodaj še žličko moke in šestnajstinko litra kisle smetane in to dobro vkuhaj v omako.

Pikantna solata

Dopolodne daš skupaj: majhno cvetačo, četiri kg narezanega, fižola v stročju, 1 do 2 olupljeni kolerabci in posebej skuhaš še pol kg, na kocke razrezanega krompirja, ki ga ocediš in primešaš solati. — Omaka za to solato: 4 žlice olja daš v skledo in kapljaš vanj sok iz tretine limone. Potem dajš v olje s citrono še zelenjave, česen, čebulo, sol, papriko, gorčico ali poradižnikovo mezo — vse po okusu. Vsakršna solata je v taki omaki izredno okusna.

Kako pereš?

Kolikor peric in gospodinj: toliko načinov pranja! Umazano perilo namoči čez noč v mlajni vodi s sodo. Medtem pa vzemi za kotel 80 litrov vode velik kos mila, ki ga razreži na rezine, in ga razmoči na štedilniku, da bo tekoče. V kotel nalij za dobro polovico vode, dodaj prgišče sode in razstopljeno milo in dobro premešaj. To naj zavre. Potem ožmi perilo, ki se namaka, umazane dele dobro namili in daj v kotel z vrelo vodo. Naj se četrt uro kuha, nato pa ohladi toliko, da lahko prijemáš perilo z golo roko. — Potem začneš perilo kos za kosom mencati in začudiš se, videč, kako vsa nesnaga naglo izginja. Po mencanju popari vse z erilo s čisto, vrelo vodo; ko se ohladi, izperil perilo dvakrat z mlajno vodo in enkrat z mrzlo.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očem som je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjok, lekarnar, Sisač. Varujtese potvorb.

Pravijo, da je res, da so ljudje, ki uživajo kisel jedila, tudi kisle volje in kielega obraza; da torej kiselina in kiselica vplivata na kri tako, da se sprejme tudi občutenje in čustvovanje človeka, kar je dognal neki nemški zdravnik, ko je preiskal kri takih in takih ljudi.

NAŠ DELAVEC

Izrešite!

Zdravniški okoliši

ambulatorija OUZD v Ljubljani

Shranite!

Obiske na domu za člane in svoje izvršujejo na račun urada v posameznih okoliših naslednji gg. zdravniki:

1. Ljubljana-notranje mesto.

Dr. Maicen Martia, stanuje v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34-II. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 17—19.

Dr. Trtnik Albert, stanuje v Ljubljani, Aleksandrova c. 8-II. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 13—15, tel. 3482.

Meje zdravniškega okoliša Ljubljana-notranje mesto so: Železnica ob Masarykovi in Bleiweisovi cesti do Tobačne ulice, Tobačna ulica, Grobarjeva cesta, Gradaštica, Ljubljana do Gruberjevega prekopa, Gruberjev prekop do Domobranske ceste, Domobranska cesta, Živinozdravniška ul., Lipičeva ulica, Jegličeva cesta do Šmartinske ceste, Šmartinska cesta do železnice.

Člani in svoji imajo možnost, da sami izbirajo, koga izmed teh dveh zdravnikov kličejo na dom.

2. Spodnja in Zgornja Šiška:

Dr. Rupnik Vilko, stanuje v Šiški, Knezova ulica 37. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 9—11.

Meje zdravniškega okoliša Šiška so: Gorenjska železnica, železnica ob Bleiweisovi cesti do Ceste na Rožnik, Tivoli mimo Drenikovega vrha.

Zdravniški okoliš Šiška obsega tudi naslednje zunanje kraje: Dravice, Kamna gorica, Koseze, Peržani, Zapuze.

3. Vič-Glince-Rožna dolina.

Dr. Kane Pavel, stanuje na Tržaški cesti 45. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 8—10.

Meje zdravniškega okoliša Vič so: Drenkov grič, Tivoli do Ceste na Rožnik in železnice, Ziljska ulica, Tobačna ulica, Grobarjeva ulica do Gradaštica, Gradaštica do bivše meje občine Ljubljane, bivša meja občine Ljubljane do Malega grabna.

Zdravniški okoliš Vič obsega tudi naslednje zunanje kraje: Brezovica, Notranje in Vnanje gorice, Plešivica, Dragomer, Log, Lukovica, Glince, Rožna dolina, Vič, Brdo, Kozarje na državni cesti.

4. Dolenjska cesta-Galjevica:

Dr. Janežič Pavel, stanuje v Ljubljani, Stari trg 4-IL Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 10—12.

Meje zdravniškega okoliša Dolenjska cesta so: Od Malega grabna bivša meja občine Ljubljane do Gradaštica, Gradaštica do Ljubljane, Ljubljana do Gruberjevega prekopa, Gruberjev prekop do bivše meje občine Ljubljane, bivša meja občine Ljubljane preko Goloveca.

Zdravniški okoliš Dolenjska cesta obsega naslednje zunanje kraje: Babina gorica, Daljna vas, Orle, Rudnik, Sela pri Rudniku, Srednja vas.

Fašizem franc. marksista g. Jouhauxa (beri: Žuo-a)

Gospod Jouhaux je vodja francoske marksistične strokovne organizacije. Zadnje čase je postal bolj znan tudi kot popotnik v marksistično Španijo, kjer je obiskal sodruga.

Ta gospod sodrug je pri zadnjem meznem boju francoskega delavstva igral nekoliko čudno vlogo. Do tega časa najbrž še ni pozabil svojih izjav v Ženevi o priznanju združevalne svobode. Pod tem je razumel on, da se lahko vsak delavec priključi organizaciji po lastni izbiri. To se pravi, da prizna krščansko strokovno organizacijo. Toda v francoski stavki se je zgodilo, da ni hotel pripustiti krščanskim strokovničarjem k podpisu končnega sporazuma.

Vodja krščanskih strokovničarjev je ob tej priliki povedal, da so bili krščanski delavci solidarni v meznem boju in stavki z ostalim delavstvom. Zato ni prav, če se po doseženem uspehu ta sloga zopet razbije. Postopanje g. Jouhauxa si more razlagati le na ta način, da hoče sodrug spraviti vse krščanske strokovničarje s silo v marksistično organizacijo, stremijo po slavi »delavskega cesarja«. Krščanska strokovna organizacija je zrasla v boju z marksistično do sedanje moči. Samostojnost hoče ohraniti še nadalje.

Ob francoski stavki smo brali v časopisju, da so se združile vse strokovne organizacije. Kot vidimo naknadno, je bilo to združenje samo želja marksistov. Zelja se jim pa ni izpolnila, čeprav so se marksisti poslužili tudi sredstev, ki jim navadno pravimo — fašistična.

D R O B N E

Delavci in nameščenci, berite in podpirajte kakor »Bodočnost«, »Delavska fronta«, vrše izredno važno delo pri zboljšanju Vaših pravic. Brez svojega tiska — smo laki, kakor riba brez vode!

Delavci in nameščenci organizirajte se! Vsak stan je danes organiziran, da z organizirano celoto štiti in varje svoje interese. Zato se tudi mi delavci in nameščenci oklenimo svojih tak delavskih organizacij »Zveze združenih delavcev« in Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščenov Slovenije. V USA so sprejeli nov zakon o socialnih obvezah državnih dobaviteljev. Državni dobavitelji so po novem zakonu dolžni, da plačujejo svojim delavcem minimalne plače, ki jih je odredilo ministrstvo za delo, omejiti morajo tudi delovni čas na največ 8 ur dnevno ali na 40 ur tedensko. Prisilno delo in delo otrok je prepovedano. Državni organi imajo pravico, da odklonijo prevzem vsakega blaga, ki je bilo izdelano v podjetjih z nehigijeničnimi obrati in v obratih, ki so slabo zavarovani proti obratni nevarnosti. — Tak zakon bi bil silno potreben tudi v naši državi. Z uzakonitvijo takega soc. zakona bi se razmere in delovni pogoji za precejšen del delavstva hitro izboljšali.

Med delodajalci in gradbenimi delavci v Petrovgradu je bila podpisana kolektivna pogodba s katero je delavstvu zajamčen minimalni zaslužek, ki znaša 3 do 5 din na uro. Delovni čas znaša v mestu po 9 ur dnevno, izven mesta pa po 10 ur. Nadure in delo v praznikih se mora plačevati z 50 do 100% doklado, dočim je akordno delo po kolektivni pogodbi prepovedano.

5. Moste-Vodmat-Zelena jama:

Dr. Krisper Anton, stanuje v Mostah, Društvena ulica 20. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 15—17.

Meje zdravniškega okoliša Moste-Vodmat so: Bivša meja občine Ljubljane pri Golovecu, Gruberjev prekop do Domobranske ceste, Domobranska cesta, Živinozdravniška ulica, Lipičeva ulica, Jegličeva cesta do Šmartinske ceste, Šmartinska cesta do železnice, Savska cesta.

Zdravniški okoliš Moste-Vodmat obsega tudi naslednje zunanje kraje: Tomažev, Hrastje, Jarše, Vodmat, Moste, Zelena jama, Obrje, Selo, Šmartno, Beričevo, Brinje, Kleče, Podgora, Videm, Pštata, Soteska, Sv. Jakob, Snebrije, Hrušica, Bizovik in Stepanja vas.

6. Bežigrad:

Dr. Delobel Grvido, stanuje Tyrševa cesta 63 (bivša mitnica). Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 17—19.

Meje zdravniškega okoliša so: Savska cesta do železnice, železnica (glavni kolodvor) ter gorenjska železnica.

Zdravniški okoliš Bežigrad obsega tudi naslednje zunanje kraje: Brod, Črnuče, Dobrava, Gmajna, Ježa, Nadgorica, Podboršt, Brinje, Ježica, Kleče, Malavas, Savlje, Stožice.

Vsak bolnik (član OUZD ali svoje) se mora pri zdravniku, ako zahteva obisk na domu, legitimirati. Predložiti mora potrdilo delodajalca (§ 15 ZZZ) o zaposlenju. To potrdilo ne sme biti starejše od dveh dni. Za svoje je poleg potrdila delodajalca predložiti tudi potrdilo občine o skupnem gospodinjstvu ter da član svoje vzdržuje s svojim zaslužkom. V nujnih primerih, ako član ne more predložiti predpisanih potrdil, mora to naknadno izvršiti najpozneje naslednji dan, sicer se smatra, da je zdravnik izvršil obisk pri privatnem pacientu.

Vedno pogostejše se člani in svoji obračajo za zdravniško pomoč k zasebnim zdravnikom. Da ne bi člani trpeli škode, ker bi morali sami plačati stroške za zasebnega zdravnika, kadar bodo tega klicali brez potrebe, se opozarjajo na zakonita določila, ki se glase: Zavarovani član in upravičeni svojev zavarovanca mora iti k uradovemu zdravniku ob določeni uri in na določen kraj ordinacije. V silil član lahko zdravnika poišče izven določene ure in kraja ordinacije. Kadar pa je zaradi bolnikovega stanja potrebno, ima bolnik pravico, da zdravnika pokliče na dom. Samo ob nujnem primeru, če obstoja nevarnost za življenje zavarovanca in kadar ni mogoče pravočasno priklicati najbližjega uradovega zdravnika, se lahko pokliče najbližji zasebni zdravnik. Le v tem zadnjem primeru, katerega nujnost pa mora zavarovanec dokazati, urad povrne vse stroške, ki so članu nastali z obiskom zasebnega zdravnika. — Člani in svoji naj v lastno korist upoštevajo zgornja navodila. Vselej naj imajo na umu, da so uradovi zdravniki dolžni izvršiti vsak obisk na domu zavarovanca, pa naj ta kliče podnevi ali ponoči.

V Čačku (Moravska banovina) je stopilo v stavko 400 stavbenih delavcev. Delavci zahtevajo 10 urni delovni čas mesto dosedanjega 10 do 14 urnega, plače po 2 do 2.50 din, za pomožne delavce in 3.50 do 5 din za kvalificirane delavce. Sedaj so znašale plače za kvalificirane delavce 2 do 3 na uro, za pomožne delavce pa pod 2 din.

Avtomobilska industrija v Združenih državah Severne Amerike je zaposlovala v letu 1935, povprečno 657.000 delavcev, v letu 1934, samo 499.000, v letu 1933, pa 281.000 delavcev. Pri izdelavi in prodaji avtomobilov, je bilo v USA zaposlenih lansko leto čez 6 milijonov šolerjev itd.

V Franciji obstoja torej še vedno samostojna krščanska strokovna organizacija, pač pa se je združila komunistična organizacija s socialistično, to je s sodrugom Jouhauxom, ki je postal tako »socialistični cesar«, ko že delavski ni mogel postati.

Radniški strokovni savez (RSS) solidaren s Strokovno zvezo poljedelskega delavstva (SZPD). K drugemu osnutku uredbe o poljedelskih zboračih je stavila SZPD v Ljubljani izpreminjevalne predloge, v katerih se zahteva razširjenje pojma »kmečki delavec«, uvedba paritete med posestniki in uslužbenci ter naznačitev smeri delavske zaščite. Vse te predloge je sprejel za svoje hrvatski krščanski RSS in jih s svoje strani podkrepil pri ministrstvu. Slovenske krščanske strokovničarje ta solidarnost v boju za delavske pravice samo veseli. Upamo, da bomo s hrvatskimi prijatelji še večkrat skupno nastopili za delavstvo. Kmečki delavci! V solidarnosti je moč. Priključite se Strokovni zvezi poljedelskega delavstva, Ljubljana, Tyrševa c. 29, da bomo skupno korakali in skupno zmagovali.

Zahtevajte povsod

PRISTNI
ZDRAVSTVENI LIKER

izdelek veležganjarne in
rastlinske destilacije

FRANC ZALETEL
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Náš domači zdravnik

N. K. — Lj. Otroške bolezni in šola? Vi se bojite te nevarne, a očite zveze zaradi otroka, ki je bil doslej zdrav pod vašim varstvom in pride te dni v šolo in sicer javno šolo, dostopno otrokom vseh slojev. Kako ga zavarujete vsaj nevarnejših bolezni, davice, škrlatice, ošpic, oslovskega kašlja in drugih? Dovolite odkriti besedo. Vaš milovanček je pod preskrbnim vašim varstvom zamudil že marsikaj, kar mu ne bo mogoče več dobiti. Otroška doba je dolga doba, njen življenjski pomen je priprava za resno samostojno življenje. Tudi v zdravstvenem pogledu. Otroške bolezni so zvečine neizogibne, tako rekoč obvezne bolezni, ki za njih ni obolava večina ljudi, če ne v mlajših, pa v poznejših letih. »Otroške bolezni« potekajo pri odraslih ljudeh huje in nevarneje nego pri otrocih. Otroka v predšolski dobi obvarovati vsake otroške (kužne) bolezni, je podobno ravnanju, da se vzgaja rastlina, ki naj raste na prostem, stalno v rastlinjaku. S tem ne menim, naj se otrok namenoma izpostavlja okužbam, pač pa menim, naj se vsak otrok utrjuje in pri vsaki »otroški« bolezni prav skrbno zdravi, da zares popolnoma ozdravi, sicer se mu bolezni »prehajajo«, »nahajajo«, vnetje v goltu in dr.) vedno povzročajo ali pa ostane stalno bolehen. — V predšolski dobi »zamuje« bolezni se v šolski dobi ne dajo zdraviti tako dobro kakor poprej, že zategadelj ne, ker se zdi škoda časa za šolo, če otrok ostaja kot okrevajoč predolgo doma in ker prihaja komaj ozdravljen v šolsko okolje, ki je v zdravstvenem pogledu slabše od domačega. Tako je skoraj redno, da šolski otroci ne prestajajo bolezni tako dobro, kakor otroci v igralni dobi.

Ista. Preprečevalnega sredstva zoper (otroške) kužne bolezni ni in ne more biti razen splošnega utrjevanja. Zoper posebne kužne bolezni (hripa in podobne) je v rabi jod v homeopatskih vzetkih, po ena kaplja jodovega cveta na čajsko mleka na dan, pri drugih kinin ali salicil v neznatnih množinah. Niti takšna raba ne sme biti trajna, ampak samo v dejanski potrebi.

Ista. Šolske bolezni, ki nastajajo zaradi učnja v šoli in doma, so v glavnem dvoje vrste: ena se tiče oči, da postajajo kratkovidne, druga pa hrbtnice, ki se krivi. Dolžnost staršev bodi, da preprečujejo takšne škode, ki se težko popravljajo. Morda kasneje kaj več o tem poglavju.

T. V. — L. Bolezine na desni strani telesa v višini pasu in izločanje gostega seča, ki ima usedlino v obliki drobnega rdečega peska, vzbujajo domnevo, da je prizadet livek desne ledvice ali zalvojo kamenja ali vnetja. Točna ugotovitev je mogoča in zelo potrebna samo po zdravniški preiskavi seča in splošnem pregledu. Ne odlašajte!

Ista. Enostranski glavobol, ki se da utešiti le s prisilnim bruhanjem, je dovolj razpita migrena. Predno se lotite drugega zdravljenja, si dajte spraviti v red obistno zadevo. Morda sta namreč obe motnji v kakšni zvezi ali celo skupnega izvora. Menim, da vam je bližnji zdravnik razčisti položaj in doma pomore do zboljšanja ali celo ozdravljenja.

L. F. — Lj. Zoperna srbečina na neizrečnem kraju vas nadleguje že nekaj let. Trije zdravniki so vas zdravili brezuspešno, tudi bivanje ob morju vam je olajšalo žep, a ne sitnosti. — V takem primeru, kakor je vaš, treba ugotoviti od vaše strani, če vendar nimate »živih« nit, ki se dajo opaziti v blatu, nadalje od zdravnikove strani, če nimate zlate žile znotraj ali bolezni v predstojnici in če nimate morda sladkorne ali kake druge splošne bolezni. Vaša razlaga, da se vam izloča neka kislina, ki povzroča srbenje, je samovoljna utvara brez podlage. Vaše ravnanje je bilo doslej napačno, če vas prvi zdravnik ni zadovoljil prvič, bi vas bil morda drugič in skoraj gotovo tretjič! Napovedanega vašega obiska se ne veselim.

Pravni nasveti

Škoda, ki jo je povzročil avtomobil. L. Vprašate, če lahko zahtevate odškodnino za škodo, ki jo je napravil avtomobil, katerega sofer pa je bil oproščen pred kazenskim sodnikom. — Z oprostito kazensko sodbo se lastnik avtomobila in sofer ne rešita vedno tudi odškodninske odgovornosti. Jamstvo za škodo, povzročeno po avtomobilu, je namreč strožje, nego sicer. Sofer in lastnik avtomobila odgovarjata solidarno za vsa škoda, ki jo povzroči avtomobil, ne da bi se raziskovala, če sta tudi kriva, da se je škoda napravila. Odškodninske obveznosti sta oproščena le tedaj, ako je škoda nastala po krivdi tretje osebe, ali poškodovanca samega ali če nesrečnega dogodka nista mogla odvrniti kljub vsej opreznosti in če tudi slaba kakovost avtomobila ni istega povzročila.

Volilna pravica upokojenega orožnika. Z. B. B. Zahtevajte pri občini, da vas vpišejo v volilni imenik. Če bi reklamacijska komisija vašo zahtevo zavrnila, se pritožite v treh dneh od prejema rešitve na pristojno okrajno sodišče.

Nabornik. M. S. Vaš dopis ni povsem jasen, in ne moremo presoditi, če vam pripada skrajšani rok. — Prošnje za skrajšavo roka se vlagajo pri pristojnem komandantu vojaškega okrožja najdalje v treh mesecih od dne, ko se je izvršil nabor.

Občinski dobavitelj. A. K. Zakon o občinah ne razlaga pojma »občinski dobavitelj«. Zato se v konkretnem primeru obrnite na bansko upravo.

Pobrana vlozna knjižica v avtobusu. F. F. — Na vožnji v avtobusu vam je neopaženo izpadla iz žepa vlozna knjižica neke posojilnice. Izgubo ste zapazili šele doma. Zraven vas sedeči potnik je knjižico pobral in zahteval od vas 10% najdneje od vsote, ki je v knjižici označena. Vprašate, če je ta zahteva po postavi upravičena. — Omenju, ki je stvar našel, je dolžan lastnik izgubljene stvari plačati na njegovo zahtevo deset od sto obče vrednosti kot najdneje. Če bi pa po tem preračunu nagrada dosegla vsoto petsto dinarjev, se pa od prejšnjega odmeri le po pet od sto. Obča vrednost hranilne knjižice pa ni vedno nominalna vrednost, ampak tista, ki bi se dosegla s prodajo knjižice. Če je vaša knjižica bila vinkularnana na določeno geslo, potem je za imetnika, ki ne ve gesla, brez vrednosti. Ker gre za vložno knjižico, ki se da sodnijsko amortizirati, bo morda cenejši za vas amortizacijski postopek kot pa plačilo najdneje. Najditej ne more zahtevati, da vzamete knjižico nazaj in da mu plačate za to najdneje. Izgubljeni knjižica se lahko odpoveš s tem, da jo sploh pustite najditelju in da pri sodišču uvedete amortizacijsko postopanje ter takoj s tem obvestite zavod, ki bo zadrževal izplačilo vloge, dokler se ta postopek

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEČ“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“, 6. septembra 1936

O. B. — P. Živčna razboljenost vas muči že nekaj let nazvle uporabljati oziroma izvajati raznih načinov duševnega zdravljenja, tudi vera vas je pustila na cedilu? »Grozovit« nespešnost, izbrpanost in nagla utrudljivost pri telesnem ali duševnem delu, omotičnost in srčna tesnoba se vas stalno drže; družba vas ali dolgočasi ali razburja; v odločnosti in brežutnosti do vseh ljudi se vas loteva huda potrost. — Kaj naj svetujem takemu samotrapežu, ki je zateleban v svojo bolezen? Menda se ne čutite užaljenega s mojo pogoditvijo, saj če bi se bil resno in vztrajno potrudil s katerimkoli zdravljenjem, bi bil gotovo dosegel znaten uspeh. Neuspeh dokazuje neresnost vašega prizadevanja. Če se hočete otiči neizogibne pogube, si uredite življenje po teh načelih in se jih držite brezpogojno! Vstajajte jutraj najkasneje ob šestih in prebrijate 15 do 20 minut odstavke iz knjige Dnevnik cesarja Marka Avrelija, čez dan premišljuje vsebino; več ko eno poglavje na teden ne smete, ker vsebina knjige naj postane vaša duševna last. Ko predatele to knjigo, preučite isto tako s premišljevanjem knjigo zdravnika-modroslovca-pesnika Feuchterslebena: Za dietetično dušo (žal, nimamo še prevoda na naš jezik) in naposled Ušeničnikovo knjigo o življenju. Po tem branju napravite pred poklenim delom kratek sprehod. Popoldne ali proti večeru hodite kaj več in dalje, če bolje, če se poprimete kateregakoli športa in ga gojite vztrajno. Vsak prost dan uporabljajte za daljše izlete, združene s čvrstim gibanjem. Hranite se po pameti, večerjajte zgodaj in pičlo, namesto vina pri večerji pijte čašo piva. Po večerji berite kaj pametnega (potopise, zgodovino, naravoslovje in sl.), nekajkrat na teden pojdite v družbo, ob devetih pa zlezite v posteljo. Živite popolnoma zdrženo, v zdržnosti se obnavlja živčna moč najhitreje; vse resne motnje preprečuje že narava sama z znanim uravnavanjem; vse drugo je škodljivo šušmarjenje. Če se resno poprimete tega zdravilnega načrta, poročajte o svojem stanju čez tri mesece (sklicujoč se na ta odgovor).

A. K. — N. Rasti se vam hoče še po 24. letu? Čemu pa? Vaša dolžinska mera, ki ne zastaja niti za ped za povprečno dolžino, je pravšna, in zaradi »prilika« vas menda niso zvržili pri vojaškem naboru, svoje rokodelstvo opravljate najmanj tako dobro kakor za ped večji ali še višji tovariš, pri vsaki novi obleki si prihranite nekaj kovačev. — Čemu vas torej mika navzgor? Bržkone ste zaljubljeni in kot tak se hočete ponašati tudi s telesno višino. Nič ne vem in tudi ne maram vedeti, kako je s to zadevo pri vas, opozarjam vas pa na znamenito posebnost takšnih razmerij: enakosti se odvijajo, nasprotja privlačujejo; štor in prekla, dolgin in bunka se najbolj ujemata, ker se izpopolnjujeta. Uvažujte, da ne dobite nahoda brez potrebe!

M. M. — R. Maternična krvavitev ob koncu otroške postelje je neredek pojav, ki pride in brž izgine. Če se količjak zavleče, treba zdravniške ugotovitve. Pri nepopolni iztrebitvi po navadi krvavi maternica zdržema ali v krajših presledkih, prav tako pri napačni legi, nastali po porodu. Včasih pomeni taka krvavitev pri nedočetih materah navadno obnovljeno čiščo. Za ustavljanje premočnih krvavitev je mnogo lekarniških pripomočkov, od domačih sluzi rmanov (botachillea millefolium) čaj in sicer iz posušenega cvetja in lističja skupaj.

Vsem: Na dopust se odpravljam, ker sem naveličan drugih sitnosti in drugi so naveličani mojih sitnosti. Prvo nedeljo v vinotoku bo, ako Bog da, ta pomenkovalnica zopet odprta naročnikom in kupovalcem »Slovenec«.

ne konča. — Če je »najditelj« videl, da je vam padla na tla knjižica in jo ni hotel takoj vrniti, ga lahko ovadite radi utaje. Morda bo že kazensko sodišče zadevo hitro in za vas ugodno rešilo.

Zaga na tujem svetu. L. D. A. Pri vašem zemljišču imata sosedva vključeno služnostno pravico, da smeta za večne čase imeti na vašem svetu žago in jez proti plačilu letne odškodnine. V sled starosti je lesena žaga strohlena. Eden sosedov namerava na istem mestu postaviti moderno žago, drugi sosed pa žage noče obnoviti. Vprašate, če ste dolžni pustiti le enemu sosedu, da postavi novo žago, oziroma, če ni prvotni dogovor s tem razrušen, ker drugi sosed noče sodelovati pri novi žagi. — Dolžni ste, da obema sosedoma dopustite obnoviti žago na istem mestu, ki je bila stara. Če eden izmed sosedov ne bi hotel sodelovati pri postavitvi nove žage ter skozi 30 let ne bi je žage živil, potem bi izgubil služnostno pravico do žage. Ne morete povedati sosedu, da ne bi napravil betonskih temeljev novi žagi. Ne sme pa sosed razširiti sode-danjih temeljev žage niti povečati dosedanj obrat proti vaši volji, kar vse bi bilo razširjenje služnostne pravice. Svetujemo vam, da dovolite moderniziranje celotne naprave, zato si pa zgovorite sedanjemu času primerno letno odškodnino.

Zastaran čevljarski račun. L. V. V. Čevljar tekom treh let ni zahteval plačila od stranke in slednja ta dolg niti izrecno ni molče priznala, potem je terjatve zastarala in se ne da iztožiti. V treh letih namreč zastari terjatve za dobavo stvari ali izvršitev del ali drugih dajatev v obrtnem, trgovskem ali drugem poslovnem obratu.

Račun za kolje. L. V. V. Imate viničarja, ki obdeluje vaš vinograd, za tretjino pridelka. Sedaj vam je viničar predložil račun za kolje, ki ga je tekom zadnjih 8 let porabil v vašem vinogradu. Vprašate, če ste dolžni ta račun plačati v celoti ali pa le kolje, ki je bilo zadnja tri leta uporabljeno. Viničarja, ki ki je prevzel obdelavo vinograda proti plačilu ene tretjine pridelka, lahko smatramo kot malega podjetnika. V tem svojstvu je za vaš vinograd dobavljal kolje. Take dobave je moral po našem mnenju tekom treh let obračunati, sicer so te terjatve zastarele. Seveda, možno je tudi drugo mnenje in bi šele sodišče v zadnji stopnji ta spor končno rešilo.

Veljavna oporoka. V. B. G. R. Oporoka je veljavna, če jo sami podpisate. Tako lastnoročno napisana oporoka ne potrebuje za veljavnost nikakih podpisov prič. Oporoko lahko shranite doma, daste jo pa lahko v hrambo tretji osebi. Če založite oporoko pri sodišču, morate plačati posebne pristojbine. Če ste brez otrok in živite ločeno od žene in imate z njo tudi sporazumno urejene premoženjske zadeve, potem lahko celo svoje premoženje zapustite svoji sedanji gospodinjici ali komurkoli.

Prodaja vžitka hiše. F. S. B. Vaš sin je podedoval stanovanjsko hišo, na kateri imate vključeno dosmrtni vžitek. Ker ste zadolžen, bi radi uredili te dolgove ter vprašate, če lahko svoj vključeni vžitek prodaste. — Svoje pravice lahko prodaste. Dokler pa ta prodaja ni zemljiškoknjizno izvedena, lahko upniki zarubijo vaše vžitne pravice, seveda le do one višine, kar bi vam sodišče kot nezarubljivo za vaše preživljanje pustilo. Prodajo vžitka bi upniki lahko spodbijali s tožbo, če bi ga pod ceno prodali v namenu, da upnike oškodujete.

Tožba radi spornih ozar. P. O. V. Pri oranju ste vi in sosed vedno uporabljali svoje in sosedove ozare za izganjanje živine. Lani je sosed svoje ozare zoral in letos nasadil krompir. Vi ste pa kljub temu orali, kakor doslej. Zato je sosed zahteval od vas 30 din odškodnine. Ker jo niste plačali, vas terja po odvetniku za odškodnino za tri leta nazaj in vam grozi s tožbo. Pravi, da mu je vaš prednik vedno dovolil za odškodnino pokositi vaše ozare, za kar imate pa priče, da ni ničesar dovolil. Vprašate, kakšne dokaze morate imeti za to, da ste svojo pravico pripisestvovali. — Zakenkrat vam ni treba ničesar dokazovati: Če sosed trdi, da je vaš prednik dajal neko odškodnino, ki jo sedaj zahteva tudi od vas, potem mora sosed dokazati tak dogovor ali obvezo vašega prednika. S tem sosed sam prizna, da je tudi vaš prednik izganjal živino po njegovih ozarh, seveda proti odškodnini. Če sosed ne bi mogel dokazati, da mu je vaš prednik dajal odškodnino, potem se bo že v tej pravdi ugotovilo, da ste vi z vašim prednikom brez odškodnine izganjali živino. Po sporni ozari in vsled tega sosed sploh ne bi mogel uspešno tožiti, da nimate pripisestvo-vane služnostne pravice. Pri taki tožbi radi neobstoja služnostne pravice bi vas zadelo dokazno breme, da dokažete, da ste z vašim prednikom vred skozi 30 let javno in nemoteno, brez prošnje sosedu, na spornih ozarh izganjali pri oranju živino. Vse to bi moralo sodišče ugotoviti po zaslišanju prič.

Izbris kazni in izgubljen pokojnina. V. P. Pred leti ste bili pred kazenskim sodiščem obsojeni in ste nato izgubili pokojnino. Sedaj ste dosegli izbris kazni z vsemi posledicami in vprašate, če vam izgubljen pokojnina zopet pripada. — Po odločbi državnega sveta, ki jo je izdal v nekem konkretnem primeru, z izbrisan kazni izgubljena pravica do pokojnine ne oživi. Ravno tako tudi osebe, ki so vsled kazenske obsodbe izgubile državno službo, z izbrisan sodbne ne dobe zopet državne službe. Z izbrisan kazni (rehabilitacija) je zadnja kazen tako izbrisana, da more biti obsojenec zopet sprejet v državno službo in tako zopet dobiti možnost, da bo morda upokojen. Ne dobi pa obsojenec z rehabilitacijo zopet izgubljene službe ali izgubljene pokojnine.

Avtorska pravica. J. G. V. avtorjevo izključno pravico spada tudi prevod književnega in umetni-

Kmetijski nasveti

Prasice ali kočiči — golazen v stanovanju. M. K. St. Imate zračno, suho kletno stanovanje, v katerem pa ležejo izpod poda tako zvane »prasice«. Radi bi uničili to nadležno žival. — Prasice, prešički, pravilno kočiči, prav za prav ni škodljiv mrčes, vendar je v stanovanju nadležen. Te žuželke žive najrajši na vlažnem temnem prostoru, kjer s svojimi škričami vdihavajo samo vlažen zrak. S tem je tudi povedano, kako jih je zatirati. Odstranite vlago in živalice bodo izgubile. Pravite, da imate suho stanovanje, in vendar vam iz poda ležejo kočiči. Torej mora biti pod vlažen. Najbolje bi bilo pod sneti, pod njim izkopati zemljo kakih 30–40 cm globoko, nasuti premogovega pepela — leša — in nanj šele postaviti suh pod. Tak bo trpežen in tudi te glazalni ne bo več v njem. Če pa tega ne morete, tedaj pošičite špranje, iz katerih lezejo »prasičiči«, in potrosite jih z živim žganim apnenim prahom. S tem jih boste uničili.

Črešnjeva grizlica. Imam dve lepi česnji, ki raste na peščenem svetu. Že zgodaj spomladi postaneta ušivi, čeprav sem jih brizgal z modro galico. Prosim za nasvet, kako naj te uši zatiram. Priloženo vam pošiljam tudi par listov. M. K. S. v. Listje, ki ste nam ga poslali, je ožrto po česnjevi grizlici. Večkrat se pojavi na hruskah, česnjah in vijnjah ta škodljivka, ki je zelo podobna 1 cm dolgim polžem. Škodljivko najdemo le na zgornji strani listov, ki jih ogleda prav do rebra tako, da ostane samo spodnja mrenica. Ta ličinka česnjeve grizlice se pokaže večkrat že meseca junija in jo je videti do septembra. Po ličinki ogledano listje se deloma ali popolnoma posuši. Najkasneje v septembru deraste ličinka, zapusti drevo in se zarije pod njim pilvito v zemljo, kjer se zabubi in prezimi. V juniju naslednjega leta prodere buba majhna, komaj 5–6 mm dolga svetločrna oši podobna muha, ki zopet zalega posamejna jajčeca po listju sadnega drevja. Najlaže zatiramo to škodljivko dokler je na listju. Dreve je treba večkrat pregledati in ličinke pomečkati. Prav tako jih tudi pomečkamo, ako dreve poprašimo s kakim primer-nim prahom, n. pr. tobaci-nim prahom, žveplom ali živim apnom. Ker so ličinke vedno sluzaste, se jih prah prah lahko prime in jih gotovo pomori. Tudi s škropljenjem se dajo opraviti zlahka. Raztopina tobačnega izvlečka, 2% kvasijeva tekočina, popolnoma uniči zajedalko. Prašenje, oziroma škropljenje je treba večkrat ponoviti, dokler se ličinke ponavljajo. Ta škodljivec torej ni uš, temveč ličinka česnjeve grizlice. Ako vaše česnje napadajo listne uši, tedaj ga morate škropiti z 2% raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila ali z raztopino kvasijeve tekočine.

Ameriški kapar ali San-Jose uš. Vljudo vas prosim za pojasnilo, kaj je to San-Jose uš in kakšno škodo dela. A. P. n. v. P. Lj. Ameriški kapar je zelo majhna uš, ki napada vse vrste sadnega drevja. Ta uš se je naglo širila najprej po Ameriki in prišla odtod v druge zemeljske dele, povsod pa neusmiljeno uničuje sadovnjake. Kjer se ta uš udomači, jo je težko zatreti. Največ prglavic dela pri izvozu sadja in ga včasih celo popolnoma onemogoči. Zato ta uš večkrat cvetoče sadjarje kraje naravnost gospodarsko uniči. V Evropi tega škodljivca dolgo časa nismo imeli, ker so obmorske države dovolile uvoz sadja in sadik iz okuženih krajev le proti najstrožjemu nadzoru in pregledu. Kljub temu so leta 1928 zanesle tega nepridiprava znamenite madjarske drevesnice okoli Segedina, ki so tudi dopustile, da se je ta uš razmnožila. Z oku-

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more usak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

škega dela v drug jezik. Zato pazite, da se ne pre-naglite. Zaščita avtorske pravice do književnega in umetniškega dela, ki je bilo dovoljeno ali je izšlo z avtorjem pravim imenom dokler je živel, pre-stane čez 50 let od njegove smrti. Zaščita avtorske pravice do književnega in umetniškega dela, ki je bilo objavljeno ali je izšlo anonimno ali psevdonimno, prestane čez 50 let, odkar je delo izšlo. De-lo, ki ga prevajate, torej še ni izgubilo zaščite av-torske pravice.

»Dolgi jeziki«. K. P. Če vas obrekujejo, lahko vsakega obrekovalca tožite pri okrajnem sodišču. Zasebno tožbo morate vložiti v treh mesecih od dne, ko ste izvedeli za obrekovanje. Orožnika lahko to-žite samo pred vojaškim sodiščem. Bodite pa pre-vidni in ne obesajte takšnih stvari na veliki zvon, zlasti če nimate zadostnih dokazov. Sodišče bo so-dilo po svobodnem prevdanku in ni mogoče v na-prej vedeti, komu bo verjelo in komu ne.

Graditev ob meji. T. I. Za vsako zgradbo je potrebno gradbeno dovoljenje, ki ga izda občina. Zato sosed ne sme pričeti z zidanjem, dokler mu občina tega ne dovoli. Ko bo sosed zaprosil za gradbeno dovoljenje, bo občina odredila ogled na licu mesta, h kateremu mora tudi vas povabiti. Tam boste imeli priliko, da poveste vse svoje ugovore. Če bodo upravičeni, jih mora že občina upoštevati. Premalo ste opisali dejanski položaj, da bi mogli presoditi, če so vaši ugovori upravičeni. Vsekakor niste dolžni dovoliti, da bi se sneg s sosedove zgradbe vdiral na vaše zemljišče.

ženimi sadikami se je uš odtod prenesla v Avstrijo, Romunijo in Jugoslavijo. Na lubju okuženih sadnih dreves je videti drobne sivopeplinate, včasih tudi črnkaste luskinice ali kapice. Mnogo jih je in so različno velike, pokrivajo vse drevo ali pa le dele drevesa kot hrupava ali lišajasta prevleka. Majhni ščitki, luskinice ali kapice so ploščati, a v sredini malo izbočeni in svetlejši. Največji merijo 1,5–2 mm. Ameriškega kaparja moramo iskati najprej na jablanah in hruskah; te namreč najprej napade. Dreve, ki je močno napadeno, je popolnoma pokrito z ušmi, ki izsesavajo sok sadnega drevesa. Na tako napadenem drevu preide uš tudi na listje i plod. Na listju jo najdemo na spodnji strani, in sicer poleg žil, na plodovih pa okrog pedlja, muhe in drugih volčin. Ameriški kapar kot žive mladice, ličinke, ki se nekaj časa gibljejo po lubju kot majhne rumene pikice. Kmalu se ličinka ustavi in zavrti svoj rilček v drevesno lubje. Ko se je uš priselala, se začne nad njenim telesom razvijati luskinasti ščit. Uš naglo raste in se naglo množi tako, da se od ene same uši od spomladi da jeseni more razviti v ugodnih razmerah do tri milijarde uši. Uš se širi z veje na vejo, in sicer na mestih, kjer se dotikajo veje. Največ se uš raznaša z okuženimi sadikami, cepiči in plodovi. Ta način prenašanja okužbe se strogo nadzira in zdržuje z zakonskimi odredbami. Uš se lahko prenese po domačih živalih, pticah, človeku, tekoči vodi in zlasti po vetru. Ameriškega kaparja lahko primer-jamo po škodljivosti in nevarnosti s trino ušjo, ki je svojas uničila vse naše vinske gorice. Ame-riški kapar je zlasti za nas Slovence silno nevaren. Ako bi ta uš napadla naše sadovnjake v večji meri, bi prenehala pri nas sedanja živahna trgovina s sadjem in naše sadno gospodarstvo bi trpelo ne-precenljivo škodo. Zato vsak uvoz sadik iz okuže-nih krajev obklasti prepoveduje, nadzira izvoz sadja, vzgojo drevesnega naraščaja itd. Priporoča se pri nakupu sadik največja previdnost. Ne kupujte sad-nega in lepotičnega drevja od neznanih zakonitih drevesničarjev in prekupovalcev. Ne kupujte sad-nega drevja na trgih. Kupujte dreve prvenstveno le od naših domačih slovenskih drevesničarjev, kateri-ter je oblast dovolila prodajo sadik. Najboljša sredstva za zatiranje ameriškega kaparja so razni drevesni karboliniji (arborin, dendrin, neodendrin) in žveplenoapnene brozge. Slednjo lahko napravite doma iz apna in žveplene prahu takole: V žele-zen kotel, ki drži okrog 50 l nalijete 5 l vode in jo segrejte, da postane mlačna. Vanjo stresete 3 kg zdrobljenega živega apnenega prahu. Ko začne voda vreti, natresite v kotel 5 kg žveplene prahu in dobro premešajte. Potem dolijete še 30 l vode in pustite brozgo eno uro vreti. Tako pripravljeno in ohlajeno žveplenoapneno brozgo prelijete v lesen sod, katerega dobro zamašite. Pri prelivanju iz kotla v sod pazite, da ne pride v sod gošča, ki se je sesedla na dnu kotla. Za pomladansko in poletno škropljenje, ko je listje na drevju, vzemite 2–3 l brozge na 100 l vode, a za zimsko škropljenje, ko na drevju ni listja, vzamete na 100 l vode 20–30 l brozge. Vsem sadjarjem se priporoča, da varujejo naše dragocene sadje pred tem najnevarnejšim sad-nim škodljivcem!

Pridobivajte novih naročnikov!

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

IZ OZ

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Blazni revolucionar

Po razsulu avstro-ogrsko vojske v letu 1918 so nekateri oddelki avstrijskih čet, ki so se razkropile po ozemlju nove Poljske, resno ogrožali vasi in samotna kmetijska naselja.

Nekoč je privedla straža v našo pisarno razcapanega, že priletnega vojaka, oblečenega v sivo raztrgano vojaško suknjo, z oguljeno torbo preko rame. Iz divje poračenega obraza so se mu motno svetile majhne, črne oči, lica so mu bila višnjevkasto nabrekli, najbrž od pomanjkanja in gladi.

Eden izmed legionarjev, ki sta ga privedla, je javil.

»Mož se je sumljivo potikal okrog hiš po vaseh. Na vsa vprašanja nama je odgovarjal samo z besedo revolucionar. Tudi dokumentov ni hotel pokazati. Vzeli sva mu jih morala s silo. Tu so.«

In legionar, mlad, zastaven Poljak, je položil oguljeno kuverto predme na mizo.

Segel sem po nji in izvelkel iz nje več umazanih papirjev, med njimi izrezke iz nemških časopisov o »revoluciji na Ruskem«.

Mož je bil medtem sedel na stol ob pisalni mizi. Neženirano je z drgetajočo roko segel po pepelniku, kjer so ležali ostanki od cigarete.

»Bi radi kadili?« sem dejal. »Pustite ogorko, tu imate!«

Vzel sem iz doze nekaj cigaret in mu jih ponudil.

Kar hlastnil je po njih: eno je stisnil med zobe, druge pa eprvil v suknjo. Š kretinje roke je pokazal, da bi rad ognja. Legionar mu je prižgal cigareto.

Zogoneti »revolucionar« je postal očividno zadovoljen. Prej tako temni, nezaupljivi pogledi, so bili zdaj skoraj pohlevni in so begali od mene na legionarja, po stenah pisarne pa spet nazaj.

Skrivaj sem pomignil legionarjema. Razumela sta in stopila v stransko sobo.

»Kako se pišete?« sem vprašal vojaka po nemško, ko sva sama v pisarni ostala. Ni mi odgovoril. Z neizrekličnim zadovoljstvom je vlekel cigareto in pihal dim okrog sebe.

»Povejte mi svoje ime,« sem ponovno vprašal, to pot v poljščini.

Neznaneč je bedasto buljil vame. Zdelo se mi je, kakor da bi mu obraz prešinil zloben, prezirljiv nasmeh.

Pokazal je na svoje papirje, ki so bili pred menoj na mizi.

Med njimi je bila majhna škaticla in medi, kakršno je vsak avstrijski vojak s seboj nosil. Odprl sem škaticlo. Na orumenelem listku so stali naslednji podatki:

Istvan Herczeg, Honved. inf. III. Bat. 12. Marschkom. Miszkolc-Ungarn.

»Vi ste torej Madžar?« sem premeril vojaka s strogim pogledom.

»Igen, igen,« je prikimal dozdevni Madžar.

To je bila njegova prva beseda in — edina, kajti na vsa moja nadaljna vprašanja je odgovarjal samo z »igen«. Dobil sem vtis, da je ta zanemarjen človek blazen ali pa premeten slepar, ki se hoče pod krinko blaznosti izogniti kazni za nepoštena dejanja, ki se mu očitajo.

Poiskal sem na polici zaprašen zvezek, enega izmed mnogih, ki so bili razvrščeni po abecednem redu. V te zvezke bivše »Verlust-Gruppe« sem vpisaval jaz in moji predniki imena padlih ali pogrešanih vojakov.

Ostrmel sem, ko sem našel med imeni padlih ime človeka, sedečega pred menoj.

Ime, priimek, polk in rojstni kraj, vse se je ujemalo s podatki na njegovem vojaškem listku.

»Istvan Herczeg je torej vaše ime?«

»Igen.«

»Kako je to mogoče? Imamo vas vpisanega med padlimi.«

»Igen.«

Zdaj me je minila potrpežljivost. Poklical sem etražo. Legionarja sta vstopila.

»Ta človek mi noče odgovarjati na vprašanja. Peljite ga h komandantu.«

Legionarja sta odpeljala moža.

Popoldne sem izvedel, da tudi komandant ni ničesar spravil iz njega.

Zaprli so ga v neko prazno pisarniško sobo, da bi zlomili njegovo trmo in ga pripravili do govorjenja. Nanosili so mu jedi, celo pijačo je dobil, pa se ni ničesar dotaknil. Samo kadil je kakor Turk. Kmalu je bila vsa soba polna tobakovega dima.

Zagonečni vojak je bil nekaj časa miren, potem pa je začel besneti.

»Revolucija! Revolucija!« je kričal in dirjal sem in tja po sobi.

Na poziv straže ob vratih se je spet pomiril. Zleknil se je na klop in zaspal.

Okrog petih popoldne smo med drugo pošto prejeli tudi obširno depešo iz Radoma.

Vodstvo tamkajšnjega zavoda za duševno bolne nam je v njej sporočalo, da je od tam nedavno pobegnil blazni Zid Hasenfus. Po zunanosti da je tak in tak, oblečen v ponošeno avstrijsko uniformo, ki jo je baje slekel nekemu padlemu madjarskemu vojaku in si prisvojil tudi njegove dokumente. Blaznik da je nevaren, ker vedno fantazira o »revoluciji« in stika za razstrelivi. Um da se mu je omra-

čil pred letom dni, ko je izvedel za smrt svojega, sina, ki je služil pri polku v Chelmu in ga je neki Madžar na ulici zabodel. Ni izključeno — je stalo v poročilu dalje — da se bo blazni Hasenfus potikal okrog Chelma, ker živi v fiksnih ideji, da se mu prikaže umorjeni sin.

Vodstvo da naproša vojaško komando v Chelmu, naj blaznika, če se pojavi tam, takoj pusti ujeti in odpeljati nazaj v Radom.

Moja slutnja se je torej uresničila. Imel sem opraviti z norcem, ne pa z od mrtvih vstalim vojakom.

Šest krepkih legionarjev je takoj obkloplilo sobo, v kateri je bil zaprt Hasenfus. Ko so odprli vrata, smo vsi navzočni obstrmeli: moža ni bilo nikjer! Okno je bilo odprto na strežaj — blazni Zid je pobegnil!

Pa ne samo to. Zabojo z ročnimi granatami, zapuščeno Avstrijcem, ki je stal v kotu sobe in so ga bili legionarji pozabili odstraniti iz sobe, je bil odprt. Več ročnih granat je manjkalo, blaznež se je torej po vse jpriliki dobro oborožil. Takoj so bili alarmirani vsi legionski oddelki v mestu. Patrulje so krožile po ulicah, v okolico mesta so bile poslani ojačeni straže. Toda blaznika niso mogli nikjer izslediti, kakor da ga je bila zemlja požrla.

Mala zvezdnica

Spletakar dvigne mali kovčeg, ki je kar preobložen z nalepljenimi listki in plane k mostu za na ladjo. Rdečelaska in plavalaska, ki sicer kar ne moreta videti druga druge, se prisrčno poslavljata. Stari gospodični, ki ima govorilno knjigo in svinčnik, je jasno videti, da ne more nikamor. Človek pri aparatu, ki mu štrne las silijo na čelo, vrti ročico aparata. Njegov pomočnik zveči vivček in usmerja aparat. Gospod Viljem drži majhno delčko za roko. »Pozor, zdaj boš ti na vrsti Bifi!«

Zmaj se glavo, da zafrlotajo kodri izpod drzne čepice. »Napake delajo in morajo ponoviti.«

Tako je, kot pravi Bifi, ki nima niti še pet let. Razen kodrov, ki jih ji je mamica ovila krog palčice, da se pravilno pozabavajo, ima Bifi za film tudi še velike, izrazite oči, ljubeč, okrogel obrazček, majhne ročice, z v stran molečim mežikom in pa neskončno dosti dobre volje. Če se gospe, ki pravijo Bifi, »ta frkljica«, razburijo, če ljubimec, ki ima na britev zlikane hlače, skoraj ko kak grof, nepotrpežljivo odpira in zapira srebrno dozo; če mož z aparatom robanti in se stara gospodična bori s knjigo in ščipalnikom in so vsi filmski igralci tako rekoč skočili iz kože, pa Bifi pozorno in odprtih ustec posluša razlago, navodila in psovke. Njej je filmanje najvažnejša zadeva na svetu.

Prvikrat nastopa »na resničnem, rečem parniku. Zoper radovedneže so razpeli vrvi na krovu. Spreddaj, med potniki, stoji veliki fant z žogo v roki. Ona pa se dela, ko da se niti ne zmeni zanj, vendar ga zdaj pa zdaj bežno osine s pogledom.

Prizor s hudodelcem, ki hoče pobegniti, je posnet. Plavalaska in rdečelaska opazujeta svoja, z rumenilom namazana lica v zrcalu, a gospod Viljem čepi na petah in z velikanskim čopom za pudr »lepša«. Bifijev obraz. Odskoči in otrok stopicla naprej. Njeni kodri frlotajo v vetru mirno polzeče ladje. Bifi je oblečena v zgibanico krilce, v bluzo s plapolajočo pentlo in čez ramo ji visi majhna torbica, ki je nanjo jako ponosna. Desno nogo postavi naprej in začne z jako visokim, čistim glasom brbljati svoje besedilo. Usteca prišili, glavico nagne na ramo in prilinjeno dvigne oči, kar prav izvrstno pogodi. Potniki, ki so na oni strani vrvi, so tiho ko v grobu. Le srebrna harfa tega hladnega, krhkega glaska priženketava. Vse se mora začeti še enkrat Bifi pogleduje režiserja, ki ji nekaj razlaga, kar radostno resno. Tako je vsa v ognju, da se ji naredi gubica nad malim, topim noskom.

Druga slika: Bifi mora na klopi naviti majhen gramofon. O, koliko prizorov mora še obdelati! Skoraj je poglavitna junakinja filma in svoji mamici bo prinesla plačo, ko kaka zvezdnica prve vrste. Druge prizore bodo snemali popoldne in nič več na ladji.

Približa se ko radovedna ptička. Obrazček se ji šegava nasmilja. V slehernem ličecu je jamicca. Vseh pet prstkov razkroči in malce dvigne ploščo, preden jo vloži. Zdaj začne vrteti in smešno napihne lica. Brez diha, ko močno zasopla stoji in zaploska, ko se začne gramofon odvijati. Medtem ko čakata plavalaska in rdečelaska in ližeta kislaste bonbončke in se ljubimec dolgočasi in opazuje svoje izlikane nohte, pa vprizarja Bifi igro z gramofonsko ploščo vedno bolj živahno. Nenadoma lepo dvigne krilce in se popraška po kolenu. Režiser neslišno zaploska v odobravanje in stari gospodični zdrkne spet ščipalnik z nosa. »Takale prefriganja frkljica! zamrznuta obe igralki, hvala Bogu, prizora je konec!«

Ladijski zvonec se oglasi. Oni veliki deček se premaguje, ali bi Bifi nagovoril ali ne. Ona ga dobro vidi, a se dela, ko da ga ne vidi. Ko da nekaj

Drugi dan je bila nedelja. Imeli smo službo božjo v katedrali.

Cerkev stoji na majhnem gričku. Pred cerkvijo je ograjen vrt, med cipresami pelje kamenita pot do glavnega vhoda.

Prostorni božji hram je bil natlačeno poln vojaštva in civilnega občinstva. Zaradi gneče sem moral ostati bolj zadaj. Zrnil sem se med podboje vrat, ki so bila na strežaj odprta.

Ko je vsa cerkev pela zadnji blagoslov, sem se instinktivno ozrl na vrt pred cerkvijo. Ob cipresi se je stiskala temna sključena postava. Roke je na široko raztegovala, kakor da se pripravlja na napad.

Zagomazelo mi je po životu, takoj mi je šinila misel na blaznega Zida.

Stopil sem proti cipresi.

Tedaj se je od nje utrjala postava in planila naravnost proti cerkvi. V vsaki roki je vihtel blaznik — bil je res Zid Hasenfus — ročno granato.

Z bliskovito naglico sem mu podstavil nogo in prav tako naglo odskočil.

Blazni Zid je padel na obraz, zadel z rokama na kamnita tla. Strahovito je počilo, granati sta eksplodirali.

Ko so ljudje pridreveli iz cerkve, se jim je nudil grozen prizor: sem in tja po vrtu so ležali razmazarjeni udje nesrečnega Zida.

Gotovo bi polovica ljudi v cerkvi postala žrtev »blaznega revolucionarja«, če bi usoda ne dohitela njega.

(Vinko Bitenc.)

išče, začne brskati po torbici. Tu ima lepilo za na kožo, tu salmijak zoper pike komarjev in ondi odelkon, kakor ona pravi. Deček se odkašlja in pri skuto vpraša: »Ti, ali ti vsak dan igraš?«

Preračunjen pogled. — »Seveda, če imam pogodb.«

»Pogodbo —?« ponovi deček. »Tedad pa za službiš mnogo denarja?«

»Ne, že gre,« odvrne Bifi. »Mamica nima nič. Jaz skrbim za mamico.«

»Ali ne hodiš v šolo?«

»Potem bom hodila. Toda pisati že znam, zaradi avtogramov. Ali bi ga tudi ti rad?«

Dobita listek, svinčnik najde fant v žepu. Skrbno nariše podpis. Seveda, hitro ga ne more. Tako se muči, da iztegne košček jezička, preden je napisano: Bifi Brinar.

»Pozneje bom dobila drugo ime, a zdaj grem h kosilu.«

Poskoči in steče proč. Deček naglo preskoči vrvi in jo še prime za rokav. Do ušes zardi, ko ji ponudi žogo.

Bifi se obotavlja. Zazre se v pisano igračo. Nato strese s kodri, rekoč: »Jaz se nikoli ne igram.«

★

V jedilnici kosijo gospe in ljubimec za isto mizo. Človek od aparata je od utrujenosti zadremal med juho in pečenko, njegova razkušana glava mu binglja nad krožnikom. Tovariši pijo in kadijo. Režiser streže neki tujki, ki jo je bil dopolne spoznal.

Bifi je za svojo mizo v družbi gospoda Viljema. Mamica jo je bila njemu izročila v varstvo. Prigovarja ji, naj poje juho. Toda Bifi juhe sploh ne. S svojimi kratkimi lehtni jo odriava. Nato ji gospod Viljem nareže piščanca. Njena blede usteca jemljejo majhne koščke. Vsi potniki se ozirajo vanjo. Ona pa — ko da ničesar ne opazi. Zmeraj ima kako vlogo v mislih, zmeraj ji je, ko da igra, odkar je majhna zvezdnica. Njen starčevski otroški obrazek je v senci velike resnobne. Utrujena je do onemoglosti in jako žalostna. Venomer brblja, zdaj pa zdaj srkne vodo iz kozarca, ki ga drži oberoč, svaljka kruhove drobtine in brezbržno gleda na obrežje in na hiše, drevedre, visoke stolpe in travnike, kjer skačejo ovce in kozice.

Pritisne se k suknjiču gospoda Viljema in dolge trepalnice se ji sklopijo.

»Jesti moraš, Bifi!«

»Nočem.«

»Tvoji mamici sem obljubil...«

Bifi zamežikne z očmi. Zarek nežnosti jo prešine. Zdaj je Bifi le še lena in lačna punčka, ki hipoma zahrepeni po mamici... Vsa zasajana in zamišljena, ko da bi bila doma, našoči usteca in šegavo namrši nasek. Ah, kako ji je dobro, ko ni nič več »zvezda«, marveč sme biti zares otrok!

(Emanuela Matti-Löwenkreuz.)

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske gradbe solidno in poceni. Sodnijsko zaprisreženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Kulturni listek

Povest v novi Nemčiji

Največji poljski časopis »Illustrowany Kurjer codzienny« je poslal v Berlin znanega publicista dr. Zbigniewa Grabowskega, da napiše knjigo o kulturi »tretjega kraljestva«. V literarni prilogi od 16. avgusta t. l. je priobčil nekaj oznak nove književnosti, iz katerih posnemamo sedaj karakteristiko nove nemške proze zadnjih treh let. Grabowski pravi, da je podobno kot poezija, tudi nova nemška povest v velikem zastoju. Starejši predstavniki dobre literature so v emigraciji, revolucija pa ni dala takih moštvo kot na primer revolucija v Rusiji v prvih letih (Solohov, Tolstoj, Pilnjak). Nemška proza ni vrgla na trg nobenega velikega literarnega dela, ki bi bil res dogodek. Gotovo tudi povest misli, da ima še časa dovolj za razvoj. Novi duh in novo gibanje še ni zagospodovalo v povesti.

Nemška povest predstavlja danes videz razdvojenosti. Na eni strani je skupina pisateljev, ki ne pripadajo novemu gibanju in ki nadaljujejo »svoje« davno pripovedovanje. Dobro se zavedajo, da jim nekaj manjka, kajti odziv na njihove besede je vedno slabši. Na drugi strani pa raste velik tabor pisateljev, ki imajo vsi dobre namene in živahnost, toda so pa brez vsake tehnike. Ta skupina izdaja množine del, kar je že podobno grafomaniji.

Kar se tiče motivov in vsebine je sedanja nemška povest tudi na brezpotju. Opisovanje novega delovnega sveta, delovnih taborov, novega svetovnega nazora mladine, je podobno podlistkom in fragmentarnim šolskim polzkusom, ki so še zelo nezreli. Ta novi svet še ni dal svojega Homerja. Veliko pa je vojne literature, tako imeno-

vana druga povrtnitev vojnih spominov, ki se zelo razlikujejo od prve vojne literature kakoga Remarque. Temne strani vojne so zdaj zamaskirane ter so na prvem mestu prikazujejo motivi junštva, kakršnegakoli herojstva. Vidi se, da je ta literatura programska — ali pa morda odgovarja človeški naravi, ki res da hitro pozabi na slabe dogodke, grozovitosti in ki nagnosko išče in najde dobre strani celo v peklu?

Slavospeve na vojno obrt, radosti vojaškega življenja, lepota kasarn in fantovskega življenja v njih — to so motivi, ki jih srečujemo zadnji dve leti, igrane v teh povestih na vse tone in nifanse. To je kolektivno opajanje se, da je Nemčija spet dobila pravico oboroževanja. Poleg te kasarnske literature, kakor bi jo lahko imenovali, se je do nenavadnih mer razvil in razširil tudi tip domače družinske povesti. Številno sentimentalnih povest, ki imajo sentimentalizem kot edini konkretni program že v samem naslovu, je nelizerno in zanimivo. Povesti, ki imajo za ozadje oživilno nemško vas, je posebno veliko ter uživajo poseben uspeh. Nemška vas, modern motiv kot je bil še redko kdaj, se začneja izogibati mesta, davnega središča velikih nemških povesti.

Zgodovinske nemške povesti in biografski romani se nagibajo — kar je posebno zanimivo — bolj k tujim snovem, kakor pa k domačim. Od kraljice Nefretete do Katarine II. Ruske se plete ciklus teh nemških zgodovinskih in življenjskih romanov, ki pa ne stoji več na tisti višini, kot so stale podobne povesti S. Zweiga, Mauroisa ali Duff-Coopera. To so zdaj večinoma proforsarska dela, v katerih ni zgodovinska snov bila prebavljena s silo genialnega Alekseja Tolstaja v njegovem genialnem eposu o Petru Velikem.

Oslabla je tudi nemška potopisna književnost, kjer za Richardom Katzem, ki pa spada še v starejšo generacijo, ni videti važnejših svežih novih talentov. Iz tega področja bodo Nemci še dalje morali samo prestavljati, kakor mnogo pre-

stavljajo iz povestne umetnosti. Kupovanje tuje književnosti tako v izvirniku, kakor v prevodu v Nemčiji z vsakim dnem raste, zlasti jih zanima angleška in skandinavska književnost, ki dobljata vedno več prijateljev. Tako se je zgodilo, da so najlepše nemške zgodovinske povesti zadnjih let izšle izpod peres dveh slavni žensk, namreč Rikarde Hueh Der grosse Krieg in Ine Seidel »Labyrinth«. In tako se godi, da imajo največ odjemalcev in seveda tudi uspeha sentimentalne socialne povesti Hansa Fallade, ki so že pisane tako, da skušajo ugajati občinstvu. Toda dela Falladova so v obeh izrazitih hitlerjancev se literatura od »včera«, v katerih še manjka radosti in opoja nad novim življenjem. Vendar ima Fallada svoje občinstvo, kakor ga ima tudi Franz Kafka in Hans Carossa ali Carl Hensel, ki se prav zavestno spet približuje pravemu sentimentalizmu. Povoden tega novega vala sentimentalizma v novi Nemčiji človeka kar preseneča.

Vsak trenutek oznanja reklama kake take povesti — na pr. Petra Hagemanna: »Bornemann gehört zu uns« — da prinaša »nova revolucionarna dognanja«. V resnici pa leži med reklamo in pravo vsebino veliko brezno. Ta dognanja so v stvari le veliki primitivizem. Isto bi mogli reči tudi o zelo popularni napol filozofski knjigi, ki jo je spisal G. A. Gedat: »Ein Christ erlebt die Probleme der Welt«. To delo je, rekel bi, na višini filozofije amerikanke YMCA; pa je vendar ta preprosta filozofija, ki je vztrajala iz potrebe verovanja sploh v nekaj, dobila nenavadno priznanje. Toda kaka razlika je med to brošuro, polno dobro volje in med filozofskimi analizami grofa Keislinga!

Končni rezultat, ki ga je našel dr. Grabowski je, da velikih povesti, kakršne so na pr. napisali Francozi (Malraux, Céline) ali Rusi (Solohov, Tolstoj) ali Ogri (Körmeöndi) v treh zadnjih letih, v Nemčiji ni in so popolnoma izginili a terena, kjer vlada načelo avtarkije in zaprtiga notranjega trga.

„Ibc susp.“

Gres k zdravniku, a ne mogoče zato, ker bi te kaj bolelo, marveč zato, ker si dobil službo pri neki večji tvrdki in se moraš dati zdravniško preiskati kot vsakdo, ki vstopi v novo službo.

Večer je in utrujen si in hudo lačen. A to sičnost, ki se ji pač moraš podvreči, boš itak kmalu preстал.

Čudno: pri zdravniku te tvrdke, ki ima same moške uslužbence, čaka veliko izčrpanih in brezbržno sedečih žensk v čakalnici, kjer moraš tudi ti potrpežljivo počakati.

Slednjič te pokličejo. Neka zdravniška pomočnica te prav hladno in uradno izprašuje in si zapisuje tvoje odgovore na polo papirja. Nato pravi: »Prosim, slecite se do pasu!« Obotavljaš se, ker meni, da bo pomočnica odšla iz sobe. Toda ona ostane in odločno ponovi svojo zahtevo, ki se ji moraš, dasi se začuši, kaj pokoriti. Zdravnik pride. Videl si že bolj prijazne. Medicinice je, a ne zdravnik, si misliš. Pa zaenkrat — ne bo ti škodilo!

Daje ti običajna vprašanja o otroških boleznih in začne prisluškovati z aparatom. Nato moraš zakajljati. Tega me ni še nihče silil. In zdaj celo vpraša pomočnico, ali bo tvrdka plačala rentgeniziranje in če si vpisan v blagajno. Niti razumel ga še nisi, pa ti že mirno pove, da je našel nekaj raskavih točk v pljučih. Prav težko se se obvladaš. Obljubiš, da se boš dal čim prej rentgenizirati in dobiš nakazilo za svojo »blagajno«. »Nujno potrebno rentgeniziranje, ibc susp.«

Resnično, tvoj strah ni majhen. Zakaj, kako ti je zdaj? Pravkar si vstopil v novo službo. Ali te bodo obdržali? Se več: mlad si in si se pravkar poročil. Ali si svojo ženo že okužil? Kaj bo rekla? Ali boš mogel imeti otroke? In pa toliko denarnih skrbi: s čim boš poravnal zdravljenje? Kako se boš mogel preživljati? Nedavno si za več let najel stanovanje.

Pravkar si bil še brez skrbi. A zdaj se domisliš: ali se zdravnik res moti? Zmeraj si bil občutljiv, skoraj slaboten. Preveč si zrastel. Ali ni tudi stari oče umrl za sušico, ko je bil še mlad? Predvsem pa: lahkomišeln, kakršen si pač, si se v poslednjem času veliko pajdasil z znanecem, ki ima bolna pljuča. Da, resnično: nalezel si se! — Okužil!

Vendar imaš še nekaj upanja: zdravnik je dejal, da se je mogoče zmotil — in — kaj ne čutiš, da ti prav nič ni?

Ves zmeden si odšel iz čakalnice. Zdaj, najprej: ne bodi zbežan! Zena ne sme ničesar opaziti, dokler ne bo vse jasno. Dovolj je, da si sam preplašeni. Ne bo ti lahko, ko se boš moral ponarejati. Preveč natančno te pozna tvoja zena. Kar ji govoriš o utrujenih živcih radi mestnega hrupa, ti nič kaj ne verjame. Vendar je prizanesljiva in ne sili vate z vprašanji. Kar Boga hvališ za tako pametno ženo!

Ze zdavnaj nisi več molil. Še takrat ne (ker te je bilo sram), ko si se poročil. A v sili se človek zateče k Bogu. Zdaj začneš moliti. In dobiš zaupanje: Bog bo že tako storil, da bo prav! Če je dopustil, da si zbolel, že ve, zakaj in brez dvoma je prav tako. Seveda, še lepše bi bilo, če bi ti bil prihranil bolezen. Nekam si potolažen, da mirno zaspiš. —

Drugi dan je sobota. Sele v ponedeljek zvečer pa se boš mogel dati preiskati z Rentgenom. Torej moraš čakati. Čakati, pa tako, da tega nihče ne opazi. Navidezno opravljaš svoja dela ko sicer. A medtem težko dihaš, zmeraj teže. Ali ti ne cvili nekaj v pljučih? Ne! Ali res ne? Nisi prepričan. Ali te ni zadnjic nekaj zbadalo? Ali je bilo v pljučih? Ali nisi tako prepaden? Dozdeva se ti. O, kako mogoče je to, da si se od prijatelja nalezel sušice! Resnično, bolan si. Ali nisi?

Res je pa, da si se ves spremenil, da blodiš okoli ko bolnik, ko tvoj prijatelj. Prenarejal si se danes, jutri, pojutrišnjem. Čutiš, da si kar star. Le sonce, ki toplo sije, ti dobro dene.

V nedeljo te nepričakovano obišče tvoj davni prijatelj. Njemu se moreš zaupati, mu vse razkriti. A tega ne storiš, ker ne moreš njemu, ki ima že itak hude skrbi, še bolj obremeniti življenja. A njegov mir blagodejno vpliva nate. Ko na kakega bolnika.

Ponedeljek: zdaj se bo mogoče kmalu pojavnilo. Sicer ti bo mogoč zdravnik šele v sredo natančno povedati, vendar, nekaj boš že zvedel. Z veliko vneto delaš: kmalu se bo odločilo! Še pred koncem uradnih ur greš iz pisarne, da boš brez dvoma o pravem času tam. Vendar ne odideš toliko prej, da bi ne bil primoran poslušati pogovorov svojih tovarišev o pljučnih boleznih in njih smrtnih posledicah, ki nastanejo od okuženja. Vsek ima toliko nasvetov! Ali se ti morda kaj pozna? Potajš se. Imaj moraš krepke živce! Vendar ti je lažje: preстал si čakanje!

Pri »Rentgenu« te prav pristrčno sprejmejo. Ne veš, ali je to dobro ali slabo znamenje? Tu se moreš v posebni celici do pasu sleči. Stenni se. Stroj zabrnjo. Zdravnik te obrača sem in tja, gleda skozi tebe. Čudovit občutek. Vendar si miren in izredno zaupljiv. Zdravnik te nekaj vpraša, ti mu odgovoriš, on je zadovoljen. Tišina. Spet luč. »Prav ničesar nisem mogel najti,« pravi zdravnik. Ko žarek te spreleti veselje! Kri ti zapolje po žilah! Hitreje začneš dihati!

A še ni vse končano. Narediti morajo še ploščo in počakati moraš, da jo razvijejo in da jo rentgenolog še pregleda. A kaj bi to čakanje zdaj? To je otroška igra! Spet pride prijazni gospod in ti pove, da moreš oditi in da ni mogoč ničesar najti. Pomočnica mi pravi na pragu: »Dober začetek!« Zdaj pa bodi kos veselju, ki te je prešinilo! Tudi to se ti posreči. Zena niti ne opazi, da si se zakasnil. Prinesel si šopek rož in jo izprašuje, kako ji je bilo doma. Zdaj si spet zdrav in da boš moral čez dva dni k uradnemu zdravniku in da ti bo on povedal, da je vse v redu —

Nedeljsko pismo

Danes je spet nedelja božje previdnosti in spet imamo tisti evanĝelij o pticah pod nebom in lilijah na polju. Včasih mi je ta nedelja v teku cerkvene leta vedno prehitro prišla in skoraj sem se je ustrašil. Zbal sem se namreč ljudi v črnih dolinah in revnih predmestjih, ki jim je lakota že izrotila lica, ko niso imele dela in kruha dovolj, mnogi pa si niso mogli izjokati in izprositi niti najskromnejšega dela, da bi se prestrašili skozi zimo s kopico otrok — zbal sem se tem ljudem oznanjati brezskrbnost in preskrbljenost ptic pod nebom in lilij na polju. Zbal sem se, da jim ne bi s tem izvalil kletve, nevere in obupa. Kaj šele, da bi jim rekel: Ne skrbite in ne povprašujte, kaj boste jedli in kaj boste pili ali s čim se boste oblekli... O, kje bi si upal to!

Pa kako se človek spremeni. Danes sem pa te nedelje in tega evanĝelija tako vesel kot malo- katere druge. Da imamo le spet priliko in ponov, zavpiti in zagmeti v te naše razno razmere:

Ljudje božji, ali se ne boste spamestovali! Ali ste tako slepi, da ne vidite korak daleč pred seboj? Kako žalostno in bridko je danes na svetu! Kaj mislite, da je res zato govoril Jezus o lilijah in pticah, da bi se mu smele danes množice lačnih in raztrganih rogati v obraz in ga kleti, češ: saj ni tako! Saj ti se norčuješ iz nas!

O, da je prišlo tako daleč, tega ni kriv posameznik. Tega so kriva stoletja (ki jim pravimo krščanska in jih po Kristusu štejem) in tega smo krivi mi vsi, ki nismo razumeli tako razločne Gospodove besede, da ne moremo služiti dvema gospodom, Bogu in mamoni. Glejte, ali ni to smešno dovolj, da se na eni strani skušamo izgovarjati ob današnjem evanĝeliju, da jaz in jaz in jaz, ki sem vendar veren in bogaboječ človek, ne služim mamoni — na drugi strani pa že oznanjamo, da je postal Bog na svet komunizem kot ka- zen in bič nad milijone in milijone vernikov, ki

niso božje besede poslušali in izpolnili. Ali ni smešno, da se na eni strani zgražamo nad umorom tisoč nedolžnih žrtev podivjanih ljudi, na drugi strani pa resnim opominjevalcem pravimo, da so pesimiisti, sami pa trdimo, da je pri nas še vse mirno in lepo in pustimo in se klanjamo mamoni, da se izpleše nad zbeganimi ljudmi!

Poglejte, vsaj zdaj — ko tisoči sami priznava- jo in oznanjajo, da so po vsem svetu razpredli svoje mreže, da ga zrevolucionirajo in mi sami čutimo, da je res na svetu tako, da mora priti neki vihar, da bo odnesel in izpral vse strašne krivice in laži in hinavstva, ki so nad svetom zagospodarile — vsaj zdaj, ko si boježi že iščejo skrilališča pred podivjano množico, ki smo jo pa prav za prav mi sami zagnali v obup —

vsaj zdaj spoznamo, da je skrajni čas za štiri- sto milijonsko Cerkev, ki je močnejše organizirana kot vsi njeni sovražniki in ima za seboj ogromno zemeljsko in svojo božjo moč, da vstane s svojimi poglavarji v silen boj za pravično in pošteno ure- ditev sveta! Da je skrajni čas za slehernega ver- nika, da od prve molitve do zadnjega diha in giba v teh strašnih časih žrtvuje vse za oždravljenje sveta! Da je skrajni čas vseh krščanskih in kato- liških organizacij in političnih skupin, da opuste še vendar enkrat tisto ogabno in prilizljivo me- sebojno zmerjanje in otepanje in očitanje, in da dvignejo silno socialno gibanje, ki bo šlo zmaga- joče po svetu, od naroda do naroda. Vihar mora priti. Če ga ne bomo poglani mi proti drugim, ga bodo drugi proti nam!

Če pa bomo z vsem srcem in življenjem znali služiti samo svojemu Bogu, bomo svetu izmolili in izvojevali zdravje in mir. Tisti jasni mir, ki je tako čudovito lep po divji nevihti, v katerem bo- mo sami zaživeli z breskbrnimi pticami in lilijami in bomo vedeli, da smo mnogo več od njih in da za nas vse Bog najbolj skrbi... Vital Vodušek.

Razvezano snopje

Prva vest o letalstvu v Evropi — poročilo ljubljanskega škofo

Dandanašnji se nam prav nič čudno ne zdi, da je Evropa z letali v zvezi z Brazilijo. A v prejšnjih stoletjih je bila Brazilija še odvisna od Portu- galske, ki je odkrila Brazilijo, bi bila zračna zveza še večjega pomena kot je zdaj. Portugalska je za- radi tekmovala z drugimi kolonialnimi državami, kot e Špansko, Angleško in Francosko, vedno ko- prnela po tem, da bi pot v Brazilijo čim najbolj skrčila. In kaj je bilo lepšega, ko misel na polet v Brazilijo!

Leta 1709 so se sanje o zračnem poletu v Bra- zilijo skoraj uresničile. Več let se je bavil s to mi- slijo misijonar pater Jernej Laurent, ki je tudi s po- skusi deloval na uresničenju takega poleta. Portu- galski kralj ga je povabil, naj svojo iznajdbo po- kaže v Lizboni.

Tedaj je bival v Lizboni ljubljanski škof Fer- dinand grof Kuenburg, ki mu je pater Laurent od vseh podrobnosti raz- ložil svojo iznajdbo. Ta zadeva se je zdelala ljub- ljanskemu škofu tako važna, da je

po svojem kurirju Francu Gualzettiju poslal na Dunaj natančen opis in gradbeni načrt letala patra Laurenta.

To poročilo ljubljanskega škofa pa je neznan- sko vzburilo ves Dunaj, ki se je na moč zanimal za iznajdbo. Natisnili so ga na poseben letak in ga razposlali po državi, saj tedaj še ni bilo časopisov

na Dunaju. Bakrorez je nazorno pojasnjeval be- sedilo. Dasi je bila brez dvoma vsa risba otroško preprosta, vendar je Laurentov načrt že vpošteval zvezo motorja z nosilnimi ploskvami. Seveda je bilo to letalo precej čudovito, ko je imelo školj- kast trup, ki ga je nosilo jadro in krnilo, ki se je dalo gibati s prav preprostim magnetnim mo- torjem. Vendar — vsakršna važna iznajdba je imela pri svojem rojstvu nenavadne oblike.

Vse je razburjeno pričakovalo, kako se bo ob- neslo letalo. Dne 24. junija 1709 je bil tisti dan pr- vega poleta. Kralj z vsem dvorom je bil pri pos- kušnji. A polet se je jalovo ponesrečil, vendar je dal letalstvu vse Evrope novo pobudo. — Ko so imeli v avgustu 1709 v Lipskem strelsko proslavo, so obesili tudi tablo s sliko braziljskega letalca. Dodano besedilo je proslavljalo patra kot zmaga- valca. To je bil znak, kako se je vse zanimalo za letalstvo.

V južni Nemčiji je vzbujal pozornost s svo- jimi poskusi po zraku neki cerkovnik Hautsch iz Nürnberga in v Avgsburga neki čevljar, a v Var- šavi Italijan Borattoni, ki je hotel poleteti celo v Carigradu.

V gledališčih so pa že v vsem 17. stoletju, pri veličastnih dvorehkih operah, vprižirjali »letala«, seveda kot pripomoček orodske scenerije.

Le slučajno se je še ohranil dunajski letak s poročilom ljubljanskega škofa. Vsebinsko letaka je še isto leto priobčil »Hall's list« in to poročilo so sprejeli tudi v znanstveno zbirko »Oder tujih naturalij«, ki je leta 1714 izšla v Frankfurtu.

ŠPORT

Ali telovadba res propada?

Živimo v dobi športa. Mladina je naklonjena športnemu gibanju, šport odrija s površja vse za- starele in okostenele telovadne sisteme in gre svo- jo pot naprej ne oziraje se na desno ali levo. Kar ovira športno gibanje mora proč, države po vsem civiliziranem svetu močno podpirajo telesno vzgo- jo, ker se zavedajo velike važnosti tega, za mla- dino tako potrebnega činitelja. Skratka: Dandanes zavzema šport odlično mesto pri vseh kulturnih narodih.

Kaj pa telovadba? Pred vojno je zavzemala med vsemi športi najvažnejše mesto in tudi prva povojna leta je močno cvetela. Toda kmalu se je oglasilo nebroj nasprotnikov telovadbe skoraj po vseh državah na svetu, tako da so bili celo naj- večji svoječasni njeni zagovorniki mnenja, da telovadba nima bodočnosti, da so se redovne, proste in orodne vaje preživele itd. Po vsem svetu, zlasti pa v Nemčiji, se je pojavilo mnogo ustanoviteljev novih sistemov na polju telesne vzgoje, tako da se človek res ni več spoznal iz samih sistemov. No- čem trditi, da ne bi bilo marsikaj dobrega, toda med temi sistemi je bilo toliko slabega, da je bilo delovanje na polju telesne vzgoje zelo zamotano in zmedeno. Šele po več letih se je to ustalilo in danes je skoraj lahko trdimo, da se je stvar že tudi močno razjasnila.

Kakor zaznamujemo velikanski napredek v športu, tako, če ne morda še večji napredek pa je opažati tudi v telovadbi. V zadnjih letih je nastal pravcati preokret na telovadnem polju. Dokler je ostala telovadba v predvojnih mejah, dokler je slonel na zastarelem sistemu, tedaj je bila borba proti njej popolnoma upravičena. Dandanes se je pa popolnoma reorganizirala, popolnoma moder- nizirala v duhu in po zahtevah sodobne mladine. Se dobijo še telovadne organizacije, ki nikakor ne morejo ali pa nočejo iz starega tira, vendar se lahko reče, da se je v splošnem že vse spremenilo.

Kdor je gledal predvojno telovadbo in ono na letošnji berlinski olimpijadi, ta si niti predstavi- ljati ni mogel, kako je mogoča v tako kratki dobi taka sprememba. Današnje proste vaje niso več proste vaje, temveč gimnastične vaje v celotnem pomenu besede. Danes se ne gleda na zunanji efekt, ampak hoče svet takih vaj, ki bodo njego- vemu telesu res nekaj koristile. In gimnastične vaje so kot nalašč zato; poleg tega so pa tudi za oko — zlasti če jih sestavi spretno roka — nepri- merno lepše, efektnejše, kakor stare proste vaje, ki so že zdavnaj spadale med staro šaro.

In orodne vaje?! Tu je šele nastal pravcati preobrat. Ako pridejo med današnje mojstre na orodju telovadi iz predvojnega dobe, bi se ne mogli načuditi iznajdljivosti, finesam in novostim, ki se jih vidi pri današnji orodni telovadbi. In kar je glavno: one trdote, ki smo jo bili vedno vajeni videti pri prejšnjih telovadcih, danes ni več. K temu je res največ pripomogla moderna gimnastika, toda tudi sodobne vaje na orodju imajo pri tem velik svoj delež.

V naslovu smo si postavili vprašanje, če telovadba propada. Na to bi prav na kratko odgovo- rili: Ne. Nasprotno je res, telovadba se razširja, krog onih, ki se z njo bavijo, je vedno večji, kva- liteta se dviga.

Strežba bolnikov

Naši travniki in vrtovi so polni zdravnih rož, ki z njimi pomagamo bolnikom. Skoraj ni vrtnice pri nas, kjer bi ne rastle:

Selzenovec (Althaea rosea), ki mu pravimo navadno popel ali malva. Rastlina je visoka, cvet je podoben vrtnici in cvete v raz- ličnih barvah. Najboljši pa je čaj iz temnorjavega cveta. Pomaga posebno za bolezn i vratu in za- slizanih prsih. Posebno pa ga uporabljamo pri so- parih za prsi in ušesa.

Jagode šipka (Rosa canina), pa dajejo čaj, ki ga zdravnik priporoči za bolezn i mehurja in ledvic. Teh jagod ne shranimo celih, marveč jih je treba izluščiti in le lupina se pri- hrani za kuho čaja. Tudi olje kuhajo ponekod iz šipkovih jagod (slično ko iz oliv).

Smetlika (Euphrasia officinalis). Smetlika prav za prav duši travo, kjer je je časih vse belo po travnikih. Vendar tudi smetlika ni le za nadlego, marveč ima veliko zdravnih so- kov, ki jih razna zdravlila izrabljajo za zdravje ljudi. Stari ljudje pravijo, da je smetlikov čaj iz- vrsten za izpiranje vnetih oči in noževa konica smetlikovega prahu olajša notranje bolečine, po- sebno v želodcu in omili prebavo.

Tavžentroža (Erythraea centaurium). Kdo je ne pozna in v kateri hiši je ne bi imeli, ki je mimo kamelec nekakšno poglavitno zdravilo za vsakršne telesne težave? Zdravniki priporočajo pitje čaja iz tavžentroži, in kdor nima teka, če so mu bolna jetra, če niso ledvice v redu, če so bolečine v že- lodcu, če ni pravega obtoka krvi. S tavžentrožo

postrežemo bolniku v mnogih slučajih. Nabirajmo jo ali si jo kupimo na trgu!

Cvet trnoljice (Prunus spinosa). Če bolnika nadleguje zaprtje, pravi zdravnik, da mu skuha čaj iz tega cveta, ki naj bi bil v domači lekarni na prvem mestu. Vsak dan po 3 do 4 čaše tega čaja ti očisti želodec.

Troblentica (Primula officinalis), ki nas spomladi razveseli s svojim rumenim cve- tom, vsebuje tudi sokove za zdravlilo sklepne bo- lezni ali skrnine. Če ima bolnik hude bolečine, mu postreže vsak dan s čašo troblentinega čaja.

Truskavec (Polygonum aviculare).

Te rastline je krog hiš polno, posebno ondi, kjer je vse izhojeno. V zdravilih zoper kamen ali pesek v mehurju ali ledvicah je truskavec, ki ku- haj čaj iz njega in daj bolniku, saj dobro vpliva tudi na bolna jetra, prsi in lajša želodčne bolečine.

Vijolice (Viola odorata), ki nas razveseljujejo z blagim vonjem, naj bi bile tudi v domači lekarni. Če otroci kašljajo, skuha j prgišče vijoličnega cvetja, peresja ali korenin v četrt litru vode. Naj pije otrok na vsaki dve ali na tri ure po dve žlici ali tri tega čaja! Kašelj se bo kmalu omilil. Zdravniki ga priporočajo tudi za bolečine v glavi in v vratu. Obkladki s stolčnim listjem vijolice hladijo vroče oteklino, preden pride zdravnik. Celu za protin (ali podagro). Če je listje v jesu skuhamo, je vijolica izborno zdravilo, če take vroče obkladke devamo na bolni ud. Imej vi- jolice vedno doma, da postrežeš bolnikom z njimi!

Frlaučku Gusl ma beseda

Jest na morem zapust, de morja bit lde še dons, tu je u dvajsetem stu- leti pu Kristusu- vem rojstvu, tku salamenjnsk zaru- kan, de pugerjava ud pošinga derek- ciona tud na tu merkat, de usak mesec pinklkih ti- steh petindevest di- narčku pr naručni- keh pubere. Tu tud ni špas. Kene na- ručniku je pa tau- žente in taužente, ke radio poslušaja, keder jim ud kašnja raumatiz- ma pukvečen lde še pugerjava, de b mogu poštn derekcion še tiste zgagarje, ke radio poslušauem na pešete, de b radio poslušal, pušnotaf. Lepu vas prosem, ki je pa tu mugoeč! A ni zadost, de pr radio naručnikhe gnar pubereja. Če kdu na more radio poslušat, nej pa gramofon navije, pa bo tud muska. Za nacunalne ure in pa uremenska preruk- vajna, pa tku nubemnu ni glih dost, ke gre lohka u Zvezda na tist turnček puledat, kašn bo ureme, če je glih ferben. Pa tu je še fajn, ke lohka tuki ceu dan gleda, pa ga na ne kuštal. Ud radio more pa plačat, pa za elektrika tud, kulker je punca.

Noja pa sej lbančani nisma glih tku siten, de b pugerval prec še tista ura pisma, ke u lblana pri- deja. Mal že rad putrepa, če ni drgač. Sej zadnč ste mende bral, de je eden dubu mende šele čez dvejet let ena dupisna karta, pa ni prou ne gu- drnau, ke je mogu ud ne še štraf plačat, ke tiste marke, ke sa ble gor napopane, nisa ble več ve- laune. Se vseu je biu, de mu nisa ne logercinza ud ne zarajtal, ke se je tukl let na poštk ukul valala. Kene, če b se kej taga zgudl gor na železnc, b mogu tukl logercinza plačat, de b mu še hiša pre- dal, če b ja mou. Sam na Vič maja take kaprice, de čja mt že preh pisem u rukah, preden jim ga

kdu piše. Jest sem mislu, de boja zdej, ke pud lblana slišaja, kej bl pameten, pa sa glih tak si- tezi.

Pa še na poštn derekcion se greja te mrcine prtužvat, če na dubega prec pisma, keder ga pra- kujeja. Koker de b biu poštn derekcion uržah, če kašn prištrogar zbuli. A res mislja, de bo poštn de- rekcion prec še enga prištrogarja nastauil in ga plačvou, ke na useh konceh in krajeh gnarja man- ka? Zasn drubiš, ke je biu še pr hiš, se je ja mogu dat tistem vuditelem, ke sa pelal u Berlin naše fan- te, de sa tam pukazal, kuku znama mi Sluvenci ku- zouce prebračat. Zdej sma pa čist na suhem in na bo družga kazal, koker de se boja še mal dauki puvišal, al pa še kašn nuvi fondi naštimal, če čma pridet še kerkat na kašna zelena vejca.

Jest mislem, de b še ta narveč prefetiral, če b prištrogarja kar ajnhof udpraul. Zavle tega nam še useglih na bo treba scagat. Za kua pa ma poštn derekcion tukl eneh gulubov zmeri na streh? Te gu- lobi ja nimaja zdej družga za upraut, koker de u- časeh temu al pa unmu ke na glava spesteja, koker de b družga na užival, koker Bahucu planika čaj, ke dol žene. Jest mam že ene par klubuku tku pupackaneh, de nisa več za na glava. A b na blu bl pameten, če b gulube za tu puncaul, de b ldem pisma raznašal. Sej tukl kredita b poštn derekcion že dubu, de b gulubom lohka usak dan kupu mal kuruze, de b še gulubi na zbulel rd lakate, koker prištrogar. Tu je pa mende tud poštnem derekci- one znan, de sa glih gulobi še bl prprau za pošta raznašat, koker stare babnce. Sej sa že u stareh časeh, če je bla kašna vojka in sa mögl jti usi prištrogar u vojka, gulubi pu svet pisma mögl raznašat. Za kua b jih pa glih zdej ne, ke je tku heđu za gnar? S tem b se en lep gnar pršparu, pa pošta b bl vorng funkcinirala. Če sa te gulobi, ke jih ma poštn derekcion že pr hiš, prefaust, nej b se pa ubrnil na naš Grad, s prošna, de b jim jih suldati pusudil ene par, ke tist gulobi sa pa že za pošta raznašat nalaš obrihtan.

Noja, se bo že na kašna viža ta reč zrihtala, de na boja na Vič škode trpel. Sej vola ma poštn derekcion dobra, sam gnarja je premal. F G.

Šah

Veliki turnir v Nottinghamu se je končal: 1.—2. Botvinik in Capablanca 10 točk, 3.—5. dr. Euwe, Fine in Reshevsky 9 in pol, 6. dr. Aljechin 9, 7.—8. Flohr in Lasker 8 in pol, 9. dr. Vidmar 6, 10.—11. Bogoljubov in dr. Tartakower 5 in pol, 12. Tylor 4 in pol in nato ostali Angleži, Alexan- der, Thomas in Winter. Rezultat turnirja so delo- ma pričakovali, deloma je pa tudi presenetil. O Botviniku in Capablanci ni nihče dvomil, da spa- data v najvišji razred šahistov na svetu in s svo- jim uspehom nista presenetila. Ravno tako tudi uspeh svetovnega prvaka dr. Euweja, ki je dose- dal njegov najlepší turnirski uspeh, ni niti pre- senetil niti razočaral. Zelo pa sta presenetila mlada ameriška velemojstra Fine in Reshevsky, ki sta se naenkrat pomaknila v vrsto kandidatov za svetovno prvenstvo. Šesto mesto bivšega sve- tovnega prvaka dr. Aljechina, še vedno najuspeš- nejšega turnirskega igralca, kar jih je sploh kdaj bilo, je pa največje razočaranje, ki ni manjšo od onega, ko je Aljechin izgubil match s Euwejem. Aljechin je v zadnjih letih torej res padel daleč nazaj in ga že sedaj moremo šteti le še med prve šahiste na svetu, ni pa več največji mojster, kot je bil še pred par leti. V kratkem času ga je dosegel najmanj pet mojstrov. Razočaral je na tem turnirju tudi Flohr, katerega sta ob prvo mesto spravila Angleža Tylor in Alexander. To je po- sebno pri Flohru res nesrečen primer, ki pa prav nič ne ovira, da ga ne bi šteli v isto vrsto kot Botvinika in Capablancu. Dr. Lasker je izvršil zopet obudovanja vredno delo, zaostal pa je naš velemojster dr. Vidmar, čigar uspeh je pa kljub temu boljši, kot so ga mnogi pričakovali.

Keres — Richter

1. Sg1—f3, f7—f5 (črni si je izbral ostro ho- landsko obrambo, katero so spravili v modo v zadnjih letih ruski mojstri) 2. d2—d4, Sg8—f6 3. g2—g3, b7—b6 (običajneje je na tem mestu e7—e6, Lf8—e7 in 0—0) 4. Lf1—g2, Le8—b7 5. 0—0, e7—e6 6. e2—e4, d7—d5 (beli je grozil z d4—d5 in na e6×d5—Sf3—h4 z neprijetno igro za črnega) 7. Sf3—e5, Lf8—d6 8. Lc1—f4, 0—0 9. Sb1—c3, Sf6—e4 10. e4×d5, e6×d5 11. Dd1—b3 (preti S×d5 in S×e4 z osvojitvijo pešca) Kg8—h8 12. Tf1—d1 (grozi zopet S×d5, kar takoj ni šlo radi L×e5) c7—e6 13. Se8×e4, f5×e4 14. f2—f3 (beli je spretno izpodbil pozicijo črnega v sred- šču in je dosegel boljšo pozicijo) e4×f3 15. Ld2×f3, Dd8—e7 (takoj Sb8—d7 ne bi bilo dobro, ker bi beč igral Se5—g6 in si priboril premoč dveh lovcov) 16. Ta1—c1 (preprečuje še nadalje razvoj črnega skakača radi S×e6 na Sb d7) Ld6×e6 (boljša možnost, priti do razvoja figur črni ni imel več) 17. Lf4×e5—Sb8—d7 18. Le5—f4, Sd7—f6 19. a2—a4, Sf6—e4 20. a4—a5, b6×a5 21. Lg2×e4, a5—a4! (da bi na D×a4 mogel odgovoriti D×e4) 22. Db3—e3, De7×e4 23. De3×e4, d5×e4 24. d4—d5 (beli je dosegel prodor v središču in njegove bolj razvite trdnjave groze vdreti v črno

pozicijo) Ta8—d8 (nevarno bi bilo e6×d5, ker bi bel i nadaljeval s Tc1—e7 Lb7—a6, Lf4—e5 Tf8—g8, Td1×d5 in bel i osvojil točko g7) 25. d5—d6, Tf8—f5 26. Tf1—c4, e6—c5 27. Tc4×a4, a7—a6 28. Ta4—a5, g7—g6 (grozil je b2—b4. Črni se je branil z zadnjo potezo proti temu, toda bel i kljub temu presenetil z isto potezo, ker ima pri- pravljeno krasno kombinacijo.) 29. b2—b4!, c5×b4 30. Ta5×f5, g6×f5 31. d6—d7, Lb7—c6 32. Td1—c1! (črni sedaj mora vzeti pešca in bel i dobi figuro) Lc6×d7 33. Tf1—d1, b4—b3 34. Lf4—c7, Td8—c8 35. Td1×d7, Kh8—g8 (grozi b3—b2) 36. Le7—e5, Te8—c5 (s tem olajša črni belemu zmago, ker more bel i ziliti menjavu trdnjav. To- da črni je najbrž itak izgubljen, ker more bel i vedno žrtvovati lovca za pešce in doseči dobljeno končnico trdnjav.) 37. Td7—g7+, Kg8—f8 38. Le5—d6+, Kf8×g7 39. Ld6×c5 (b pešec tudi sedaj ne more naprej radi Lc5—d4+) Kg7—f7 40. Le5—a3, Kf7—e6 41. Kg1—f2, Ke6—d5 42. Kf2—e3, Kd5—c4 43. Ke3—d2, e4—e3+ (sicer bi igral bel i e2—e3 in bi še lažje zmagal) 44. Kd2×e3, Kc4—c3 45. Ke3—f4, a6—a5 (ali takoj b3—b2, L×b2+ in prišlo bi isto kot v partiji) 46. g3—g4! (naj- močnejše!) f5×g4 47. e2—e4, a5—a4 48. e4—e5, b3—b2 49. La3×b2+, Kc3—b2 50. e6—e6, a4—a5 51. e6—e7, a3—e2 52. e7—e8D, a2—a1D 53. De8—h8+, Kb2—e4 54. Dh8×a1+, Ka2—a1 55. Kf4×g4, Ka1—b2 56. Kg4—g5, Kb2—c3 57. Kg5—h6, Kc3—d4 58. Kh6×h7, Kd4—e5 59. Kh7—g6 in črni se je vdal.

Skrivalnica

Železniškega čuvaja pa le ni. Kam je neki izgini?

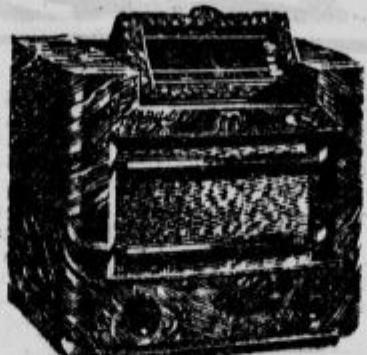
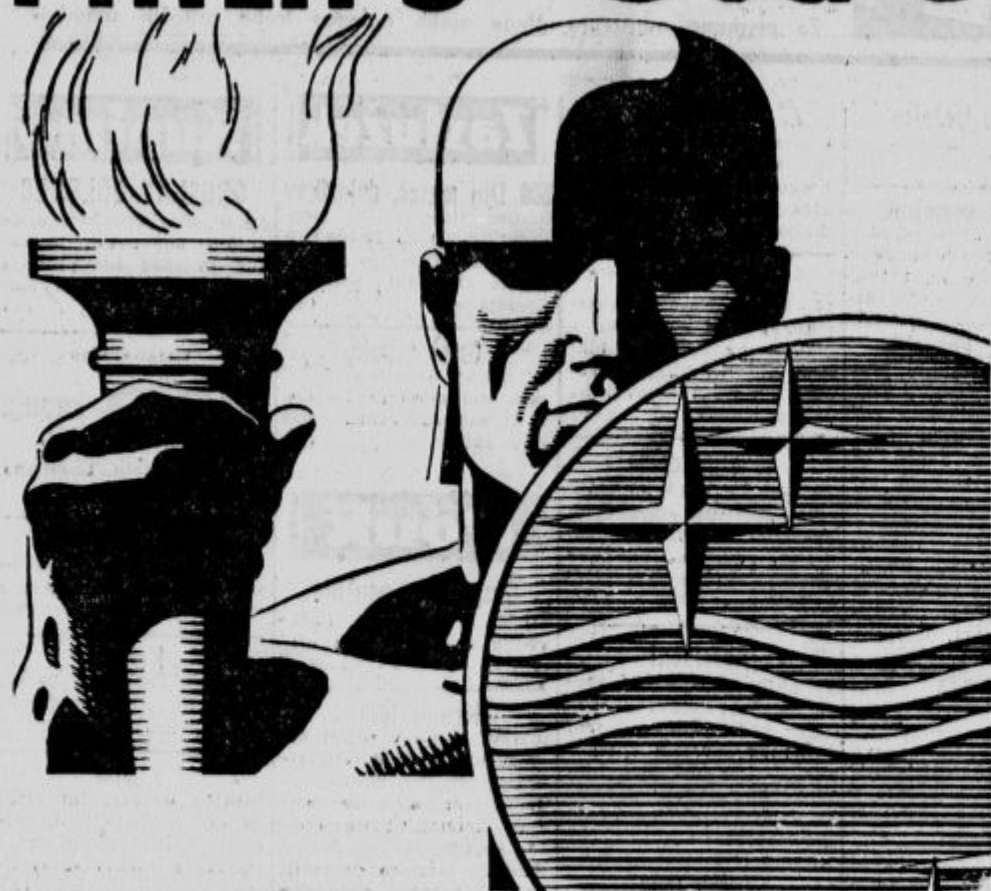
DOLENJSKE TOPLICE

najučinkovitejše radiotermaalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, bolezn i živčnega si- stema, ženskih bolezn i itd. itd.

Znižane cene

od 1. septembra dalje. Pavšalna penzija (soba, hrana, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600— za 20 dni Din 1.100.—

PHILIPS - ova simfonijska serija

»PRELUDIO«

»SONATA«

»RONDO«

Kakor vsako leto, tako smo tudi letos prvi

Ne zamudite prilike in oglejte si brezobvezno naše nove modele pri naših prodajalcih.

Najugodnejši plačilni pogoji

Drobne novice

— Vzrok peronospore v l. 1936. Peronospora je opustošila letos skoraj tretjino pridelka vinogradov. Sodi se, da treba pripisati škodo slabi kakovosti domače modre galice. To mišljenje je čisto napačno ter izvira iz krogov neveščakov. Domača modra galica popolnoma in brez izjeme odgovarja zahtevkom, ki jih stavijo na dobra ereditiva za škropljenje vinske trte. Preslabe modre galice eploh ne proizvajajo v naši državi, na kar strogo pazi ministertvo za kmetijstvo, ki nadzira izdelavo modre galice. Za razvoj peronospore so najvažnejša okoliščina in dejstvo — vremenske razmere. V letih, kakršno je bilo tudi to leto, ko je bilo zelo vlažno in toplo, se je rastlinstvo že zgodaj razvijalo, so nevarnosti peronospore vselej večje. V takih vlažno-toplih letih nastanejo tudi »škod« zaradi opeklin kot posledica nepravilnega škropljenja. Zaradi pospešene rasti se tvori na površju listja »preslaba« zaščitna plast. Škropljenjak pravi v tem slučaju »kutila« — plast je preslaba. Nežno tkivo listja, poškopljeno za običajno močno tekočino, je napadeno in deloma uničeno. Temu pravimo »opeklina«. V takih slučajih se je treba poslužiti slabše 1/2 od-etotne raztopine, da se na ta način izognemo škodi in navzile temu dosežemo željeni uspeh.

— Ali hodi Vaš otrok rad v šolo? Prav za prav ne, čeprav ga učenje veseli. Mogoče so pa vzrok čevlji, ki ga tiščijo? Dajte otroku čevlje, ki jih nosi celi svet, dajte mu čevlje Bata in videli boste, da bo hodil rad v šolo in da se bo bolj zanimal tudi za šport. Od mladega v čevljih Bata pomeni zdrave noge do pozne starosti!

— Izbrava poklica. Opozorjamo vse, ki si žele nasvetov glede študij za izbravo poklica, informacij o razmerah v raznih stanovih itd., na dr. Sušnikove »Akademske poklice«, ki dajejo v teh ozirih

najboljše napotke. Knjiga (ca. 400 strani) se dobi v knjigarnah oz. pri SKA Starešinstvu v Ljubljani, Maklošičeva 5, za 40 Din (oz. po pošti 45 Din).

— Kamniški sejmi. Sejmi so v Kamniku vsak drugi terek v mesecu, če je ta dan praznik, pa prihodnji dan. Tako bo tudi zaradi praznika prihodnji sejem v sredo, 9. t. m.

— Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj, Maribor. Vpisovanje vsak dan od 10 do 12 in od 4 do 6, ob nedeljah od 10 do 12 v šolski pisarni. Vrazova ulica 4. Šolski program brezplačen. Znižana šolnina. Lastni dijaški internat. Začetek dne 9. septembra.

Primarij dr. Božidar Lavrič ne ordinira do 25. IX.

— Cenjene starše in bežigraske mladino vseh šol obveščamo, da prične s poukom solopetja in klavirja, eventualno tudi drugih glasbenih predmetov, diplomirana učiteljica glasbe, gimnazijska učiteljica petja v p. Priglasila se sprejemajo ves mesec in sicer vsak dan od 10—11 dopoldne in od 4—6 pop. na Vodovodni c. 53, Ljubljana VII.

— Otroci se veselijo telovadne ure. To je nekaj zanje po težki matematiki — telovadba! Razgibajo se udje, odpočije se glava. V novih šolskih stavbah je poskrbljeno za prostorne, zračne telovadnice, ki so moderno opremljene. Tu so garderobe in prhe, otroci se pripravijo za telovadbo, obujejo telovadne čevlje Bata in že veselo tečejo k orodju.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite jutrat na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirane od Min. soc-pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Belokranjci bodo v Ljubljani plesali

Posamezni predeli slovenske domovine hranijo razne zanimivosti v šegah, navadah in pesmih. Posebno se v svojih narodnih posebnostih odlikuje Bela Krajina, daljna deželica tam med Dolenjskimi Gorjanci, Žumberkom in Kolpo, ki stoji na meji slovenske domovine, obenem pa tvori priroden most med hrvaško in slovensko folkloro. V Beli Krajini je živel rod, ki je daleč od ostalega sveta živel svoje svojevredno življenje, ki se je prelivalo tudi v narodno pesem in v pregovore, posebej pa se še zrcalilo v narodnih pesmih in igrah. Toplo podnebje, vinska trta, Gorjanci, prijetno zaslanje narava je vplivala na značaj Belokranjca, ki je rad vesel, dobrodušen in mehak.

Marekatore teh samobitnosti in starostnosti trgata in brišeta iz življenja čas in vse izravnavajo civilizacija, ki je prišla z vsemi slabimi posledicami tudi v Belo Krajino tistega dne, ko je zavriskal izza zemeljske predora prvi vlak na progi Črnomelj—Metlika—Karlovec. Od takrat so začeli propadati zaradi pomanjkanja zanimanja in prave vzgoje ljudstva stari dobri običaji.

Mnogi Belokranjci in z njimi društvo »Bela Krajina« v Ljubljani pa so si zastavili cilj, da se belokranjski plesi in igre popišejo in tako ohranijo vsaj zapisani, če jih je narod že pozabil. Vodja folklornega instituta Glasbene Matice v Ljubljani, g. France Marolt, je na tem poprišču prvi zastavil svoje moči ter začel orati ledino. Prihodnje dni bo izšla njegova knjiga, ki se v njej bavi s vsemi temi problemi. Razen tega se bodo za časa ljubljanskega velesejma (13. septembra) ti plesi in igre, kakor zeleni Jurij, rešetka in most ter razna kola (črnomeljsko, metliško ter poljansko, viniško in adlešičko) živo uprizorili.

Kdor se ni videl Belokranjci in Belokranjcev v njih narodni noši, kdor jih še ni gledal in poslušal razigranih v belokranjskih plesih in pesmih, naj ne zamudi prilike, da obišče letošnji Belokranjski dan v Ljubljani. Pa ne samo to. Vsakdo, v kateri je še malo, vsaj malo narodne zavesti, kdor ima še vsaj nekaj smisla za naše

dobre tradicije, ki se danes tako rada pozabljajo, naj pride pogledat, da ob teh plesih in pesmih zopet enkrat zaživi pristno, nepotvorjeno slovensko veselje.

Občinske volitve v Tuhinju

Radi ustanovitve, oziroma obnovitve občine v Blagovici, je tuhinjska občina izgubila del katastrske češnjejske občine, dobila pa je od Lukovice Pišajnovico in Gabrovno. S tem je bila prvim pripravljena krivica, ki jim jo je zlal zloglasni režim JNS, drugim pa je bila izpolnjena želja priti pod šmartno, kamor v vseh ozirih tudi teže. Radi te prekomasije je ban g. dr. Marko Natlačen razpisal volitve v Tuhinju na dan 20. septembra. S tem bo končana sramotna igra s tuhinjsko občino, pri kateri so si znani mogotci JNS iz Tuhinja in Kamnika tako umazali svoje roke. Ko je jeseni leta 1933 kljub terorju zmagala ljudska volja, so občino prekomasirali in s tem dobili razlog za nove volitve. In kakšna je ta prekomasija? Va, si, ki očitno teže na črni graben, so podredili Tuhinju, Sela pa neveljski občini. V nov volilni boj so šli z geslom: Volili bomo toliko časa, pa čeprav desetkrat, dokler ne »zmagamo«. Poštenemu človeku se je naravno gabilo, zakaj sredstvo se tedaj posluževali. Poleg sile so bile na dnevnem redu politične globe. In ubogi kmet, ki ni imel niti za sol in petrolej, je moral plačevati ta jns-arski davek popolnoma po krivici, ne da bi vedel zakaj. Na pomoč je prišla v gospodarsko pasivni tuhinjski občini pri volilni agitaciji koruza. Za bajtarja z 10 raztrganimi in lačnimi otroci, s hišo, ki se je podirala, da se ponoči niso več upali spati v njej, je ni bilo, ker poštenjak pri prvih volitvah ni volil JNS. Pač pa so jo dobili premožni posestniki. V volilno agitacijo so pritegnili celo vojne vdove, katerim so zagrozili, da bodo izgubile še tistih par kovačev podpore, če ne bodo njihovi sinovi in celo

sorodniki volili JNS. In kar je najhujše in najžalostnejše, ovađstvo — sramoten pečat, ki se ne dá nikdar več zbrisati. Upragli so v svoj voz ti mogotci tudi učiteljstvo in s tem globoko ponižali šolo. Seveda so se tuhinjski jns-ari radi posluževali tudi »farske gonje«. Pozno sicer, vendar je tudi sem prodrla ta »kulturna cvetka«. Na poti jim je bila predvsem prižnica in spovednica. Naj nam bodo ta leta, ki spadajo med najstrastnejša v zgodovini slovenskega naroda, svari len vzglej za bodoče. Dobro si zapomnimo te njihove zablode in skrbno pazimo, da se zopet ne povzpno na krmilo naše občine. Sliši se, da se bodo ti jns-ari pri prihodnjih volitvah skrili pod drugo firmo in da snujejo neki napredni blok ter sestavljajo neko gospodarsko listo. Torej bodo zatajili svojo JNS, na katero so bili še nedavno tako ponosni. Tudi temu ne bomo nasledili, temveč bomo 20. septembra obsodili njihovo početje ter vsi poštteni in zavedni volilci oddali svoj glas za listo in župana, ki ga bo postavilo ljudstvo samo, za župana, o katerem smo prepričani, da je značajan, neomadeževan čok, požrtvovalen, da je dober gospodar in da bo delal v korist vseh občanov.

Cenjeni inserenti, pozor!

Za torkovo prazniško

izdajo „Slovenca“

prosimo cenj. oglasna naročila že jutri v prvih dopoldanskih urah, ker moremo le v tem slučaju jamčiti, da bo ustrezno cenj. zahtevam

V torek kakor tudi vse naslednje dni za časa Velesejma bo izhajal naš list v

znatno pomnoženi nakladi!

Inseratni oddelek „Slovenca“

Telefon šte. 29-92

Ptuj

Vse za vse šole v Ciriloviti
Gol moški na ulici. V petek 4. t. m. okrog poldneva se je pojavil v Ptuj na ulici moški, star okrog 20 do 25 let, srednje velikosti, podolgatega suhega obraza, kostanjevih las, rujavih oči, oblečen samo v sivo-črno kasto čajgaste hlače in navadno sivo-rižasto srajco. Na ulici se je vedel nedostojno in si silek večkrat hlače in srajco in tako gol gledal pasante, ki so se zbirali okoli njega. Temu mučenemu prizoru je napravil konec službojoči policijski stražnik, ki je čudaka oblekel in odvedel v ptujsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli začasno v svojo oskrbo. Nesrečnej je brezdomno slaboumen, ker ne da od sebe niti glasu, vendar pa uboga na vsako besedo. Nesrečnej je brezdomno pobegnil iz kakega zavoda, kar se vidi tudi na njegovih bledih poltih. Tudi je brez spodnjih hlač, srajca pa je napravljena po vzorcu kakor jih izdelujejo v kaznilnicah ali v drugih sličnih zavodih. Identitete tega čudnega možakarja še do sedaj niso mogli dognati.

Požar v Cirkoveh je uničil posestnikoma Ivanu in Vinkotu Korže domačijo in znaša škoda okrog 30.000 Din. Gasilci iz Cirkovec in Dražgonjevasi-Mihovce so preprečili še večjo nesrečo. Vzrok požara ni pojasnjen.

Novo mesto

Enoletni trgovski tečaj. Vpisovanje dnevno. Začetek pouka 9. septembra.

Kočevje

Naznanjam, da sem s 1. septembrom 1936 otvorila modni salon »DITA« iz modistovske stroke v Kočevju, trg Kralja Aleksandra I. št. 87-II. — Za obilen obisk se priporoča JUDITA FIGAR.

Naznanila

Liubljana

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 4., 6 in pol 9 Dusič. Kolombarci (Hans. Knotek).

1 Fantastični kroček na Kodeljevem bo kmel jutri ob pol 9 sestank.

1 Peski odjek Kluba korolkih Slovencev v Ljubljani vabi nekaj dobrih pencev, v prvi vrsti Korošice, na sodelovanje. Zgajajo naj se pri rojstvu šparovov Jožetu, pianonosi na glavni pošti v Ljubljani.

1 Sola Glasbene Matice ljubljanske začne z rednim poukom jutri, v ponedeljek, 7. t. m., vendar je vpisovanje še vsak čas mogoče v pisarni zavoda v Gosposki ulici 8.

1 Zadnji dan vpisovanja na dr. konservatorij je jutri, v ponedeljek, 7. t. m. od 9—12 v konservatorski pisarni. Sprejemni izpiti se vršijo od četrtega do sobote, v ponedeljek 14. t. m. je razdelitev in določitev urnika, v torek 15. pa začne redni pouk v vseh letnikih in oddelkih.

1 Belokranjski dan v Ljubljani. Folklorni inštitut Glasbene Matice ljubljanske nam je lanske leto pripravil Koroški dan in pokazal različne koroške narodne običaje, predvsem Stehvanje. V nedeljo 13. t. m. bo v Ljubljani Belokranjski dan, ki ga priredi Glasbena Matica v zvezi s društvom Bela Krajina. Videli bomo 8 tipičnih narodnih plesov in običajev, ki jih bodo izvajali Črnomelci in Metličani, ki se pripeljejo na našo vato v Ljubljano, da seznajo Ljubljance in druge goste s najljubšimi narodnimi umetninami. Veliko smo brali že o Zelenem Juriju od našnjanskega pa do nadstaraškega, vsem nam je znana Otton Zupančičeva pesem Zeleni Jurij. Koliko pa je med nami taktih, ki se v resnici videli, kako mladi Belokranjci pripeljejo Zelenega Jurija v deželo. To in še sedem drugih običajev in plesov bo izvajanih v nedeljo 13. t. m. o 15 na letnem telovadšču ljubljanskega Sokola v Trivolju. Sodeži na tribuni bodo od srede dalje na razpologo v knjigarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

OPERA: Začetek ob 20.

Sobota, 5. septembra: Pod to goro zeleno. Premijera operete. Izven.

Nedelja, 6. septembra: Sevilijski brivec. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 7. septembra: Zaprtje.

Torek, 8. septembra: Pod to goro zeleno... Opereta. Izven.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 6. septembra: 8.00 Koncert delavske godbe Zaria 8.45 Čas, poročila, sporod 9.00 Koncert delavske godbe Zaria 9.45 Varski govor (g. ravn. Jože Jagodic) 10.00 Prenočnice cerkvene glasbe iz stolnice 11.15 Koncert Radijskega orkestra 12.00 Čas, sporod, obvestila 12.30 Domoljubna pesmi (poje Akademski pevski kvintet) 17.00 Kmetijsko predavanje: O konserviranju (Kmet. tisk. gospodarska šola iz Marjaniškega) 17.30 Prenočnice lahke glasbe v velesajmu 18.00 Repertoar za vrtnarske razstave na velesajmu (reportaža g. Josip Kregar) 19.00 Prenočnice Jugoslovanskega spomenika v Čelebi 19.30 Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila 19.45 Koncert na novih orglah za Dajakove (Prenočnice iz delavnice orglarskega mojstra g. F. Jenka v St. Vidu nad Ljubljano) 20.30 Prenočnice iz Beograda 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod 22.30 Ura lahke glasbe (Rad. orkester). Ponedeljek, 7. septembra: 12.00 Venčki Slagovčev (plošče) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, sporod, obvestila 13.15 Simfonične pesnitve (plošče) 14.00 Vreme, borza 18.00 Ruski sekstet 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Otroška leta kralja Petra I. (Dragoslav Stranajkovič iz Beograda) 19.50 Vesela pesmi poleta Udovičeva in Ljubičeva (plošče) 20.00 Zbiravniška ura 20.30 Operni prenos iz Beograda, v odmoru okrog 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod.

Drugi programi

NEDELJA, 6. septembra. Belgrad I: 20.30 Proslava poljskega dne kralja Petra II. 22.00 Tamburice 22.30 Plesne plošče — Belgrad II: 19.00 Rojstni dan kralja Petra II. — Zagreb: 20.30 Prenočnice iz Beograda 22.15 Narodna glasba — Dunaj: 20.00 Stössel: Raimundova vrnitev 22.30 Alt — Budimpešta: 19.00 Madjarska opereta 22.00 Cikavska glasba — Trst-Milano: 20.40 Simfonični koncert 21.50 Beretova igra Obnavljanje — Rim-Bari: 17.00 Orkestralni koncert 20.45 Camussijeva opera Dekliški obraz 21.50 Paralijska opera Ušaljena zaljubljenca — Praga: 19.00 Vojaška godba 19.30 Proslava jugoslovanskega narodnega praznika — Varšava: 18.30 Orkester in solisti 21.30 Klavir 22.30 Salonski kvartet Berlin: 20.00 Lektorska opera Orozko — Köln: 20.00 Bariton — Stuttgart: 20.00 Zabavni koncert — Köln: 20.00 Bariton in orkester — Monakovo: 20.00 Stranovska opereta Cigan — baron — Strassbourg: 20.30 Abzaski večer. PONEDELJEK, 7. septembra. Belgrad I: 20.00 Rodinova opera Knez Igor — Belgrad II: 20.00 Nedeljski izlet iz Splita na Brdo (dr. Herczog) — Zagreb: 20.00 Prenočnice iz Beograda — Dunaj: 20.00 Staderke narodna 21.00 Orkestralni koncert — Budimpešta: 20.05 Salonski orkester 21.40 Operni koncert — Trst-Milano: 20.40 Leharjeva opereta Carjevski, nato plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Moderna Italijanska glasba — Praga: 20.00 Orkester in solisti 21.00 Glasbene sole — Varšava: 19.45 Poljska glasba 21.00 Orkester vojne moravice 22.00 Viola 22.30 Salonski orkester in kvartet — Lipsko: 20.15 Draždanška filharmonija — Frankfurt: 20.30 Zabavni koncert — Stuttgart: 20.10 Komorna glasba — Monakovo: 20.30 Windtova simfonična pesnitev — Beromünster: 19.45 Veliki orkester in solisti — Strassbourg: 20.45 Simfonični koncert.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Žegnanje v Sp. Kašiju
danes in jutri pri Tor-
niču, gostilna pri Zimov-
cu. (b)

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
z lepo pisavo, vesela nem-
skega in hrvatskega je-
zika in govora in pisavi,
vajena strojepljanja, išče
namestitve v trgovini ali
pisarni. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Mlada
moč« št. 13073. (a)

Manufakturst
zmožen vodstva trgovine,
želi premeniti mesto. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Prvovrstna moč«
št. 13093. (a)

Gospodična
išče trajno službo v
ugledni trgovski hiši; gre
tudi nekaj mesecev brez-
plačno. — Ponudbe prosi
upravi »Slovenca« pod
»Vestna in vztrajna« št.
13078. (a)

Mladenič
z dovršeno meščan. šolo
in soferskim izpitom, vo-
jašine prost, išče kakšno
prilagojeno službo. Ponudbe
v upravi Slovenca pod »Za-
poslitev« št. 12946. (a)

Šivilja-pomočnica
išče službo kot začelnica,
gre pa tudi za pomoč pri
gospodinjstvu. — Terezija
Šušteršič, Sv. Petra ce-
sta 93. (a)

Zasebni uradnik
nezaposlen, kavičje zmo-
žen, želi primerno zapo-
selitev. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Soliden«
št. 12996. (a)

Starejša prodajalka
veča slovensčina in nem-
ščina, išče službo v ka-
terokoli trgovini. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 12994. (a)

Nagrado
dobi, kdor mi preskrbi
službo v špecerijarski trgo-
vini na dežel. Ponudbe
upravi Slovenca pod »Po-
šten značaj« št. 12931. a

Absolvent
vinarke in sadjarske šole
s prav dobrim izpri-
čevalom išče primerno
namestitve. Naslov pove
uprava Slovenca pod št.
12870. (a)

Ključavničarski pomočnik
z dovršeno obrtno šolo,
dober risar, išče službo.
Ponudbe upravi Slovenca
pod »Ivan« št. 12881. a

Organizacije, društva!
Kdo nudi skromno eks-
stenco zmožnemu prosvet-
nemu delavcu, pevovodji,
event. organizatorju, režiser-
ju, igralcu itd.? Ponudbe
pod: »Idealizem« upravi
Slovenca št. 12883. (a)

Oskrbnik
z daljšo kmetijsko upra-
vno službo na večjem po-
sestvu išče namestitveja z
novembrom. — Naslov pri
podruž. Slovenca v No-
vem mestu. (a)

Trgovski pomočnik
mlad, vreden in pošten,
želi zaposlitve kjerkoli. —
Cenjene ponudbe poslati
upravi »Slov.« pod »Agil-
len« št. 12967. (a)

Zastopnike - potnike
za prodajo popolnih pa-
tentiranih aparatov za
očuvanje vina od kvara
in praktičnih filtrov za
čiščenje motnih vin ter
ostalih tekočin z visoko
provizijo išče: Jakob Mu-
selin, Slavovska Požega. (a)

Samostojna kuharica
želi namestitve pri več-
članski družini. Ponudbe
na upravo Slovenca pod
»Zanesljiva« št. 12965. a

Kovač
z orodjem, zmožen vsa-
kega dela, želi mesta pri
podjetju. Naslov v upravi
Slovenca št. 12814. (a)

Prodajalka
mešan. trgovine, zmožna
vseh hišnih del in kuha-
nja, išče službo. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod:
»Poštena« št. 12859. (a)

Reven dijak
petošolec želi dobiti ka-
kršnokoli službo, najraje
v pisarni. Naslov v upr-
vi »Slovenca« pod št. 12919.
(a)

Mlad fant
zanesljiv, izučen v boljši
trgovini, želi kakršnokoli
zaposlitve. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod št. 12918.
(a)

Mlad mizararski pomočnik
išče zaposlenja. Kostev-
šek Albin, Hoče 118. a

Krepko dekle
odlična absolventinja me-
ščanske šole želi službo
k otrokom. — Ambrožič
Rezika, Tyrševa 69. (a)

Bivši bolniški strežnik
trezen, nekadike, voja-
šine prost, išče kakršno-
koli zaposlitev, najraje v
kak zavod. — Naslov v
upravi Slovenca pod št.
13140. (a)

Službo dobe

Trgovski uslužbenec
se išče za vodstvo pode-
želske podružnice na Go-
renjskem. Potrebne so re-
ference in kavičja. Na-
stop takoj. Pismene po-
nudbe je poslati pod:
»Veletrgovina« v Kranju,
poštni predal 6. (b)

Akviziterji
za ljudska zavarovanja
se sprejmejo. — Ponudbe
upravi »Slovenca« Mari-
bor pod »Zasluzek«. (b)

Zastopnike
za prodajo posameznikov,
brzoparilnikov itd. išče-
mo. »Persone«, Ljubljana,
poštni predal 307. (b)

Knjigovodkinjo
za nekaj ur tedensko ta-
koj sprejemmo; obenem
kupimo dober pisalni
stroj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 13094.
(b)

Fant
ki ima veselje do dela v
cerkvi, se sprejme s 1.
oktobrom v službo. Pri-
poročilo domačega žup-
nika in opis dosedanjega
življenja je treba prilo-
žiti ponudbi. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Katoliški« št. 13092. (b)

Služkinjo
vajevo kuhe sprejem
za večje gospodinjstvo.
Samo pismene ponudbe
upravi »Slovenca« pod
št. 13096. (b)

Mizararski pomočnik
se sprejme takoj v služ-
bo. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 13095. (b)

Šteparico
z gotovino 2000 Din —
sprejem takoj v stalno
službo. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 13076.
(b)

Izurjenega brusarja
gaterista in cirkularista
išče lesna industrija. Pisi-
mene ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Izurjen
brusar« št. 13034. (b)

Kuharico
išče orožniška postaja Ze-
tale pri Rogatu. Starost
nad 40 let in da je bila
že pri orožnikih. Plača
in opravilo po dogovoru.
Nastop 1. oktobra 1936.
(b)

20 letno kmečko dekle
tudi začelnica, zdravo,
pošteno, za vsa dela, išče
dvorazredna šola ob že-
leznici blizu Ljubljane.
Ponudbe poslati upravi
»Slovenca« pod »2222« št.
13001. (b)

Večja tovarna pletenin
išče za takojšen nastop
izurjeno prirojevanko za
pleteno damsko perilo. —
Naslov tovarne v oglaš.
odd. »Slov.« št. 12893. b

10—14 letni deček
se sprejme za mala de-
la v hiši na deželi. Hra-
na, stanovanje in nekaj
obleke. Ponudbe upravi
Slovenca pod »Reven de-
ček« št. 12962. (b)

Zakonski par
ki bi upravljal večji ev-
tlični in sadni vrt ter
ključavničarska in šofer-
ska dela, išče večja in-
dustrija na Gorenjskem.
Ponudbe z referencami
(spricvali) upravi »Slo-
venca« pod »Vrtnar šo-
fer« št. 12990. (b)

Izurjene pletilje
za rokavice sprejem ta-
koj. Ob Ljubljani št. 27,
Kodeljevo. (b)

Služkinjo
močno in pošteno, večjo
kuhe, za vsa hišna dela,
sprejem 15. septembra.
Ponudbe z navedbo do-
sedanjih služb in starosti
upravi »Slovenca« pod
»300 Ljubljana« 13004. b

Kuharico
pošteno, vestno, zdravo
in iz zdrave rodbine, do
35 let staro, ki bi oprav-
ljala tudi druga hišna
dela, sprejem k večji
družini na Gorenjskem. —
Ponudbe z natančnejšimi
podatki pod »Zanesljiva«
št. 12813 upravi Slov. b

Kuharica
samostojna in prvovrstna
moč, do 40 let stara, in
natakarica-servirka, stro-
kovno izobražena, mlajša
moč, dobita takoj službo.
Prošnje je poslati upravi
Slovenca v Mariboru pod
»Stajerska restavracija«
št. 12898. (b)

Mlada natakarica
z znanjem nemščine se
sprejme s 1. oktobrom. —
Ivan Šef, št. 113 v Slov.
goricah. (b)

Krojaškega pomočnika
tudi v damskem izvež-
banega, sprejem. — Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12862. (b)

Čevljarskega pomočnika
sprejem takoj za stal-
no. Ponudbe na upravo
Slovenca pod »Dolenjsko«
št. 12860. (b)

Služkinja
za vse se takoj sprejme
do 15. septembra. Naslov
v upravi »Slovenca« v
Mariboru št. 1276. (b)

Čevljarskega pomočnika
za gozdarje in zbito delo
sprejem. — Zupan Luka,
Pristava, Križe na Gor.
(b)

Sotrudnik
za lesno kupčijo se išče.
Izredno visok zaslužek. —
Naslov v upravi Slovenca
v Mariboru št. 12897. b

Deklico
sprejem v pomoč go-
spodinj. Izučil se pletil-
stva. Kunc, Deteljeva 2,
Moste. (b)

Sprejem dekleta
za razpečevanje masla in
jajec. — Naslov v upravi
Slovenca št. 12933. (b)

Specerijarsko prodajalko
zanesljivo, sprejem.
Ponudbe upravi Slovenca
pod »Starejša« 12934. b

Gospodično k otrokom
ne pod 30 let, perfektno
nemškega jezika, ki bi
pomagala tudi v gospo-
dinjstvu, sprejem k 2
dečkoma 3—5 let. Ponud-
be s sliko na Rokenštajn
Andor, Subotica, poštni
predal 10. (b)

Prodajalka ali prodajalko
za trgovino dvokoles in
šival. strojev, samo one,
ki so že delovali v tej
stroki, sprejem. Pisme-
ne ponudbe pod 228/A-67
na Interreklam, Zagreb,
Masarykova 28. (b)

Mlada natakarica
z znanjem nemščine se
sprejme s 1. oktobrom. —
Ivan Šef, št. 113 v Slov.
goricah. (b)

Krojaškega pomočnika
tudi v damskem izvež-
banega, sprejem. — Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12862. (b)

Žegnanje danes in jutri
pri Gradu v Zg. Kašiju
Domače pečence, zlahke
ribe. Avtobus vozi iz-
pred Mestnega doma da-
nes in jutri ob 3 in 5,
nazaj poljubno. (b)

Iščem postrežnico
za dvakrat tedensko. —
Costova 9, Bežigrad. (b)

Kleparski pomočnik
dober delavec, se sprej-
me. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 13115.
(b)

Perfektna kuharica
zmožna samostojno vo-
diti gospodinjstvo, z dol-
goletnimi spricvali, po-
polnoma zanesljiva in le-
pega vedenja, izpod 40
let stara, se sprejme ta-
koj proti dobri plači k
eni osebi v Ljubljani. —
Ponudbe z navedbo celot-
nega dosedanjega službo-
vanja je poslati upravi
»Slovenca« pod: »Čista
kuharica« 13131. (b)

Kuharica
ki bi opravljala tudi dru-
ga hišna dela, se sprej-
me. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Trgovska
hiša, Ljubljana« 13164. b

Hlapca
h konjem, ki je vajen
vožnje, z dobrimi spric-
vali, sprejem. Naslov v
podružnici »Slovenca« v
Celju. (b)

Steklobrusač
pošten in samostojen, do-
bi službo pri I. Celjski
Kristaliji, Celje. (b)

Vajenci

Učenko za šivanje perila
takojo sprejem. Kopali-
ška 12. (v)

Modistovska vajenka
se sprejme. Fatur, Ljub-
ljana, Stari trg 11a. (v)

Vajenko
sprejme modna trgovina
G. Cadež, Stritarjeva uli-
ca, Ljubljana. (v)

Kmetijski fant
se želi izučiti v trgovini
na deželi. Naslov v upra-
vi »Slov.« št. 12735. (v)

Dekle
s tremi razredi meščan-
ske šole se želi izučiti
v trgovini z mešanim bla-
gom. — Naslov v upravi
»Slovenca« Trbovlje. (v)

Vajenko
14—15 letno, z 2 razr. me-
ščanske šole sprejem v
trgovino z mešanim bla-
gom tik Ljubljane. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 13003. (v)

15 letno dekle
pošteno, 2 razr. meščan.
šole, poštenih staršev, bi
se rado izučilo za boljše
šiviljo. Cenjene ponudbe
upravi »Slovenca« pod:
»Ljudmila« 12882. (v)

Absolvent
(z maturo) meščanske šole,
sirota, zdrav in kre-
pak, krščanske vzgoje,
prosi za sprejem v trgo-
vino, kjer bi imel tudi
potrebno oskrbo. Poizve
se v upravi Slovenca pod
št. 12925. (v)

Zdrav fant
nadarjen ter krepko raz-
vit, 15 leten, želi kot uče-
nec stopiti v mehanično
delavnico ali v večje sil-
karsko podjetje, kjer bi
imel tudi potrebno oskr-
bo. Poizve se v upravi
»Slov.« pod št. 12926. v

Učenko
poštenih kmečkih staršev,
katera ima veselje poma-
gati pri gospodinjstvu —
sprejem v trgovino. —
Predstavi se je osebo v
v trgovini Pavla Kenda,
Zagorje ob Savi. (v)

Vajenka
za kovaško obrt sprejem
takojo. Hrana, stanovanje
v hiši. Barič Franc, kovač,
Svabičeva ulica 13,
Ljubljana. (v)

Učenke
za šivanje perila in ve-
zenje sprejemam. Dopise
upravi »Slovenca« pod
»Fridna 101« 13044. (v)

Zasluzek

600 Din meseč. dohodkov
nudim tistemu, ki pre-
skrbi 10.000 do 20.000 Din
posojila. Pojasnila se do-
be na Celovski cesti 80,
Ljubljana. (z)

Omet fasade
in nekaj drugih zidar-
skih del oddam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13138. (z)

Pouk

Gospodična poučuje
otroke v nemščini. Polz-
vedbe v Dvorčakovi uli-
ci 6/I. (u)

Krojni tečaj
priredi edina v tujini di-
plomirana strokovnjaki-
nja. Poučujem po najmo-
dernejšem, a prav lah-
kem sistemu. Prijave do
15. septembra. — Jožica
Kumelj, lastnica damskih
krojnih tečajev, Zidovska
ulica 3/III, Ljubljana. (u)

Nemščino in esperanto

se lahko naučite doma.
Učnina zelo nizka. Za-
hitevajte prospekt! Pri-
ložite znamko za odgo-
vor! — Jezikovna dopisna
šola, Jesenice na Gor.

Denar

Posojilo
10.000 do 50.000 Din išče
trgovsko podjetje proti
vknjižbi. Pojasnila se do-
be na Celovski cesti 80,
Ljubljana, I. nadstr. (d)

V denarnih zadevah
se obrnite zaupno na mo-
je pisarno. Solidno po-
slovanje. Inkaso faktur.

Srečke drž. razr. loterije!
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12.

Nove srečke
za 33. kolo drž. razredne
loterije so dospole. Cena
srečki 200 Din, polovična
100 Din, četrtina 50 Din.
Za cenjena naročila se
priporoča Slovenska ban-
ka, Ljubljana - Krekov
trg. (d)

Poravnave plačanje dolgov
posredovanje kreditov
in gotovine
naložbe kapitala, zaščitne
ureditve, davčne napovedi
in vse druge trgovsko go-
spodarske posle izvede in
izredniska menja oddaja
koncesionirana

Trgovsko-gospodarska
poslovalnica v Ljubljani
Cesta 29. oktobra (Rimska
cesta) št. 7.

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice v Ce-
lju kupim. Naslov v po-
družnici »Slovenca« v Ce-
lju. (d)

Tvrdba
A. & E. Skaberne
LJUBLJANA, javlja, da
jemlje do preklica v ra-
čun zopet

hranilne knjižice
Mestne hranilnice, Ljud-
ske posojilnice.

Ureditve dolgov
potom sodnih in izven-
sodnih
poravnav.

Nasveti v konkurnih
zadevah in vseh drugih
trgovsko-obrtnih poslih.
Strokovne knjigovodske
revizije, sestava in apro-
bacija bilan.

Preskrba kreditov,
nasveti glede branilnih
vlog in plačevanje istih

Vsi posli
kmečke zaštite.

Edina koncesionirana
komercialna pisarna:
Lojze Zajc,
Ljubljana, Gledališka ul. 7.
Telefon 38-18.

Širite »Slovenca«!

Kupimo

OROSLAV DOLENEC
Ljubljana, Wolfova ulica
št. 10, zopet kupuje vo-
sek in med ter prodaja
aveče vseh vrst in sla-
dico. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, navelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Namizna jabolka
vagonke količine — in
suge gobe kupuje Artur
Nachbar, Radeče. (k)

Kupim
rabljeno krojaško peč na
šest likalnikov. Stefan
Cencič, krojač, Kranj. k

Kupim
rabljen univerzalni stroj
za obdelovanje lesa. Po-
nudbe pod »Rabljen stroj«
št. 13062 upravi »Sloven-
ca«. (k)

Kupim litoželezne cevi
10—15 cm premera. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Cevi« št. 13049. (k)

Staro zlato, zlato zobovje
in srebrne kronc
kupujem po najvišjih
dnevni cenah.

A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim:
Lokomobil 30—60 k. s.,
ali parni kotel 15—30 m³
kurilne ploskve. Ponud-
be upravi »Slovenca« pod
»Lokomobili« 13045. (k)

Globok otroški voziček
kupim. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. »74«
13000. (k)

Divji kostanj in ježice
kupi po najvišji ceni
V. H. Rohrmann
Ljubljana

Pisalni stroj
rabljen, kupim. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 12999. (k)

Jabolka za prešanje
kupim več vagonov. Ta-
kojšeje ponudbe franco
nakladalna postaja Čok
Anton, Šoštanj. (k)

Prazne steklenice-zelenke
kupim. — Magazin, Slom-
škova ulica 9. (k)

Auto-motor
B. M. W. motorno kolo
500 cm³, 9500 km, dobro
ohranjeno, se prod. —
Kranj, Stara cesta 8. f

Motorno kolo B. S. A.
250 cm³, v dobrem sta-
nju, prodam. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 12884. (f)

Motorno kolo
s priklopec radi bolezn
ugodno prodam. Vavpetič,
mlekarna, Jernejeva ce-
sta. (f)

Motor Indian
s priklopec, 600 cm³, malo
vožen, dobro ohranjen —
pocen, napredaj. Trafika
na Miklošičevi c. 14. (f)

Pohištvo
Napredaj pohištvo:
postelje, lepa kredenca,
kuhinska oprava. Mestni
trg 13/II. (8)

Krasna jedilnica
(kredenci) z brušenim
steklom napredaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13075. (8)

Naznanilo

Ljubljana, septembra 1936.

Ker smo se posvetili izključno izdelovanju pletenin in trikotaže ter prodaji pretežno lastnih izdelkov, sporočamo očitno svojim cenj. odjemalcem, da smo naš moški oddelak na Tyrševi c. št. 9 prepustili našemu dolgoletnemu poslovodji g. Leopoldu Maherju, ki bo to trgovino vodil odtlej pod svojim imenom in za svoj račun.

Zahvaljujemo se vsem cenj. odjemalcem za naše bliske trgovine za izkazano nam zaupanje ter jih prosimo, da ohranijo isto v polni meri tudi našemu nasledniku.

Naš oddelak modnih pletenin in trikotaže na Tyrševi c. 20 pa vodimo v popolnjeni obliki in povečanem obsegu slej ko prej tudi v medtem priporočamo vsem

z odličnim spoštovanjem
„Mela“ družba z. o. z.

Kot dolgoletni poslovodja moškega oddelka tt. „Mela“ d. z. o. z. na Tyrševi c. 9. naznanjam vsem cenj. odjemalcem očitno, da sem preuzel goraj omenjeno trgovino ter, da bom odtlej isto vodil pod svojim imenom in za svoj račun pod tordko

Leopold Maher

v neomejenem obsegu naprej.

Dolgoletne izkušnje me usposabljaajo, da bom v stanju zadovoljiti cenj. odjemalce v vsakem oziru ter jih prosim tudi v bodoče istega zaupanja, zagotavljaajo jih najsolidnejše potrebe. Priporočam se

z odličnim spoštovanjem

Leopold Maher, „prej Mela“

Prodamo

Ure,

slatino in budilke nudi najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo št. 15. (1)

Zaradi preselitve

poceni napredaj: omara, umivalnik z ogledalom, miza s 4 stoli, postelja, nočna omarica, stenska ura, kuhinjska in jedilna kredenca, hladilna omara, omara za moko, stelaže in tri svetilke. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13128. (1)

Kolesa

malo rabljena, nova, najboljših znamk — kupite poceni pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve). (1)

Žimo za modroce,

vrvi za perilo, strango, motvoz, krtače za parket, krtače za obleko, omela, turpice, podnožnice itd. korbice po znatno znižanih cenah pri: I. Andrič, Mestni trg 9 (poleg Slikebarneta). (1)

Hruške maslenke

namizne, la, poceni napredaj na debelo in drobno. Langusova ulica 13, Laurič. (1)

Kolesa in »Sachse« motorji najceneje pri: Remec Oskar, Dolenjska cesta 5. (1)

9 polovnjakov vina

ostanek, lastnega pridelka, ljutomerskega, letnik 1935, 5 minut od banovinske ceste Ormož—Ljutomer, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12912. (1)

Prvovrstno moško perilo fantovske srajce za solarje po najnižjih tovarniških cenah dobite pri »Kreko«, Tavčarjeva 3, Ljubljana. (1)

Dobro vpeljeno mlekarstvo prodam na prometni točki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13005. (1)

Več vagonov

smrekovih storžev in večjo množino hrastovih ježic prodam. Interesenti dobijo naslov v upravi Slov. št. 12944. (1)

Furnir za mizarje

Oddam večjo partijo (tudi v malih količinah) orehovega furnirja in slepega jevskega furnirja. Blago se lahko ogleda vsak čas pri Ivan Šiška, Ljubljana, Metelkova ul. št. 4. Tel. 32-44. (1)

Za poletje in vroče dneve!
Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima okafordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/O« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečke (Dirodli), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštne prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnina, ženska, moško in namizno perilo, barvast, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinjšega belega blaga. — Neprimer, no vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvofakova cesta št. 1.

Vinogradarji, gostilničarji, kavarnarji, točilničarji
Motna vina čisti kristalno bistro »Helios« azbest-filter, a vsako vino varuje od kvara »Helios« aparat. Raba enostavna, praktična, poceni. Ponudbe: Jakob Muselin, Slavonska Požega. (1)

Vreče

nove in rabljene vseh velikosti dobite najceneje pri
AL Grebenc, Ljubljana
Pratačkova ulica 2. (1)

Nova lopa

za pečenje kostanja s pečico in pritliklami napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 1274. (1)

Bukovega žaganja

(piljvine) prodam po nizki ceni več vagonov. Vprašati na: Boris Samša, Litijska. (1)

Hrastove ježice

vagonsko količino dobavim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Letošnj« št. 12886. (1)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Valvasor

poceni napredaj. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravi pod št. 12927. (1)

Bela otroška posteljica skoraj nova, 3 lepi oleandri in razno pohištvo poceni napredaj. — Rožna dolina cesta X št. 27. (1)

Giza

popolnoma nova, nosilnost nad 1000 kg, napredaj. Perdan, Apihova 34, Bežigrad. (1)

„Höntschi“ peči

trojne velikosti, za centralno kurjavo — zelo ugodne za vrtnarje ali tovarne, prodaja SU-CEVIC, Maribor, Slovenska ulica 8. (1)

Ia žgano apno

in bukovno ogelje, vilano, vagonski odjem, nudi najcenejše tvrdka Čok Anton, Šostanj. (1)

Nov uniformski plašč

za banke uradnike, kompleten smoking in oficirska uniforma s plaščem ugodno napredaj. Polzeve se: Puharjeva 12/L. (1)

Štedilnik

dobro ohranjen, za vzidati, na 3 plošč, prodam. Jemec, Ljubljana, Knezov štrahon 60. (1)

Prodaja lesa!

Začasna državna uprava (Z. D. U.) razlaščenih gozdov prodaja potom dražbe iz svojih gozdov:

1. Črna pri Prevaljah ca. 2540 plm izdelanega smrekovega lesa dne 16. septembra 1936.

2. Plesč (Sv. Lovrenc na Pohorju) ca. 2410 plm izdelanega smrekovega lesa in ca. 1400 prlm izdelanih bukovih drv dne 15. septembra 1936.

Pogoji in vzorci ponudb so na razpolago pri: Z. D. U. v Ljubljani, Aleksandrova 4/II in pri šumski upravi v Črni ter gozdarju v Sv. Lovrencu.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvofakova cesta št. 1.

Za šolarje

vseh vrst obleke, pumparce, perilo itd. v največji izbiri dobite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (1)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, nasproti »Neboščinika«.

Čebelarji

7 panjev, zamenjam za sadje, drva ali krompir. Ferluga, Mejna 23, Maribor. (1)

Halo — kolesa

svetovnoznane firme prodajam od 400 do 1400 Din napredaj. Dajem tudi na obroke. — Ciril Kmetič, Dob 114 pri Domžalah. (1)

Šivalni stroji

skoraj novi, po neverjetno nizkih cenah napredaj pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve). (1)

Kislo zelje, repa

novi prvovrstni, in glave za zdarmo v soddkih dobavljamo vsako množino po brezkonkurenčni ceni
GUSTAV ERKLAVER
Ljubljana-Kodeljevo, Povšetova 10, tel. 35-91.

Volna, svilna, bombaž

staino v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in stari trg.

Za šolo

torbice, aktovke, nahrbtnike, peresnice, vse v velikih izbiri, priporoča Kravos Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Kislo zelje, repo

in sarmu, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavljamo vsako množino. Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 81, tel. 35-39. (1)

Šivalni stroji in kolesa

vseh najboljših nemških znamk po najnižjih cenah dobite samo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. — Velesojem paviljon »H«, zunaj. (1)

Keglišča

moderna, astalitrana, sestavne dele istih in popravila po inozemskem strokovnjaku oskrbi: Čerferin, Ljubljana, Tavčarjeva 3. (1)

Posestva

Majhno hišico

z zemljiščem, pripravno za trgovino, v prometnem kraju brez konkurence, vzamem v najem ali kupim. Ponudbe s opisom kraja upravi »Slovenca« pod »Dom« 12639. (p)

Posestvo

v Savinjski dolini na lepi legi, 20 minut od postaje, se prodaja. Posestvo sestoji iz sadonosnika, gozda, njiv, deloma obdelanih s hmeljem, gospodarskim poslopjem, sestojem iz zidane hiše, zidanim hlevom in kozolcem. — Naslov v podružnici »Slov.«, Celje. (p)

Prvovrstno posestvo

obstoječe iz travnikov, njiv, gozda in pašnikov, v izmeri 4 hektarje, 10 minut od Rogaske Slatine, prodam. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju in novozidana hiša. Vprašati: Občina Rogaska Slatina okolica. (p)

Hiša v Kamniku

enonadstropna, petstanovanjska, napredaj. Informacije daje Janko Josip, urar v Kamniku. (p)

Posestvo blizu Maribora približno 40 oravov, stanovanjska in gospodarska poslopja, njiva, polja, travniki, pašniki, gozd, ob železnici, ugodno napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 267/Kr. (p)

V Ljubljani napredaj nova enonadstropna tristanovanjska hiša s velikim vrtom za 160.000 dinarjev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13071. (p)

Parcela

pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Za časa Velesojma

od 1. do 13. septembra
bo izhajal **SLOVENE**
v znatno povečani nakladi in bo tore
oglaševanje v tem
dnevniku za vsakogar zelo koristno.

Kličite telefon **29-92**

Večje posestvo s travniki in gozdom, na Gorenjskem ali v ljubljanski okolici kupimo. Takojšnje ponudbe na: A. B. C., Medvedova cesta 3, Ljubljana. (p)

Večje arondirano posestvo na Gorenjskem kupim proti gotovini 300.000 do 800.000 Din. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Blizina Ljubljane ali Kranja« št. 13098. (p)

Stavbno parcelo v Ljubljani kupim za ceno do 30.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13061. (p)

Hišo z gostilno ob banovinski cesti takoj prodam. — Stožice 40, Ježica. (p)

Nova enodružinska hiša prodam v Višmarjih 128 (pod klancem), pri Šent Vidu nad Ljubljano. (p)

Enostanovanjska hiša z lepim vrtom se prodaja tudi zamenja za hišo na Štajerskem v Mariboru. Polzeve se: Spodnja Šiška, Aleševčeva 17. p

Veliki valjni mlin stalna voda, blizu večjeje mesta, bogata okolica, prodam pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe: Umetni mlin št. 12917 na upravo »Slovenca«. (p)

Enodružinska hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem ali brez zemljišča, blizu cerkve in drž. ceste, napredaj. Vprašati v Vojniku št. 130. (p)

Dvostanovanjska hiša visokopritlična, nova, v magdalenskem okraju — napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 1291. (p)

Hiša s stavbeno parcelo ugodno napredaj na Betnavski cesti 136, Maribor. (p)

Novo enodružinsko hišo prodam v Višmarjih 128 (pod klancem), pri Šent Vidu nad Ljubljano. (p)

Enostanovanjska hiša z lepim vrtom se prodaja tudi zamenja za hišo na Štajerskem v Mariboru. Polzeve se: Spodnja Šiška, Aleševčeva 17. p

Veliki valjni mlin stalna voda, blizu večjeje mesta, bogata okolica, prodam pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe: Umetni mlin št. 12917 na upravo »Slovenca«. (p)

Enodružinska hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem ali brez zemljišča, blizu cerkve in drž. ceste, napredaj. Vprašati v Vojniku št. 130. (p)

Dvostanovanjska hiša visokopritlična, nova, v magdalenskem okraju — napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 1291. (p)

Hiša s stavbeno parcelo ugodno napredaj na Betnavski cesti 136, Maribor. (p)

Novo enodružinsko hišo prodam v Višmarjih 128 (pod klancem), pri Šent Vidu nad Ljubljano. (p)

Enostanovanjska hiša z lepim vrtom se prodaja tudi zamenja za hišo na Štajerskem v Mariboru. Polzeve se: Spodnja Šiška, Aleševčeva 17. p

Veliki valjni mlin stalna voda, blizu večjeje mesta, bogata okolica, prodam pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe: Umetni mlin št. 12917 na upravo »Slovenca«. (p)

Enodružinska hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem ali brez zemljišča, blizu cerkve in drž. ceste, napredaj. Vprašati v Vojniku št. 130. (p)

Dvostanovanjska hiša visokopritlična, nova, v magdalenskem okraju — napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 1291. (p)

Hiša s stavbeno parcelo ugodno napredaj na Betnavski cesti 136, Maribor. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Stavbno parcelo vokalno, prodam na prometnem kraju v Šiški. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12861. (p)

Parcela pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Stavbno parcelo vokalno, prodam na prometnem kraju v Šiški. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12861. (p)

Parcela pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Stavbno parcelo vokalno, prodam na prometnem kraju v Šiški. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12861. (p)

Parcela pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Stavbno parcelo vokalno, prodam na prometnem kraju v Šiški. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12861. (p)

Parcela pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Stavbno parcelo vokalno, prodam na prometnem kraju v Šiški. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12861. (p)

Parcela pri zatvornici čez Grubarjev prekop prav poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13067. (p)

Manjšo hišo z gostilno v Ljubljani, in parcelo pod Rožnikom — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tudi vknjižba« št. 12902. (p)

Nova hiša visokopritlična, s vrtom, se ugodno prodaja. Polzeve se pri: Gregorin Karlu, Hrastje pri Ljubljani. p

Posestvo krasno, renovirano, obstoječe iz dobro vpeljane gostilne, javne tehnične, hleva, njive, gozdov, kamnoloma, s novim inventarjem, poleg mesta na Dolenjskem, se prodaja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 12966. (p)

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEČ“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

SLOVENEČ

ODDAJO:

Lepo sobo

opremljeno ali prazno — oddam s 15. septembrom. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 13009. (s)

Opremljeno sobo

lepo in zračno, s posebnim vzhodom, oddam gospodini. Šmartinska cesta št. 10. (s)

Prazno parketirano sobo

z balkonom, separatnim vzhodom, souporabo kopalnice, oddam na Prulah. — Istotam sprejem dijaka, boljše hiše v neparketirano sobo z ali brez oskrbe. Naslov v upravi „Slovenca“ št. 12947. (s)

Dve lepi svetli sobi

meblirani in s posebnim vzhodom, oddam takoj ali pozneje. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 12940. (s)

Lepo sončno sobo

prazno ali opremljeno, z uporabo kopalnice oddam s 1. oktobrom eni ali dvema osebam. Pojasnila v trgovini Engelmann, vis-a-vis remize. (s)

Dijaki

Enega ali dva dijaka

sprejem na stanovanje. Uporaba klavirja, bližina trgov. akademije in obrtnih šol. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 12865. (D)

Dijakinjo

sprejme v skrbno oskrbo boljša obitelj poleg trgovske akademije, bližina šol. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 13102. (D)

Nižješolca

sprejme učiteljska družina v popolno oskrbo. Center, nadzorstvo ter klavir. Naslov pove uprava „Slovenca“ št. 12953. (D)

Dva dijaka

katoličana — sprejme na stanovanje družina v neposredni bližini nove realne gimnazije v Ljubljani. Dijaka bi imela svojo sobo, dobro meš. hrano in postrežbo. Poizve se v Ljubljani pri upravi „Slov.“ št. 12953. (D)

Dva dijaka ali gospoda

sprejem na stanovanje brez ali s hrano. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 13037. (D)

Vsak zaveden Slovenec rabi samo najnovejši

SLOVENSKI PRAVOPIS

priredila dr. A. BREZNIK
Dr. F. RAMOVŠ

Cena vezani knjigi Din 60.—

Naklada pri
JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI
v Ljubljani

35 letna dekle

dobra gospodinja, poroči gospoda od 35 do 50 let. Vdovec niso izključeni. — Ponudbe upravi „Slovenca“ pod »Lepa bodočnost« št. 12905. (2)

Vrtnar

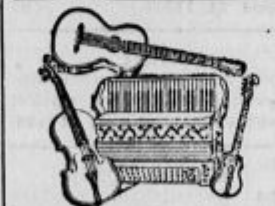
star 28 let, poroči mladenko ali vdovo s 50 do 75.000 dinarjev gotovine v svrhu prevzetja dobro vpeljane domače vrtnarije. Ponudbe podružnici „Slovenca“ v Celju pod: »Resno« št. 13161. (2)

Glasba

Pozor!

Tvornica harmonijev in orgel Ivan Kacin, Domžale, razstavlja svoje izdelke harmonije in pišnine na velesejmu — Paviljon F. (s)

Kupim pianino
dobro ohranjen. Ponudbe upravi „Slovenca“ pod: Din 5000 št. 12964. (s)

Obet

Priporočam se slav. občinstvu, kakor tudi pred. duhovščini za izdelovanje vseh oblek, površnikov, sukenj, talarjev

Vzorci blaga na razpolago. — FRAN MOŽE, krojač, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino šte. 12.

Modni salon ROZMAN

Dvorni trg 3 (poleg univerze) izdeluje dam. kroje po meri iz najnovejših žurnalov. Poučujemo tudi krojno risanje

Specijalna mehanična delavnica

za popravila avtomobilov, motornih koles in vsa v to stroko spadajoča dela

J. KRALJIČ, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13

Tel. 25-35. Tel. 25-35.

Specijalni oddelk za popravila Düssel-motorjev.

Penjenemu občinstvu

naznanjam, da v ponedeljek 7. septembra odprem trgovino s sadja in zelenjave na drobno v dvoriščnem lokalu Pred škofijo 21, poleg mlekarne. Imel bom vedno sveže navadno in finejšo blago. Posebno priporočam vsako množino pravih bosanskih sliv, vse po najnižjih dnevnih cenah. Se priporočam.

L. Glavnik.

Celuloidne ščite za vrata!

naročite pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

Objave

Pirnat Valentin

sem izgubil svoje zadnje šolsko izpričevalo in ga proglašam neveljavnim. (o)

Javna dražba

najdenih predmetov se bo vršila dne 9. septembra na glavnem kolodvoru v Ljubljani. (o)

Naznanilo!

Svoje cenjene odjemalce prosimo, naj se obračajo glede naročil edino le direktno na naslov Anton Smole, Livarna Podsmreka, pošta Dobrava, Anton Smole, železnicarska, Dobrava pri Ljubljani. o

Javna dražba pohištva:
komplet salona, obstoječ iz velike garniture, vitrine in mize, razni posamezni fotelji, visoke omare, kredenca za jedilno sobo, divan, postelje, postila, razne mize, karnise, starinske in druge podobe, damsko sedlo, španska stena, razna drobniarja itd. — bo v sredo 9. septembra t. l. od 9. ure dalje na Glincah, Tržaška cesta 4, vila Nasta - Golob. — Dr. Jos. Krevl, javni notar. (o)

Razno

Deklico

7 let staro, zdravo, dam za svojo. Naslov v upravi „Slovenca“ v Mariboru pod št. 1304. (r)

Najcenejši zajtrk

in večerjo dobite v mlekarni »Naklo«, Erjavčeva cesta št. 2, nasproti dramskega gledališča. (r)

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni v Ljubljani

V Dubrovnik

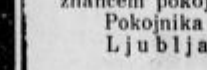
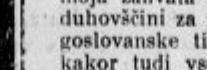
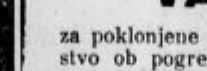
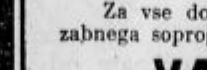
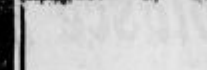
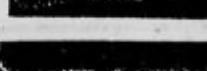
sprejem tri sopotnike, kateri prispevajo za benzin »Pacard« avtomobila. Odhod 10. septembra preko Italije do Barija v Dubrovnik. — Informacije A. Gorec, Tyrševa. (r)

Telefon 25-57

Vojaške informacije

za ureditev osebnih zadev daje najhitreje: Informacijski zavod, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7/I. — Za informacije priložiti 12 Din v znakah. (r)

Davčne zadeve,

pritožbe, prošnje za obročno odplačevanje, odpis itd.: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/I. (r)

Intervencije

v vseh zadevah pri vseh oblastih in ministrstvih izvršuje hitro in uspešno Gospodarsko-pravna pisarna, Ljubljana, Šelenburgova 7/I. (r)

Šlais Jan

prof. drž. konserv. začne s privatno poukom violine 15. sept., Ljubljana, Gestrinova 5/I.

Najrazličnejše vrste usnja

bo prodajalo potom javne dražbe Združenja usnarjev v skladiščih tvrdke J. Lavrič, Dolenjska cesta, Rudnik 24, v petek, dne 11. septembra 1936. Prodanih bo ca. 18.000 kvadratov vegetabilnega in kromno strojenega usnja, ca. 8000 kg gornjega in spodnjega usnja, ca. 1030 komadov črsovih svinj, odpadki jermenov in jermenarske industrije, razne slane in suhe surove kože. Katalog se dobi pri Združenju usnarjev in pri tv. J. Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

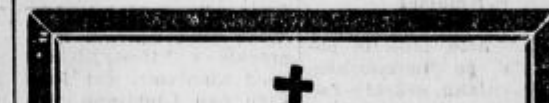
Obvestilo

Cenjeno občinstvo vljudno obveščamo, da gg. Viktor Meden, Maks Zemljčič in Ferdo Požek niso upravičeni za založbo Hram nabirati naročnike oziroma od naročnikov inkasirati naročnine.

Uprava založbe 6 am

Proda se krasen dvorec

z gozdnim veleposestvom v Sloveniji, na obronkih Pohorja. Leži ob Dravi, na želez. križišču na štiri strani, 1 uro od Maribora v prav lepem, zdravem kraju. Posestvo sestoji iz 225 oralov v enem kosu. Od tega 200 oralov pretežno jelov gozd za sekati, ostalo travniki, polje in sadovnjaki. V sredini posestva velik, luksuz. zgrajen dvorec z lepimi, 32 prostori. Pri dvorcu je lepo zaraščen park z ribnikom, prekrasna kapelica iz 17. stol., v ozadju impozantna ogromna zgradba iz 10. stol. Ne daleč od dvorca so nameščena vsa potrebna gospod. poslopja. Vsa poslopja so v najboljšem stanju. V vseh zgradbah lastni vodovod. Lastni ribolov. Izredno dobra lega za izvoz lesa. Dobra cesta. Železnica in reka Drava pod posestvom. Posestvo je oddaljeno 10 min. od železn. postaje in 15 min. od večjega trgovišča. Telefon, pošta, telegraf, najpovoljnejše železn. zveze na vse strani. Posestvo lahko služi za letovišče, ekonomijo, sanatorij, zdravilišče za rekonvalescente, šolo, samostan ali slično. Posestvo je neobremenjeno in zavarovano. — Detaljne informacije daje F. Prettner, Sisak, Jugoslavija.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da nam je naš predobri soprog, oče, dedek in pradedek, gospod

NIPIC FRANC

železničar v pok.

v 79. letu starosti, po kratki bolezn. mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb bo v ponedeljek, 7. sept. ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice v Studenčih.

Maribor, dne 5. septembra 1936.

Zalujoča rodbina in sorodstvo.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

VALENTINA PREMKA

za poklonjene lepe vence in za številno častno spremstvo ob pogrebu se zahvaljujem iz vsega srca. — Zlasti velja moja zahvala gg. zdravnikom za trud ob dolgi bolezni, častiti duhovščini za duhovno tolažbo, odboru, vodstvu in osebjem »Jugoslovanske tiskarne«, pevskemu odseku »Grafika« za petje, kakor tudi vsem ostalim poklicnim tovarišem, prijateljem in znancem pokojnika za številno spremstvo ob pogrebu. Pokojnika priporočam v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 6. septembra 1936.

Frančiška Premk.

Školia Loka

Gradbena delavnost je letos v našem mestu precej živahna; predvsem gradnja občina sama odnosa cestni odbor. Novi oporni zid v Vincarje je dal celi okolici precej lično zunanost, škoda le, da letos ne bo gotov radi pomanjkanja denarnih sredstev; prav tako pa zadobiva fužinsko predmestje povsem novo lice z zidom, ki ga grade ob Poljanščici pred njenim izlivom v Soro. Pri tem delu je zaposlenih nad 20 delavcev, samih domačinov. Prav sedaj urejajo tudi kanalizacijo od farne cerkve proti Šeširju, kar je brez dvoma zelo potrebno prav tako kot je bila potrebna kanalizacija v Zvezdi, ki so jo izvedli začetkom poletja. Na cesti v Staro Loko je cestni odbor postavil lepo kamenito ograjo na posestvu Pokornovih, in s tem pridobil precej sveta dosejda tako ozki cesti. Kar se tiče privatne delavnosti naj omenimo zgradbo lokala za mesnico v Kapučinem predmestju in še nekaj drugih renovacij.

V nedeljo 23. t. m. je bil v prostorih meščanske šole sestanek vseh občinskih zastopnikov škofjeloškega okraja in tukajšnjega učiteljskega, na katerem je bilo sklenjeno, da se bo priredil kmetijski tečaj in to za mladino od 17 leta dalje. Tečaj bo trajal od oktobra do marca 1937 in bo brezplačen. Priglasiti se pa mora najmanj 15 zainteresentov.

Razstavniki odbor je izročil šolskemu odboru vse lokale, ki jih je imel najete med razstavo in se mu zahvalil za naklonjenost, s katero mu je šel na roko ves čas.

Planina pri Sevnici

Prvi september 1936 bo ostal Planincem v trajnem spominu. Del trga pred dr. Levčevim dvoriščem je dobil novo obleko. Okrašeni mlaji, slavočim in na dvorišču okusno pripravljena tribuna. Po trgu so zavirale zastave, oglašili so se topi in zasvirala je godba. Člani živilnozdravniške zadrage pa so vodili svoje krave, telice in enega bika iz Planine, iz Sv. Vida in Dobja na ogled določeni komisiji. Že te zunanosti pričajo koliko važnost polagajo naši ljudje živinoreji. In prav je tako. Saj je prav živinoreja glavni vir dohodkov našega kmeta. Da bi bile le cene primerne! Zato razumemo skrb in navdušenje, s katerim je pripravil ožji odbor pod vodstvom dr. Mozerja iz Kozja zunanje lice temu prvemu živinorejskemu prazniku na Planini.

Priganih je bilo 64 goved sivopisničen barve. Kmalu po devetih je začela komisija svoje delo. Tvorili so jo banski referent, okr. živilnozdravnik, zastopnik zveze in Sv. Jurija ob j. ž., okr. referent in živilnozdravnik iz Kozja in mlekarški kontrolor.

Po štirnem ocenjevanju so dobili razstavniki žirne določene nagrade, ki so znašale 250, 200, 150, 120 in 80 Din. Vsega skupaj je bilo razdeljenih 5250 Din. Prispevali so banovina, okr. kmetijski odbor in občinski kmetijski odbor.

Banski referent Ivan Oblak je v svojem lepem govoru izrazil svoje veselje nad dosedanjimi uspehi planinske živilnozdravniške zadrage, ki obstoja komaj dve leti. Opozarjal pa je tudi na obstoječe nedostatke in bodril k bodočemu smotnemu delu. Planinski voli so sloveli že zdavnaj po Avstriji in Češki, naj bi zasloveli tudi planinske krave in posebno biki. Dobre biki moramo sedaj kupovati v inozemstvu, naj bi se naše živinoreja izboljšala v toliko, da bi mi prodajali biki v inozemstvo. Prav Planinska okolica ima dane vse naravne pogoje.

Zagorje

V torek je umrla v Toplicah pri Zagorju 43-letna Kladvar Angela, ki je bolehal na 11 let. Pokopali so jo v četrtke popoldne na zagorskem pokopališču. Zapuščila tri nepreskrbljene otroke.

Občinska seja. V nedeljo, 6. septembra ob 9 dopoldne bo v občinski dvorani seja občinskega odbora.

VPisovanje v meščansko šolo. Zanimanje za vpis v prvi razred novoustanovljene meščanske šole v Zagorju je bilo izredno veliko. VPisovanje je bilo 1., 2. in 3. septembra in se je vpisalo 90 učencev. Šolnino je plačalo le par učencev in še ti najmanjšo vsoto, kar je jasen dokaz, kako velika potreba je bila meščanska šola med ubogimi rudarji, ki radi slabih razmer svojih večkrat zelo nadarjenih otrok niso mogli dati v šole v mestu.

Stavka apneničarjev. V sredo jutraj je stopilo delavstvo, ki je zaposleno pri apneničarski TPD v Zagorju, v stavko. Vzrok stavki je mezdno gibanje. Upamo, da bo po obojestranski uvidevnosti, stavka kmalu končana. O poteku bomo še poročali.

Sv. Anton na Pohorju

V nedeljo, dne 30. avgusta t. l., je bil slovesno blagoslovljen novi razred tukajšnje narodne šole. — Ker ni bilo zadostnih denarnih sredstev, so požrtvovalni Antončani sami darovali vse razredni inventar, med katerim se zlasti odlikuje moderna stenska tabla, ki jo je poklonil šoli g. Kamp Miha, veleposestnik in cerkveni ključar pri Sv. Antonu. Tudi sicer so tukajšnji domačini prav okusno uredili prostor za novi razred ter izvršili pripadajoča dela večinoma na lastne stroške. Sploh so Antončani domači šoli zelo naklonjeni in store za dobrobit šolske mladine vse, kar največ morejo. — Zato vsem dobrotnikom naše šole v imenu mladine iskren Bog plačaj!

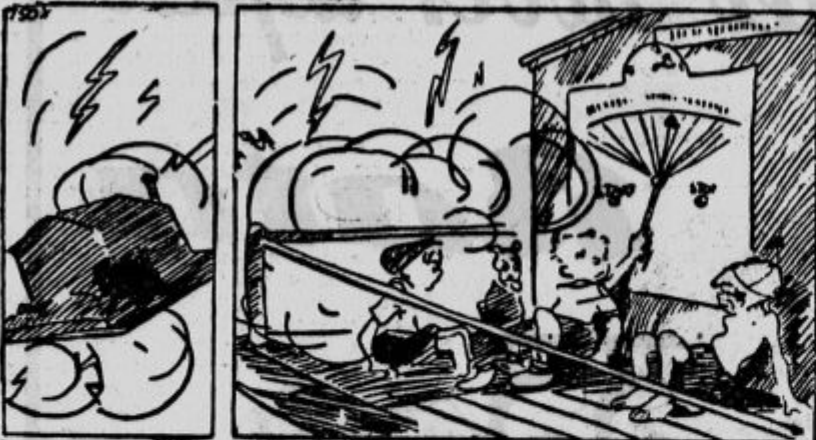
Trebnje

Spominska proslava Josipa Stritarja. Simona in Davorina Jenka. Trebanjsko pevsko okrožje se marljivo pripravlja za spominsko proslavo velikih slovenskih kulturnih delavcev Josipa Stritarja, Simona in Davorina Jenka, ki bo dne 8. septembra popoldne v Prosvetnem domu v Trebnjem. Pri tej priložnosti bo sodelovalo sedem pevskih zborov in to iz: Trebnjega, Mirne, St. Ruperta, Trebelnega, St. Janža, Cateža in Tržiča. Posamezne pevske točke bodo izvajali posamezno in skupno. Skupni zbor bo štel nad 150 pevcev in pevke. Vse pesmi na sporedu so izpod peresa Josipa Stritarja in Simona Jenka, ki jih je po večini uglasbil Davorin Jenko. Skupni moški zbor bo zapel S. Jenko — D. Jenko: Molitev, Stritar — Saltner: Pozimi iz šole in Stritar — Premrl: Slovenska pesem, skupni ženski zbor Stritar — Vodopivec: »Ptice ter Funtek — D. Jenko: »Na tujih tleh«. Skupni mešani zbor in posamezni zbori bodo prav tako peli le pesmi — dela slavljencev. — Med koncerti bo govornik očeta Stritarjevo prosvetno delo in veliki njegov pomen za Slovenstvo na tem polju, pomen in udejstvovanje pri prosveti Slovencev S. Jenka ter delo D. Jenka, ki je uglasbil največ S. Jenkovih in Stritarjevih pesmi. — Za proslavo vlada med ljudstvom že zdaj veliko zanimanje, saj bo to proslava naših najbolj popularnih kulturnih delavcev in pesmi, ki se bodo izvajale, so po večini ponarodele. Zanimaja pa se za proslavo tudi inteligencija. — Železniške zveze so ugodne. Zelena Dolenjska in zdrava slovenska pesem vabita.

Tinček in Tonček v Atlantidi

149.

Strani imenitno deluje.

Zaropotalo je, zasikalo in zašvičalo, kakor da sto čarovnic jaha na svojih metlah po zraku. Potem pa je utihnilo vse in v ta molk je zadonel čipov svečani glas:
 »Pozdravljeni! Nahajamo se v letu 1492!«
 Tinček in Tonček pa tega nista mogla verjeti.
 »Nikar se ne delaj norca iz naju!« ga je ogorčeno zavrnil Tonček.

Ko pa sta se Tinček in Tonček ozirala na morje, sta ostrmela: naravnost nasproti jim je plula mogočna ladja, ki sta jo Tinček in Tonček spoznala na prvi pogled; to je bila ladja Kristofa Kolumba!

**ZA JESEN-
ANGLEŠKO.
ČEŠKO
SUKNO!**

320 m
**Skaberné
Ljubljana**

Kupim manjše posestvo

na samotni, v bližini gozda, okraj Ljubljana. - Ponudbe na upravo »Slovenec« pod: »Samotno posestvo« števil. 13.029.

Halo! Halo!

Kam pa v nedeljo in ponedeljek, 6. in 7. septembra? Vsi na žganje v Zg. Kašeli k Mercinatu, gostilna pri Nacetu, kjer bomo jedli prava kvačica, pečeno, ocvrte piške in pečene prašičke in pili dobra štajerska in dolenska vina.
 Za obilen obisk se priporočata
KARL in FRANCKA MRCINA.

Prvovrstne sode

za vino, žganje in kis v vseh velikostih iz hrastovine, bukovine itd., kakor tudi razne kadi: ovalne, okrogle, štirioglate; gnojne sode, posode za rože, kopalne banje itd. dobite najsolidnejše in najcenejše pri **IVANA PIRC** nasl., sodarstvo, Dravice - St. Vid nad Ljubljano.

**Orožarna
Pastuović**
Zagreb, Jurisiceva 1

Vodilna trgovina z orožjem, municijo in lovsko-sportnimi potrebščinami. - Preko 80 vrst pušk. Za nov cenik števil. 3/a z znižanimi cenami in cenik števil. 3 pošljite Din 3.- v poštah znamkah.

ZAHVALA. Za izraze iskrenega sočutja, katere smo prejeli ob priliki smrti naše ljubljene hčerke, sestre in telke.

Marice Zevnikar
dijakinje

Posebno se zahvaljujemo g. dr. Misu za skrbno nego, č. duhovščini in njenim prijateljicam in prijateljem za krasno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. - Sveta maša za dušnico bo dne 9. septembra ob 8 na Rakovniku.
 Ljubljana, 6. septembra 1936.
 Žalujoči ostali.

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor.
 Dravska 15.

Elektromotorji novim rabi napetosti vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za prevzemanje in popravilne delavnice, avtomatizirane, elektromotorjeve ter vseh elektroaparatur. - Izvršujemo vse električne instalacije za razsvetljavo in pogon.

ELEKTROPOSREDOVATELJE
Franjo Perčič
 Ljubljana, Gosposvetska 16.

Otroške vozičke kolesa

kupite ugodno pri
S. REBOLJ & DRUG.
 Ljubljana, Gosposvetska 13

Pozor!

Posetnike ljubljanskega velesejma vabim, da si pred nakupom pohištva ogledate stalno razstavo **Najmodernejšega pohištva** lastnega izdelka, z večletno garancijo in po zelo znižani ceni.
ANDREJ KREGAR in sinovi
 St. Vid nad Ljubljano, poleg kolodvora

Vse šolske potrebščine

kupite najceneje v trgovini

H. NIČMAN

LJUBLJANA, KOPITARJEVA UL. 2

Za usnje in vse čevljarne potrebščine dalje jesen veliko izbire kruponov, boksa, laka, ševroa, kože za rokavice Vam nudi po najnižji ceni trdka

Franc Erjavec, založnik usnja
 Ljubljana, Stari trg št. 18

Damske torbice, aktovke, nahrbtniki, kovčke in šolske torbice stalno v zalogi.

„LA TOJA“

razirna krema vsebuje izredno učinkovite snovi iz svetovnoznane termalne kopališča za kožne bolezni »LaToja« v Spaniji.

Generalno zastopstvo:

Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10

Dobro in poceni blago

kupite pri naših inserentih!

Žrebanje I. razreda: 13. in 14. okt. 1936

Glavna kolektura državne razredne loterije

A. REIN i DRUG
 ZAGREB

GAJEVA 8

ILICA 15

1/2 srečka
 Din 200

1/2 srečke
 Din 100

1/4 srečke
 Din 50

Strogo solidna postrežba!

Enostanovanjska hiša

ki se da preurediti tudi za več stanovanj, z lepim vrtom, v Zadružni ulici št. 9, se proda na sodni dražbi dne 11. sept. 1936, ob pol 11 uri dopoldne, pri Sreskem sodišču v Ljubljani, soba št. 16.

Pojasnila v izvršilnem oddelku Sres. sodišča v Ljubljani.

Najlepše **vence, šopke** in aranžmaje nudi po najnižjih cenah cvetličarna Tyrševa (Dunajska) c. 9. Vrtnarstvo Vrasov trg pri centpeterskem mostu.
Adolf Valovac

Mizarji!

Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd., izberete najceneje tudi na hranilne knjižice pri

»Jeklo«
 Ljubljana, Stari trg.

Teden velesejma

in pa dnevnika

„Slovenec“ in „Slovenski dom“

Vam nudijo najugodnejšo priliko, da seznanimate svoje odjemalce z novim blagom in nizkimi cenami.

Naročite oglas pravočasno
 Telefon št. 29-92

Omogočamo

vsakomur dober in cenen nakup trajnih lepo izdelanih oblek in plaščev za šolarje in dijake.

Cene smo znižali, izdelavo in kakovost izboljšali!

Oglejte si naše izdelke v naših prodajalnah in prepričajte se!

„SOKO“ obleke

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

VINOBRAN
 KALIJEV META-BISULFIT

Vino so včasih žvečili z za tigenjem žvepla. V modernem vinarstvu pa vino čistimo z odličnim sredstvom »Vinobran« (kalijev meta-bisulfit). Vzorce in navodila pošljite brezplačno kmetiški tovarni »Zorka« d. d. v Subotici. Napredaj je v lekarnah in trgovinah s kolonialnim blagom. - Cena zavilka z 10 tabletami (dovolj za 5 do 20 hl vina) je Din 5.-

MILIJONSKI DOBITEK

je zadela pri glavni kolekturi drž. razredne loterije
Bančna poslovalnica BEZJAK

Maribor, Gosposka ulica št. 25

kupljena srečka št. 59971 dne 31. VIII. 1936

Nove srečke dospele, oskrbite si jih čimpreje.

Cela srečka Din 200—
polovična Din 100—
četrtinska Din 50—

**Brez srečke
ni dobitka!**

JADRANSKA PLOVIDBA D.D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno, z odhodom s Sušaka ob 16 uri.

Dnevno redne parobrodne svete v vse smeri in za vsa kopališka in letoviška mesta jugoslovanske obale.

Prijetna turistična potovanja za Dalmacijo, nadalje za Dalmacijo in Grško, vključno vožnja, hrana in postelja, po zmernih cenah.

Dvakrat tedensko brza proga iz Benetk za Dalmacijo in obratno.

Redna parobrodna služba za prevoz potnikov in tovora s Sušaka, iz Trsta in Benetk, za Dalmacijo, Albanijo in Grško.

Prvorazredni parniki — dobra kuhinja in postrežba.

Zahtevajte prospekte!

POJASNILA DAJE DIREKCIJA NA SUŠAKU, NJENE AGENTURE, VSI URADI »PUTNIKA« IN DRUŠTVA »WAGONS-LITS/COOK«.

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarnišstvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Dobra obutev dober uspeh

25

Najlažji, najtrpežnejši in najudobnejši telovadni čevlji pripravljeni za vse vrste športa

Vel. 30—34 Din 29.—
" 35—42 " 35.—

59

Najbolj priljubljen in največ zahtevan otroški čevlji iz finega telečjega boksa s čvrstim usnjanim podplatom.

Vel. 30—34 Din 69.—
" 35—38 " 79.—

Rata

35

Trpežni in čvrsti čevlji iz močnega debelega usnja in z gumastim podplatom, zelo prikladni za nemirne dečke.

Vel. 30—34 Din 39.—
" 35—38 " 45.—

39

Visoki čevlji iz močne kravine z neraztrgljivim in nepremočljivim gumastim podplatom. Neobhodni za šolsko deco, za dež, blato in sneg.

Vel. 30—34 Din 45.—
" 35—38 " 59.—

59

Najprikladnejši dekliški čevlji za šolo in ulico, iz finega okrašenega boksa z zaponko čez rist in močnim usnjanim podplatom.

„Rio“ „Rio“ automatični buffet d. z o. z.

Šelenburgova ulica

Izbrane vrste vin. Zagrebško pivo
Mrzla in gorka jedila, razni narezki
in sendviči. — Cene najnižje.
Priznana najboljši sladoled.

Prometna banka d. d.

Stritarjeva ulica 2

v Ljubljani

Telefon štev. 21-49

Kupuje in prodaja valute, čke po najvišjih cenah. Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo najkulantnejše

Izplačuje brez omejitve stare in nove vloge

Inserirajte v „Slovincu“!

Alja Rahmanova:

48

Tovarna novega človeka

Roman.

»Ti si morda močnejši kot drugi, lahko pa si tudi slabši kot vsi drugi. Varuj se te razdvojenosti!«

Komaj pa je te besede prav razumel, se mu je zdelo, kot bi starka sploh niti ne bila odprla ust in kakor bi bil sam izpregovoril te čudne besede. Gledal ji je začudeno, prestrašeno v obraz. Bil je tih, brez zanimanja, nepremičen. A tedaj je pričela zopet govoriti:

»Varuj se rdečega, črnega človeka, sivega rjavega očesa...«

Hitro, skoraj brezglasno, kot bi šušljaj prav slabotno vetrček skozi suho listje, je zvenelo potem dalje:

»Kot lete iz kamna iskre, naj lete iz tebe protivne stvari! Vse protivne stvari zletite v gozd, kamor ne pride človeška noga, kjer ne leta ptič, kjer ne šumi žival. Svoje besede zaprem za tri in tridesetimi ključavnicami, s tri in tridesetimi ključki... Tako, in zdaj govori, kaj hočeš vedeti!«

Tovariš Vladimirov se je globoko oddahnil; glava ga je tako bolela, da je mogel izpregovoriti le z največjo težavo. Končno je dejal skoraj brezglasno:

»Za svojo prihodnost bi rad vedel in za neko dekle; venomer mi dela sitnosti!«

Vedeževalka je nekaj sekund premislila, potem je govorila počasi in venomer obračala glavo z ene strani na drugo:

»Ljubi moj, vsa nesreča prihaja odtod, ker si se razklal v dva dela. Bolje bi bilo zate, ko bi bil poslušal misli, ki te ne varajo, in ko bi ne bil izgubil vere vanje. Doslej si bil prepričan, da je vse prevara, kar se tiče

Boga; zdaj začneš uvidevati, da tiči za božjo prevaro božja resnica. In morda te je Bog izvolil prav zato...«

»Že dolgo več ne verujem v Boga!« se je jezno zadržal tovariš Vladimirov na starko. »Ne blebetaj budalosti, ampak ostani pri stvari!«

»Ti ne veruješ v Boga, toda on veruje vate! Ne jeziš se zaman zaradi te deklice, zakaj Bog te kliče k neki zadevi! In ne zavri svojega dekleta! Pokazala ti bo pravo pot! Poišči si čim prej življenjepis svetnika, na čigar ime si prejel sveti krst in ga beri — tam boš našel odgovor. In zaradi dekleta ti povem še tega, kar se je zgodilo med vama, ne boš več izbrisal iz svojega življenja, karkoli boš tudi storil. Tvoje življenje je od tega trenutka dalje teklo v popolnoma drugo smer in zdaj se ne moreš obrniti več nazaj. Kmalu bo prišla v tvoje življenje velika nesreča in se izprevrila v veliko srečo — zaradi nje. Torej ne pozabi si nabaviti življenjepisa svojega patrona — zdaj pa se pelji domov, jutro je že!«

Pri zadnjih besedah ga je začela zopet stresati za komolec. Tovariš Vladimirov se je docela ovestil in je zdaj buden pogledal starko, ki je stala pred njim. Bila je taka kot včeraj. Zopet je bil ves obraz, razen ozke špranje, zakrit z modro ruto in njenega dolgega nosu sploh ni bilo videti.

»Batjuška! Ti moraš vendar v urad!« je zaklicala starka z glasom, ki je zvenel povsem drugače kot oni, ki mu je govoril o življenjepis njegovega patrona. »Zaspal si tu in si vso noč blebel in sanjal. Glej, zunaj je že popolnoma svetlo!«

Pogledal je skozi malo, umazano okence in res se je zunaj že lesketala svetla jutranja zarja. Predsoba, v kateri je bil, je dišala še vedno po vsakovrstnih posušenih zeliščih, toda že mnogo slabše kot zvečer, ko je

prišel; zato pa je začutil, da je bil v tem malem prostoru prav občuten mraz. In vse — čudno je bilo to — vse se mu je zdelo zdaj tako običajno, prav tako kot povsod; celo nesnaga na tleh in starka, ki je stala pred njim, nista imeli ničesar nenavadnega ali celo grozotnega na sebi.

»Ponoči te nisem hotela buditi, tako trdno si spal in stokal si v spanju; najbrž si imel nekoliko vročine. Moj Bog, ob tem pasjem vremenu to tudi ni nič čudnega; tudi jaz sem vsa prehlajena, od glave do pet!«

»Kje pa je vedeževalka Nastja?«

»Vedeževalka Nastja se je vendar odpeljala v mesto k sorodnikom. Saj sem ti to že včeraj povedala,« je odgovorila starka z najravnodušnejšim obrazom, ki ga je moči kje najti, medtem ko se je pokrivala na usta, ki so široko zazehala. To je zvenelo vse tako samo ob sebi umevno in starka je hrkala tako naravno, da je tovariš Vladimirov sprevidel, da je moral sanjati. Postal je še bolj besen; ker pa ni imel veselja, da bi se jezil sam nase, kakor bi bil prav za prav moral storiti, je željno iskal predmeta, na katerega bi mogel iztresti svojo slabo voljo. Tedaj je zagledal staro, zakajeno ikono, ki je visela na steni v temnem kotu.

»Kaj naj to pomeni?« je zarjovel. »Ikone so prepovedane! Ko je obesil ta drek sem na steno?«

»Oh, kdo pa naj to ve! Tu pač visi! Prav nič nam ni bilo mar, da bi jo bili pogledali!«

»Tako jo snemi!«

Starka je izvršila ukaz. Tovariš Vladimirov je vzel ikono v roko, prebral napis in pogledal starko.

»Simeon Pravični!« je zajecjal.

»No da, Simeon Pravični! Zakaj pa naj bi ne bil on?«

»Moj patron!« je dejal zamišljeno.

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.— ali mesečno Din 11.—
3 vezane knjige Din 156.— ali mesečno Din 13.—
Jugoslovanska knjigarna
Kosmos.